

วารสารห้องสมุด

T. L. A. BULLETIN

ปีที่ 8 ฉบับที่ 3

พฤษภาคม-มิถุนายน 2507

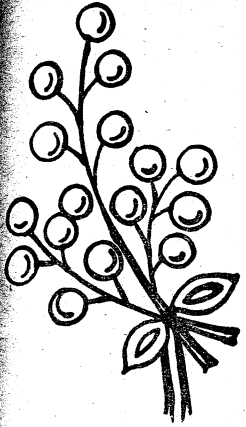
T.L.A. Activities

Various divisions of T.L.A. take up the following duties :—

1. **Foreign Relation Division** - to contact foreign agencies and organizations governmental and non-governmental in order to exchange opinions and experiences, to gain friendship with librarians abroad.
2. **Library Education Division** - to help library workers in acquiring and improving knowledge in library science by organizing workshop or seminars whenever needed.
3. **Public Relation Division** - to promote the use of books and libraries among the public; to make people aware of the needs in books and libraries.
4. **Publication Division** - to publish text-books in library science, and other kind of goods which will facilitate librarians in their work such as library manuals, library directions.
5. **Fund Raising Division** - to raise fund for libraries in need.
6. **Library Clinic Division** : to help re-organize libraries already in existence but not yet systematically organized.
7. **Bibliography Division** - to compile bibliographies and book lists needed by libraries.
8. **Union Catalog Division** - to set up a union catalog of collections of materials in libraries in Bangkok.
9. **Reception Division** - to arrange, whenever it is suitable, for informal meetings among librarians; to help foreign librarian visitors to Thailand.
10. **Library Division** - to acquire and organize books in library science and other library tools for use of the members of the association.
11. **Registration Division** - to keep record of the members of the association.
12. **Library Journal Division** - to edit and issue T.L.A. Bulletin, official journal of T.L.A., and to issue newsletters.

Other Activities

1. Promote and publish childrens' books.
2. Produce library furnitures, and equipments.
3. Produce library printed catalog cards.
4. Making survey of interest in reading Thai books among Malay-speaking Thai people in the southern provinces, and help promoting library services in the areas.

หนังสือรายปี (Yearbooks)

ศกยวรรณ เบญจกาญจน์

หนังสืออ้างอิงที่ใช้ตอบปัญหาเกี่ยวกับวิทยาการทั้งหลายทั่ว ๆ ไป เหตุการณ์ที่สำคัญ ๆ และความก้าวหน้าในด้านวิชาการต่าง ๆ ในระยะรอบปีหนึ่ง เรียกว่า หนังสือรายปี (Yearbooks)

หนังสือรายปีมีทั้งที่จัดพิมพ์โดยเอกชน สมาคม องค์กร และพิมพ์โดยหน่วยราชการ ซึ่งเท่ากับเป็นรายงานประจำปี หรือการสรุปผลของการปฏิบัติงานในหน่วยราชการต่าง ๆ เหล่านั้น ลักษณะของหนังสือรายปีก็คือ

(๑) โดยปรกติมีกำหนดพิมพ์ออกปีละครั้ง

(๒) มีข้อเท็จจริงในด้านต่าง ๆ เช่น เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในรอบปี หรือบางเล่มมีข้อเท็จจริงย้อนหลังไปหลาย ๆ ปี เพื่อประโยชน์ในการเปรียบเทียบ บางเล่มมีสถิติที่สำคัญ ๆ

หนังสือรายปีอาจแบ่งออกเป็น ๒ ประเภทใหญ่ ๆ คือ

๑. หนังสือรายปีที่จัดทำโดยผู้ทำสารานุกรม เป็นการเพิ่มเติมสารานุกรมชุดเดิมที่ได้พิมพ์ออกเผยแพร่แล้ว เรียกว่า Encyclopedia supplements หนังสืออ้างอิงรายปีประเภทนี้มักจะจัดทำโดยมีหัวข้อเรื่องเช่นเดียวกับสารานุกรมเดิม แต่เพิ่มเติมข้อความที่เป็นข้อเท็จจริงหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายหลังจากที่ทำสารานุกรมนั้นแล้ว ทั้งนี้เพื่อให้สารานุกรมชุดนั้นทันสมัยอยู่เสมอ

๒. สมพัตสร (Almanacs) เป็นหนังสือรายปีที่มีข้อเท็จจริง ที่เกิดภายในรอบปีที่แล้ว บางเล่มมีปฏิทินและเรื่องราวทางดาราศาสตร์ ข้อเท็จจริงประเภทที่ตอบปัญหาเกี่ยวกับความรู้ทั่วไป สถิติที่ควรรู้อย่างต่าง ๆ ของรอบปี

หนังสือรายปีที่ควรรู้จัก

๑. Britannica Book of the year Chicago, Encyclopedia Britannica,

๑๙๓๔ (พิมพ์ครั้งแรก)

๒. The World Almanac and Book of Facts.

New York, World

Telegram and Sun, ๑๘๖๘

๓. Whitaker Joseph. Almanac London, Whitaker, ๑๘๖๙

๔. The Statesman's Year-Book; Statistical and historical annual of the States of the World. London, Macmillan, ๑๙๖๔.

๕. The Siam Directory. Bangkok, Published by Chamni Phimphisarn and associates for the proprietors: Thai Inc., ๑๙๔๗.

1. Britannica Book of the Year

เป็นหนังสือรายปีประเภทเพิ่มเติมสารานุกรมชุด (Encyclopedia Supplement) จัดพิมพ์โดยผู้พิมพ์สารานุกรมชุด Encyclopedia Britannica เพื่อให้สารานุกรมชุดนี้ทันสมัย Britannica Book of the Year มีกำหนดออกทุกปี การเรียบเรียงทำเป็นหัวข้อต่าง ๆ เช่นเดียวกับ Encyclopedia Britannica คือนำหัวข้อบทความต่าง ๆ มาเรียงตามลำดับตัวอักษรในหัวข้อเหล่านั้นมีเหตุการณ์ในรอบปีที่ผ่านมา มีผู้เขียนลงชื่อกำกับและมีบรรณานุกรมไว้ตอนท้ายบทความด้วย มีภาพประกอบมาก และภาพชัดเจน มีปฏิทินเหตุการณ์ในรอบปี มีข้อความเกี่ยวกับบุคคลสำคัญ ๆ ในวงการต่าง ๆ ในรอบปี มีตรชนี้ย้ายเล่ม ซึ่งช่วยให้ความสะดวกในการค้นหัวข้อปลีกย่อยต่าง ๆ

2. The World Almanac and Book of Facts

ให้ข้อเท็จจริงในสาขาต่าง ๆ อย่างมากมาย เช่น สถิติเกี่ยวกับสังคม อุตสาหกรรมการค้า การศึกษา ศาสนา เศรษฐกิจ การเมือง เป็นต้น ให้ข้อความเกี่ยวกับองค์การ สมาคมต่าง ๆ รวมทั้งสหประชาชาติด้วย มีรายการ เหตุการณ์สำคัญ ๆ ในรอบปี ส่วนใหญ่เป็นข้อเท็จจริงสำหรับประเทศอเมริกา

ในส่วนที่เกี่ยวกับประเทศอื่น ๆ ได้จัดแยกไว้ตอนหนึ่งต่างหาก เรียงตามตัวอักษรชื่อประเทศ ในแต่ละประเทศให้ข้อเท็จจริงคือ ประวัติโดยย่อ การศึกษา ศาสนา เศรษฐกิจ การปกครอง การอุตสาหกรรม เป็นต้น

นอกจากข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับประเทศต่าง ๆ แล้ว ยังมีปฏิทินและเรื่องราวทางดาราศาสตร์ ข้อเท็จจริงเบ็ดเตล็ดปลีกย่อย สถิติเกี่ยวกับการกีฬาและการบันเทิง เป็นต้น

ไม่มีรูปภาพ มีดรรชนี สำหรับช่วยให้ความสะดวกในการค้นหาเรื่องที่ต้องการ อยู่ตอนหน้าของหนังสือ ซึ่งจำเป็นมากเพราะไม่ได้จัดเรียงไปตามลำดับอักษรเหมือน Britannica Book of the Year ซึ่งง่ายในการค้นหาหัวข้อเรื่องที่ต้องการ ตัวอย่างเช่น ถ้าเราต้องการทราบสถิติพลเมืองประเทศสาธารณรัฐเวียดนาม เราต้องเปิดดรรชนีคำ Veitnam จะเห็นว่า population อยู่หน้า ๑๖๒ เราก็เปิดไปหน้านั้น ซึ่งจะมีสถิติพลเมืองของประเทศเวียดนามตามที่ต้องการดีกว่าที่เราจะนั่งเปิดไปที่ละหน้าจนถึงหน้า ๑๖๒

3. Whitaker's Almanack

ให้ข้อเท็จจริงต่าง ๆ เกี่ยวกับประเทศอังกฤษ อาทิเช่น ปฏิทิน เรื่องทางดาราศาสตร์ เรื่องเกี่ยวกับการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ การศึกษา การอุตสาหกรรม ศาสนา และอื่น ๆ มีรายชื่อพระมหากษัตริย์ ราชาวงศ์ ตระกูลขุนนาง และอัศวินโดยละเอียด มีสถิติต่าง ๆ เกี่ยวกับการเกิดตาย วรรณคดี การกีฬา บันเทิง การค้า อุตสาหกรรม สังคมและอื่น ๆ อีกมาก รายชื่อสมาคมมหาวิทยาลัยโรงเรียน กระทรวงและหน่วยงานของรัฐบาล มีบันทึกเหตุการณ์และการค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์ และมีข้อเท็จจริงเบ็ดเตล็ดอื่น ๆ อีกมากมายเกี่ยวกับประเทศอังกฤษ

นอกจากข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประเทศอังกฤษแล้วยังมีข้อเท็จจริงและสถิติต่าง ๆ เกี่ยวกับประเทศในเครือจักรภพ และอาณานิคมของอังกฤษ เช่น ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ การศึกษา เศรษฐกิจ สถิติพลเมือง การปกครองและคณะรัฐบาล โดยย่อ

นอกจากนี้มีรายละเอียดเกี่ยวกับประเทศอเมริกา องค์การสหประชาชาติ และประเทศอื่น ๆ รวมไว้ด้วยกันภายใต้หัวข้อเรื่องเกี่ยวกับต่างประเทศ (Foreign countries) จัดเรียงตามลำดับอักษรชื่อประเทศให้ข้อความย่อ ๆ เกี่ยวกับภูมิศาสตร์ การปกครอง เศรษฐกิจ และรายชื่อทูตอังกฤษในประเทศนั้น ๆ

การจัดเรียงไม่เป็นระเบียบ เพราะไม่ได้เรียงตามลำดับตัวอักษรแบบ Britannica Book of the Year แต่จัดเหมือน World Almanack จำเป็นต้องใช้ดรรชนีในการค้นหาสิ่งที่ต้องการ ซึ่งมีอยู่ตอนหน้าของหนังสือ เล่มเล็กง่ายในการหยิบใช้แต่ตัวหนังสือเล็กมาก ในบางปีมีภาพเหตุการณ์สำคัญในรอบปี และมีแผนที่สีประกอบด้วย

4. Statesman's Yearbook

เป็นหนังสือรายปีที่ให้สถิติและเหตุการณ์เชิงประวัติของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับรัฐบาล เช่นรายชื่อคณะรัฐบาล รัฐธรรมนูญโดยย่อลักษณะการปกครองประเทศ สถิติเกี่ยวกับพลเมือง สภาพการศึกษา เศรษฐกิจพาณิชย์กรรม อุตสาหกรรมสำคัญ การคมนาคม การติดต่อกับต่างประเทศ รายชื่อคณะทูตหรือกงสุลและยังมีบรรณานุกรมไว้ตอนท้ายบทความเกี่ยวกับประเทศนั้น ๆ ด้วยซึ่งเป็นประโยชน์ในการที่จะค้นคว้าเพิ่มเติม หนังสือเล่มนี้ไม่มีภาพประกอบ

การเรียบเรียงเนื้อเรื่องเป็นระเบียบกว่า World Almanac และ Whitaker's Almanac คือจัดแบ่งออกเป็น ๔ ตอน คือ

(๑) เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับองค์การสหประชาชาติ และองค์การชำนาญพิเศษ ตลอดจนองค์การระหว่างชาติ องค์การอื่น ๆ อีก เช่น International Trade Unionism, North Atlantic Treaty Organization, Colombo Plan, South-East Asia Defence Treaty Organization เป็นต้น

(๒) เกี่ยวกับประเทศในสหราชอาณาจักร ซึ่งแบ่งไปตามทวีปอีกทีหนึ่ง

(๓) เกี่ยวกับรัฐต่าง ๆ ในประเทศสหรัฐอเมริกา จัดเรียงตามลำดับตัวอักษรของรัฐ

(๔) เกี่ยวกับประเทศอื่น ๆ ซึ่งจัดเรียงตามลำดับอักษรชื่อประเทศ Statesman

Yearbook นี้ใช้สะดวกกว่า World Almanac และ Whitaker Almanac เพราะได้จัดเรียงตามตัวอักษรอาจค้นหาหัวข้อใหญ่โดยดูจากสารบัญตอนหน้าก็ได้ และยังมีตรรกะสำหรับค้นหัวข้อปลีกย่อยอื่น ๆ ไว้ที่ท้ายเล่มด้วยแต่ในหนังสือเล่มนี้ไม่มีเรื่องปลีกย่อยมากเท่าหนังสือ ๒ เล่มที่กล่าวมาแล้วนี้ เฉพาะเรื่องราวที่สำคัญ ๆ เกี่ยวกับแต่ละประเทศที่กล่าวถึงเท่านั้น แม้ว่าจะได้กล่าวถึงประเทศสหรัฐอเมริกาและอังกฤษมากกว่าประเทศอื่น ๆ ข้อความที่ให้เกี่ยวกับประเทศอื่น ๆ ก็มีมากพอประมาณดีกว่าใน ๒ เล่มที่หนักไปทางอังกฤษและอเมริกาอย่างเห็นได้ชัด

5. The Siam Directory.

๑. ให้ข้อเท็จจริงต่าง ๆ เกี่ยวกับประเทศไทย เป็นภาษาอังกฤษ และเป็นหนังสือนามานุกรม กระทรวง กรม กอง ต่าง ๆ ตลอดจนผู้จัดการบริษัทห้างร้านที่สำคัญ ๆ

๒. การจัดเรียง แบ่งออกเป็นภาค ๆ กำกับด้วยตัวอักษรภาษาอังกฤษ เช่น ภาค ๐. เกี่ยวกับรัฐบาลเป็นนามานุกรม กระทรวง กรม กอง พร้อมทั้งนามรัฐมนตรีว่าการกระทรวง ปลัดกระทรวง และหัวหน้ากรมกองต่าง ๆ เหล่านี้

ภาค F เกี่ยวกับต่างประเทศ รายชื่อสถานทูต สถานกงสุลของประเทศต่าง ๆ ในไทย เรียงตามลำดับอักษรชื่อประเทศ ให้ชื่อทูต ผู้ช่วยทูต ตำบลที่อยู่และเบอร์โทรศัพท์. นอกจากนี้มีรายชื่อองค์การต่าง ๆ ของสหประชาชาติพร้อมทั้งชื่อเจ้าหน้าที่สนธิสัญญาร่วมกันป้องกันเอเชียอาคเนย์ และยูซอม รายการวันชาติต่าง ๆ รายชื่อสำนักงานบริการท่องเที่ยวต่าง ๆ พร้อมตำบลที่อยู่และข้ออธิบายเกี่ยวกับระเบียบของกรมตำรวจคนเข้าเมือง

ภาค A เป็นบทความให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประเทศไทย เช่นประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ กฎหมาย รัฐธรรมนูญ การศึกษา การค้า อุตสาหกรรม เกษตรกรรม เขียนเป็นแบบบทความติดต่อกันไปเป็นเรื่อง ๆ

ภาค B เป็นนามานุกรมองค์การต่าง ๆ และเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง เช่น องค์การท่าเรือ สภาพพัฒนาการเศรษฐกิจ ฯลฯ รายพระนามเชื้อพระวงศ์และปีเกิดที่ทำงาน เรียงตามลำดับอักษร และรายชื่อพ่อค้าพร้อมด้วยตำบลที่อยู่ของร้านค้าที่ดำเนินกิจการค้าเรียงตามลำดับอักษรชื่อพ่อค้าแยกเป็น ๒ ตอน ผู้ชายตอนหนึ่ง และผู้หญิงตอนหนึ่ง มหาวิทยาลัยและรายละเอียดคณะต่าง ๆ พร้อมทั้งชื่อคณบดีของแต่ละคณะ และเบอร์โทรศัพท์

นามานุกรมโรงเรียนต่าง ๆ และตำบลที่อยู่เรียงตามลำดับตัวอักษรนามานุกรมหนังสือพิมพ์ไทยและต่างประเทศที่พิมพ์ในประเทศไทย นามานุกรมสโมสร โรงพยาบาลและสถานที่สำคัญ ๆ ที่ควรทราบ

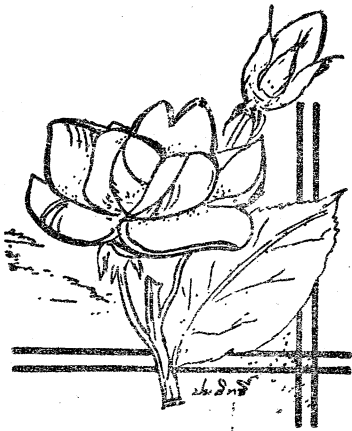
ภาค C เป็นนามานุกรมบริษัทห้างร้านต่าง ๆ จัดเรียงไปตามประเภทของการค้า

ภาค D เกี่ยวกับธนาคารในประเทศไทย สำนักงานนายความ สภาการค้า Board of Trade หอการค้า พร้อมทั้งรายชื่อคณะกรรมการ นามานุกรมบริษัท ร้านค้า ต่าง ๆ เรียงตามตัวอักษรชื่อร้านค้า

ภาค J เรื่องเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศญี่ปุ่น ส่วนใหญ่หนักไปทางด้านการค้า หนังสือเล่มนี้นับเป็นนามานุกรมที่เป็นประโยชน์มาก นอกจากเนื้อหาต่าง ๆ ที่กล่าวแล้ว ยังมีโฆษณาจำนวนมากแทรกอยู่ในหนังสือและมีตรรชนีสำหรับผู้ต้องการหาโฆษณานั้น ๆ ด้วย รูปหนังสือเป็นปกแข็งเย็บเล่มอย่างดีและใช้กระดาษดีไม่มีตรรชนี มีแต่สารบาญที่มีลักษณะเหมือนตรรชนีคือเรียงไปตามลำดับอักษร ซึ่งก็ไม่ได้ทำอย่างละเอียดนัก แต่ก็พอช่วยให้ความสะดวกในการหาสิ่งที่ต้องการได้บ้างในหัวเรื่องสำคัญ ๆ หนังสือเล่มนี้ไม่มีภาพประกอบ ▲

สุภาพบุรุษ - - หนุมาน

ชำนาญ นิลสุข

ใคร ๆ มักรู้จัก หนุมาน เพียงว่าเป็นทหารเอก ของพระราม ในเรื่อง รามเกียรติ์เท่านั้น นอกจากจะเป็นยอดขุนพลแล้ว หนุมานยังมีอะไรดี ๆ อีกมากมาย ยากที่จะหา ยอดขุนพล ใด ใน โลก วรรณคดี มาเปรียบได้ มา.....มาดูกันว่าเขามีอะไรดีบ้าง

เพื่อความว่องไวในการรบ เขาจึงสมมุติให้หนุมานเป็นลิง แต่ก็เป็นลิงที่มีลักษณะพิเศษ คือเป็นลิงขาวหรือลิงเผือก มีฤทธิ์เป็นเอก ฆ่ายักษ์อสูรพาลเสียหลายหมื่น นอกจากมีฤทธิ์แล้ว หนุมานยังเป็นผู้ที่ภักดียามรบยาหัด รู้จักที่ต่ำที่สูง สุภาพเรียบร้อยและพูดจาอ่อนหวาน เขาไปอยู่ที่ใด ใคร ๆ ก็พากันรัก และสุดแสนอาลัยเมื่อเขาจากไป ถ้าไม่คิดเรื่องรูปร่างเป็นลิงแล้ว หนุมานก็เป็นตัวแทนของ ความดีงามหลายอย่าง

ประวัติย่อ

หนุมานเป็นบุตรพระพายกับนางสวาหะ เกิดเมื่อ “ปีชวดเดือนสามวันอังคาร” (ขุนแผนในเรื่องขุนช้าง-ขุนแผนก็เกิด “ปีชวดเดือนสามวันอังคาร” เหมือนกัน) ถือว่าเป็นวันเดือนปีที่กล้าแข็งตามคตินิยมทางโหราศาสตร์ ส่วน พ.ศ. เท่าใดนั้นไม่ต้องสงสัย เพราะหนุมานเกิดก่อน พ.ศ.

ผิดแล้วรับผิดชอบอย่างองอาจและสุภาพ

เมื่อยังเล็กขนาดสักเท่าเด็กอายุ ๑๖ ปี หนุมานได้ไปหักต้นไม้เก็บลูกไม้ในสวนของพระ
อุมาชายาพระศิวะ (ภรรยาพระอิศวร) พระอุมาเห็นก็โกรธ สาปให้กำลังลดน้อยลงไปครึ่งหนึ่ง พอ
หนุมานทราบว่าป็นสวนมีเจ้าของ ทั้งเจ้าของก็เป็นผู้มีอำนาจมากและดุร้ายด้วย ก็ตกใจ ใจแล้ว
รับผิดชอบไปตามประสาเด็กชื่อ ๆ ตามคำกลอนว่า

“ไม่รู้วาทสวนเทพมารดา
เห็นลูกไม้สุกกัเก็บกิน
ซึ่งตัวเข้ามาทำประมาทไป

สำคัญว่าป่าก็ดีใจ
จะดูหมิ่นเบื้องบาทนั้นหาไม่
พระแม่จึงได้ปราณี”

พระอุมาได้ฟังหนุมานรับผิดชอบอย่างองอาจและสุภาพเช่นนั้นก็สงสาร แต่ได้สาปไปแล้ว
แก้ไขไม่ได้ จึงให้พรไว้เพื่อลบล้างคำสาปว่า เมื่อใดหนุมานได้เป็นทหารพระราม และพระรามอุป
ศัระชะตลอดทางแล้ว จึงจะพ้นคำสาปมีกำลังคืนมาเท่าเดิม แล้วยังแถมให้พรว่า “วานรจงเป็นสวัสดิ์”

เสนอแนะอย่างมีเหตุผล

เมื่อพระรามพระลักษมณ์เที่ยวตามหานางสีดามาพบหนุมานครั้งแรกนั้น พระรามเล่าเรื่อง
ทศกัณฐ์ลักนางสีดาให้ฟัง แล้วว่าจะตามไปเมืองลงกาเพียงสององค์เพื่อฆ่าทศกัณฐ์ หนุมานกราบทูล
คัดค้านอย่างมีเหตุผล ว่า

“ซึ่งจะเสด็จแต่สององค์
อันทวีปลงกากรุงไกร
ฝ่ายทศกัณฐ์อสูร

ไม่มีจตุรงค์หาควรไม่
หนทางนั้นไกลกันดารนัก
มันก็มีฤทธิ์แหลมหลัก”

หมายความว่าพระรามพระลักษมณ์จะเสด็จเพียงสององค์ ไม่มีกองทัพอันไปรบเมืองลงกานั้น
หนุมานเห็นว่า จะเอาชนะไม่ได้ ทั้งทศกัณฐ์ก็มีฤทธิ์มากและฉลาดด้วย หนุมานกราบทูลเสนอแนะว่า

“ขอให้พระจักรีศฤทธธิดา
ให้ควรแก่การรณรงค์

ภูธรจงคุมโยธี
จึงไปล้างโคตรวงศ์ยักษ์”

หมายความว่าให้พระรามจัดตั้งกองทัพอันสมควรที่จะรบข้าศึก พร้อมแล้วจึงค่อยไปปราบ
ยักษ์ พระรามก็เห็นด้วย หนุมานจึงอาสาไปหาสุครีพผู้เป็นน้ามาเป็นทหารพระราม เมื่อปรึกษาการ
สงครามกันแล้ว ตกลงว่า จะต้องให้สุครีพรบกับพาลีเจ้าเมืองขีดขิน แล้วพระรามจะช่วยฆ่าพาลีผู้
เสียสัตย์ เอาสมบัติกรุงขีดขินให้สุครีพเป็นอุปราช

ไม่ยุ่งเรื่องของผู้ใหญ่

หนุมานผู้เป็นหลาน เห็นว่าน้ำทั้งสองจะรบกัน ก็

“ถวายบังคมอัญชลี ขุนกระบี่จึงกราบทูลไป
ซึ่งน้ำต่อน้ำจะรบกัน ข้าจะอยู่ด้วยนั้นหาควรไม่
จะขอกราบลาบาทพระภูวไนย ไปให้ไกลกายไกลตา”

คือเห็นว่าพาลกับสุครีพ ซึ่งทั้งสองเป็นน้องนางสวามิภักดิ์ของตน จะรบกัน ก็ไม่ยาก
ดู จึงกราบทูลลาพระรามไปเสียให้พ้น จะเห็นว่าหนุมานเป็นผู้มีนิสัยดี รู้ว่าอะไรควรทำอะไรไม่
ควรทำ

เมื่อได้เป็นทหารพระรามแล้ว พระรามก็กลับศีรษะตลอดหางให้ หนุมานพันคำสาป
พระอมา

แก้ไขเหตุการณ์ด้วยปัญญา

ตอนแรกพระรามได้พลรบจากเมืองขีดขินเมืองขีดขินเมืองเดียวเห็นถ้าจะไม่พอ ต้องการ
พลจากเมืองชมพูก็ใช้ให้สุครีพกับหนุมานเป็นทูตไปเชิญท้าวชมพูม้า สุครีพ
ชวนหนุมานกลับ แต่หนุมานชี้แจงว่ามาถึงเมืองท้าวชมพูแล้วไม่ได้ราชการ จะกลับไปกราบทูลให้
พระรามทรงทราบ ก็จะกลับเป็นศัตรูกับท้าวชมพู หนุมานเห็นว่ามาผูกมิตร จะกลับได้ศัตรู ดังนี้
นับว่าเสียประโยชน์มาก

คำกลอนที่หนุมานได้ตอบสุครีพตอนนั้นว่า

“บัดนี้ หนุมานผู้ชาญชัยศรี
ได้ฟังจึงตอบว่า เรานมาถึงท้าวชมพู
บอกกล่าวร่ำเรื่องก็แจ้งใจ เมื่อเธอมิไปจะแจ้งอยู่
เห็นถ้าจะเป็นเสี้ยนศัตรู ต้องค้ำพระผู้อวตาร
แม้กลับไปทูลองค์พระสีกกร จะโกรธาแผลงศรมาล้างผลาญ
ชมพูนคราจะแหลกลาน เพราะเราน้ำหลานไม่ตรึกตรา”

หมายความว่าท้าวชมพูทราบเรื่องแล้วไม่ไป ถ้ากลับไปทูลพระราม (ซึ่งเป็นพระนารายณ์
อวตารมาเกิด) ก็อาจพิโรธแผลงศรมาฆ่าท้าวชมพู ถ้าเป็นดังนั้นจะโทษว่าใครผิด ต้องโทษว่าน้ำ-หลาน

คือสุครีพ-หนุมานไม่ตริกตรอง หรือจะพูดให้ตรง ๆ ก็ว่า เพราะไม่มีปัญญาเอาหัวชมพูไปเผ้าพระรามนั่นเอง

สุครีพก็เห็นด้วย หนุมานจึงคิดอุบายจนในที่สุดก็สามารถพาเอาหัวชมพูไปเผ้าพระรามได้สำเร็จ

งานของหนุมานครั้งนี้ เขาจะมาในหน้าที่อะไรก็ตาม แต่จุดมุ่งหมายของการมาเมืองชมพูก็คือ เชิญหัวชมพูไปเผ้าพระราม หนุมานรู้ว่าเมื่อหัวชมพูไปถึงพระรามก็ต้องยอมอ่อนน้อมอย่างแน่นอน และหนุมานก็คิดถูกจริง ๆ

เรื่องของหนุมานที่เล่ามานี้จะเห็นว่าหนุมานนั้น แม้ว่าจะมีฤทธิ์มีกำลังมากก็ตาม แต่ก็ไม่ได้ใช้ฤทธิ์ใช้กำลังของตนเสมอไป จะใช้เฉพาะโอกาสที่เหมาะสมเท่านั้น ในคราวไปเชิญหัวชมพูนั้นก็ใช้สติปัญญาคิด และก็คิดได้สมเหตุสมผล ทำงานได้สำเร็จตามความมุ่งหมาย

จะเห็นว่าหน้าที่ทางการทูตนั้น ต้องใช้ความคิดผ่อนผันเพื่อการผูกมิตร ระงับมิให้กลายเป็นศัตรู เพราะการเป็นศัตรูกันนั้นเสียประโยชน์ทั้งสองฝ่าย ส่วนการเป็นมิตรได้ประโยชน์ทุกฝ่ายขึ้นเป็นจริงทั้งในทางตัวบุคคลและทั้งส่วนรวม ตลอดจนประเทศชาติด้วย

วาทะไพเราะอ่อนหวาน

นอกจากจะมีฤทธิ์มีปัญญาดังกล่าวแล้ว หนุมานยังมีวาทะอ่อนหวานไพเราะพริ้งพรูอีกด้วย ตอนนำแหวนจากพระรามไปถวายนางสีดาในเมืองลงกา ในระหว่างทาง หนุมานได้พบนางบุษมาลี

“จึงกล่าววาทะอันสุนทร

แน่งน้อยเสาวภาคย์ทั้งอันทรีย

มาอยู่ผู้เดียวเอกา

สิ้นทั้งโยธาข้าไท

ดูก่อนเยาวมาลย์เฉลิมศรี

เจ้านมนามกรใด

ท่านเจ้าพารานั้นไปไหน

เหตุผลสิ่งใดเยาวมาลย์

วาทะที่อ่อนหวาน ย่อมทำให้ผู้อื่นพอใจ เมื่อเขาพอใจแล้วก็ย่อมจะช่วยเหลือกิจการงานให้สำเร็จ เพราะหนุมานมีกิริยาสุภาพและพูดเพราะ เมื่อเขาจะจากไป นางบุษมาลีมีความอาลัยมาก

“ขึ้นใจดับความอาวรณ

อันทางลงการกรุงไกร

แต่นี้แก้ไขชนคณนา

ยอกรชบอกรมรรคา

ไปโดยหรรตติศา

จึงจะพบมทานที

หมายความว่า นางบุษมาลีบอกทางไปกรุงลงกาแก่หนุมานว่าไปทางทิศเหนือหรือทิศตะวันตกเฉียงใต้ ห่างจากตรงที่ชัรวาเก้ายอนัน (หรือ ๑๔๔ กิโลเมตร) จะพบแม่น้ำใหญ่

มีสติรอบคอบ

ความมีสติรอบคอบจะช่วยให้ปลอดภัยได้เสมอ ตรงกันข้ามกับคนที่มีความประมาทไม่ระมัดระวังย่อมประสพอันตราย ยิ่งไปต่างถิ่นต่างแดนยิ่งต้องระมัดระวังให้มาก หนุมานเป็นตัวอย่างอันดีในเรื่องนี้ คราวไปถวายแหวนนางสีดา เมื่อไปถึงเกาะลังกาแล้ว หนุมานไปพบพระนารายณ์ เขาก็ปลอมเป็นลิงธรรมดาเข้าไปหา ขอพักอาศัย แล้วถามถึงทางจะไปเมืองลงกา เพราะว่าหนุมานยังไม่ทราบแน่ชัดว่าอุษิตนนี้เป็นพวกทศกัณฐ์หรือไม่ จึงไม่บอกว่าเขาเป็นใคร มาจากไหนและมาด้วยอะไรสิ่งใด

ลองดี

หนุมานก็มีความประพฤติน่าดีบ้างเหมือนกัน เป็นธรรมดาเหมือนคนทั่ว ๆ ไปซึ่งมีหิรัญและชั่ว แต่หนุมานก็ไม่ถึงกับประพฤติเสียหายมากนัก เมื่อได้ประพฤติผิดไปแล้วก็รู้จักรับผิดชอบ การที่ยอมรับผิดชอบทำให้ผู้ใหญ่ปราณีเขาอีกตามเคย

เรื่องตอนนั้นว่า หนุมานลองดูซิหนารพผู้ซึ่งให้ที่พักอาศัยแก่เขา ด้วยวิธีต่าง ๆ ฤๅษีก็สามารถทำให้เขายอมแพ้ได้และยังแถมทำโทษเขาอีกด้วย หนุมานเห็นว่าฤๅษีเก่งจริงก็ยอมขอขมาโทษ ฤๅษีก็ยกโทษให้

ตอนนี้เป็นคติให้ระลึกว่า ผู้ที่คิดว่าตนเก่งนั้น บางครั้งก็อาจมีผู้อื่นเก่งกว่า

คิดเตรียมแก้ปัญหาล่วงหน้า

การประกอบกิจการงานในชีวิตประจำวันของเรานั้นย่อมมีปัญหามาเสมอ การคิดเตรียมแก้ปัญหาไว้ล่วงหน้าเป็นสิ่งควรกระทำ เพราะจะช่วยให้ประหยัดทั้งเงินและเวลา

หนุมานเป็นตัวอย่างอันดีของผู้เตรียมคิดแก้ปัญหาไว้ล่วงหน้า เรื่องตอนนั้นว่า คราวหนุมานไปถวายแหวนพอบนางสีดา ก็พอดีทศกัณฐ์เจ้าเมืองลงกาซึ่งเป็นยักษ์อันธพาลลักนางไปจากพระรามนั้น มาหานางสีดาในสวน อ้อนวอนต่าง ๆ นางไม่รับรัก ก็กลับไป พอค้ำลงนางสีดาก็ผูกคอตาย หนุมานแอบดูอยู่บนต้นไม้ เห็นเหตุการณ์ตลอดก็ช่วยเหลือนางไว้ได้ทันที่ แล้วถวายของที่พระรามฝากมา นางสีดาคิดสงสัยว่าหนุมานจะเป็นพวกทศกัณฐ์เก็บของได้มาทศกัณฐ์ให้เอามาถวายเพื่อลงนางไว้ไม่ให้ตาย

ความที่นางสีดาสงสัยก็มีเหตุผลดี แต่หนุมนาก็คิดว่าคงถูกสงสัยแบบนี้ เมื่อก่อนจะ
มาเขาจึงถามพระรามไว้ก่อนแล้วว่านางสีดาสงสัยเช่นนี้จะทำอย่างไร พระรามให้พูดว่า เมื่อไปยก
ขนูเมืองมิลานัน พระรามได้เห็นนางสีดาครั้งแรกขณะนางอยู่ที่หน้าต่าง พอนางสีดาได้ฟังข้อความ
ดังกล่าวนี้ก็สันสงสัยและรับของไว้ เพราะนางคิดว่าถ้าไม่ใช่คนของพระรามจะไม่มีเรื่องนี้

ที่เล่ามานี้จะเห็นว่าหนุมนานนั้นจะทำก็คิดก่อนเสมอ คิดไว้ล่วงหน้าแล้วว่าถ้าเกิดปัญหา
เกี่ยวกับงานที่จะทำข้างหน้าจะแก้ไขอย่างไร ด้วยความรอบคอบเช่นนี้เขาจึงทำงานสำเร็จตามที่ได้
กะหรือวางแผนไว้ล่วงหน้าแล้วเสมอ อย่างเรื่องที่เล่ามานี้ ถ้าเขาไม่คิดแก้ปัญหาไว้ก่อนก็ต้องเดิน
ทางกลับมาถามพระรามอีก คงเสียเวลาและเหนื่อยมา การคิดแก้ปัญหาไว้ให้เรียบร้อยก่อนลงมือทำ
งานจึงช่วยทุ่นเวลาและประหยัดทุกอย่าง

เห็นแก่ประโยชน์ผู้อื่นก่อนประโยชน์ตน

เมื่อถวายแหวนนางสีดาแล้ว หนุมนาก็คิดว่าจะต้องทำศึกกับเมืองลงกาแน่ ๆ ในฐานะที่
เป็นนายทหารชั้นผู้ใหญ่ เขาคิดตัดกำลังข้าศึกและจะลองกำลังข้าศึกด้วย ก็แกล้งหักคันทันไม้ในสวนฆ่า
ยักษ์เฝ้าสวนเสียมาก พออินทรีชดโอรสทศกัณฐ์มาจับก็แกล้งทำให้จับได้ แล้วคิดอุบายเผาเมืองลงกา
เสียด้วย

เมื่อหนุมนานจะลาพระรามไปถวายแหวนนางสีดานั้น พระรามสัญญาว่าหนุมนานกลับมาถึง
เมื่อใด พระองค์ทรงเครื่องแต่งองค์ชุดไหนอยู่จะประทานชุดนั้นให้ ข้อนี้นุมนานทราบดี แต่พอ
หนุมนานกลับมาถึง แทนที่จะคิดเรื่องรางวัลที่จะได้รับเป็นเงินทองหรือเครื่องประดับอันมีค่า หนุมนาน
กลับคิดถึงใจในความสำเร็จเกี่ยวกับงานที่รับหน้าที่ไปทำ และคิดว่าพระรามก็คงอยากทราบและรอ
ฟังเรื่องอยู่ จึงรีบไปเฝ้าขณะพระรามทรงสนทนากับนางสีดาใน幔帳 รางวัลที่หนุมนานได้รับคือผ้าชุบทรง (ผ้าผลัด
อาบน้) ผืนเดียว มีหน้าว่าพระรามยังโกรธหาว่าหนุมนานทำเกินรับสั่งไปเผาเมืองลงกาและฆ่ายักษ์เสีย
มากเกรงว่าทศกัณฐ์จะผ่านางสีดาเสียเป็นการแก้แค้น หนุมนานต้องกราบทูลว่าที่ทำไปนั้นทางลงกาไม่
ทราบที่หนุมนานเป็นใคร ทราบเพียงว่าเป็นลิงป่าตัวหนึ่งเท่านั้น

หนุมนานไม่ได้รับรางวัลเป็นของมีราคาค่างวดเท่าไรนัก แต่เรา.....ผู้อ่านทราบเรื่องก็
อดสรรเสริญเขาไม่ได้ว่าเขาเป็นผู้คิดเห็นแก่ ประโยชน์ของผู้อื่นก่อน ประโยชน์ตนเองเพราะเขาตัวอย่าง
นี้แหละเราจึง ยกย่องว่าหนุมนานเป็นสุภาพบุรุษตัวอย่าง

คิดด้วยเหตุผลทางวิทยาศาสตร์

การคิดอย่างมีเหตุผลตามแบบวิธีทางวิทยาศาสตร์นั้น หนุมนานก็เคยสังเกตและนำมาใช้แก้ปัญหาได้เป็นอย่างดีมาแล้ว เรื่องตอนนี้มีว่า ทศกัณฐ์คิดอุบายจะให้พระรามยกกองทัพกลับ ก็ใช้เบญจกายธิดาพิเภกหลานคน ให้ปลอมเป็นนางสีดาทำตายลอยน้ำมาตอนพระรามลงสรงน้ำเวลาเช้า พระรามเห็นก็คิดว่านางสีดาตายจริงก็เศร้าโศกและโกรธหนุมนานหาว่าไปส่ายกัณฑ์และเผาธงกาเก็นรับสั่ง ทศกัณฐ์จึงฆ่านางสีดา หนุมนานคิดตามแบบวิทยาศาสตร์แล้วทราบทุกอย่างมีเหตุผลน่าฟังว่า

“ธรรมดาสัตว์สันชิว	มิได้เฝ้าพองอย่าพึงคิด
อันคนสัตว์ไม่มีกลิ่น	จะลอยวารินนั้นเห็นผิด
ทั้งพลับพลาองค์พระทรงฤทธิ์	สถิตเหนือลงการกรุงไกร
เหตุไฉนจึงรูปศพนี้	ลอยทวนวารีขึ้นมาได้”

เหตุผลของหนุมนานตอนนี้ เป็นการอธิบายตามทางวิทยาศาสตร์ว่า สิ่งที่มีชีวิตนั้น (โดยเฉพาะคน) เมื่อตายแล้วย่อมไม่ลอยน้ำขึ้นที่ เพราะยังหนักกว่าน้ำในปริมาตรเท่ากัน ต่อเมื่อเน่าแล้ว ในร่างกายมีก๊าซมาก ร่างกายจะเบากว่าน้ำในปริมาตรเท่ากัน ตอนนี้จะลอยน้ำได้ หนุมนานว่า ศพสดไม่ลอยน้ำนั้นเป็นเรื่องจริงทางวิทยาศาสตร์ดังกล่าวแล้ว พระรามจึงไม่มีทางเดียงได้ ส่วนข้อที่ว่าพลับพลาพระรามตั้งอยู่เหนือน้ำนั้น เป็นอุบายดิน ๆ ของทศกัณฐ์ซึ่งพระรามมัวเสียใจไม่ทันคิด แต่หนุมนานนำมาคิดประกอบเหตุผลให้ฟัง

หนุมนานไม่เพียงแต่อธิบายเหตุผลเท่านั้น ยังจะทดลองพิสูจน์ให้ดูด้วย เขาทราบทูลพระรามต่อไปว่า

“ข้าขอเอาชันบนกองไฟ	ชันสูตรดูให้ประจักษ์ตา
แม้ว่าเป็นรูปอุบายกล	จะไม่ทนเพลิงแรงแสงกล้า”

พลองเอาไฟเผาเข้าจริง ๆ เบญจกายก็ทนร้อนไม่ไหว เรื่องที่ระทระทกก็ใจกันทั้งกองทัพก็สละกายออกด้วยประการฉะนี้ ไม่ต้องสงสัยเลยว่าทั้งนายและพลทหารในกองทัพพระรามจะไม่ชื่นชม นิยมในความสามารถของหนุมนาน

เมื่อทราบว่าเป็นธิดาพิเภกโอรสประจำกองทัพของพระองค์ พระรามก็ยกโทษให้แล้วใช้ให้หนุมนานไปส่ง

ผูกมิตรกับผู้ที่เขาไม่พอใจ

หนุ่มนั้นไม่เพียงแต่รบเก่งและเป็นนักแก้ปัญหาด้วยเท่านั้น แต่ยังเป็นสุภาพบุรุษที่ใจซื่อและพูดเพราะอีกด้วย คนที่เขาโกรธคน เช่นเบญจกายหนุ่มนั้นก็พูดกับเขา จนในที่สุดเบญจกายก็หายโกรธ ตอนพาไปส่ง เขาพูดกับเบญจกายอย่างสุภาพตามคำกลอนว่า

“จึงกล่าวมธุรสวาทิ	มารศรีผู้ยอดสงสาร
พี่ปรารมภ์ถึงเจ้าเยาวมาลย์	จะวายปราณด้วยภัยพระสักร
คิดคิดจะทูลขอโทษ	พอพระองค์ตรัสโปรดประทานก่อน
สันความวิตกที่กร้อน	ให้มาส่งบังอรก็สมคิด
อันความชื่นชมโสมนัส	ดังได้สมบัติดุสิต
บุญพี่กับเจ้าเคยเป็นมิตร	พระทรงฤทธิ์จำเพาะใช้มา”

รู้ประเพณีและมีน้ำใจเป็นนักกีฬา

หนุ่มนั้นไม่ใช่ว่าแต่เรื่องรบทัพจับศึกอย่างเดียว แม้เรื่องประเพณีของสังคมเขาก็รอบรู้ดีด้วย ยิ่งกว่านั้นหนุ่มยังมีน้ำใจเป็นนักกีฬาชนิดหาตัวจับยากอีกด้วย เรื่องตอนนี้มีอยู่ว่าหนุ่มตามไปรบกับโมยราพถึงเมืองบาดาล ขณะรบกัน เขาตกลงผลัดกันตีคนละสามที ว่าใครจะทนกว่ากัน โมยราพจะชดาก่อน หนุ่มบอกว่า

“ตัวเราเป็นแขกมาแต่ไกล	ชอบให้ตีก่อนอรุ
ซึ่งว่าทั้งนี้แต่พึงรู้	ใช้กูจะไถ่กว่ายักขี
เอ็งจะตีก่อนก็เร่งตี	ใครดีจะรอดชีวิต”

หมายความว่าหนุ่มมาแต่ไกล ควรให้ตีก่อน ที่หนุ่มพูดเช่นนั้นไม่ใช่ต้องการตีก่อน แต่พูดเพื่อให้รู้ว่าตามประเพณี (ของบ้านเมือง) แล้ว ควรให้เกียรติแขกก่อน ว่าแล้วหนุ่มผู้มีน้ำใจเป็นนักกีฬาก็ให้โมยราพตีก่อน

ตัวอย่างที่แสดงว่าหนุ่มเป็นผู้มีใจเป็นนักกีฬา ไม่เอาเปรียบคู่ต่อสู้ยังมีอีกตอนหนึ่ง คือ เมื่อหนุ่มไปทำอุบายลวงยักษ์ชื่อสหัสเดชะ ได้ไม้กระบอง “ต้นช้ายปลายช้เป็น” แล้ว ก็หักไม้ทิ้งเสีย ไม่ใช่ทำร้ายสหัสเดชะ แต่สู้กันด้วยกำลังและไหวพริบ การไม่เอาเปรียบคู่ต่อสู้เช่นนี้ก็นับว่าเป็นลักษณะของนักกีฬาเอกโดยแท้

“แม้จะหาทิพย์สมบัติ
อันจะหาหาที่คู่ใจ
ทั้งสติปัญญาก็สามารถ
ใช้ไหนก็ได้ราชการ

ดวงแก้วจักรพรรดิพอหาได้
หาไม่ได้เหมือนหนุ่ม
ฤทธิ์จริงคงอาจกล้าหาญ
จะประมาณความชอบพันทวี

ตามที่เล่ามาทั้งหมดนี้ ผู้อ่านคงเห็นแล้วว่า หนุ่มนั้นแม้ว่าจะไม่ใช่ตัวพระเอกในเรื่อง รามเกียรติ์ แต่ก็เป็นตัวประกอบที่สำคัญยิ่ง อาจกล่าวได้ว่าถ้าขาดหนุ่มนี้เสียแล้ว เรื่องรามเกียรติ์ ก็เกือบจะหาความสนุกไม่ได้เลย บทบาทของหนุ่มเป็นบทบาทที่น่าสนใจทุกบททุกตอน เพราะ ฉะนั้นจึงว่าหนุ่มเป็น “ตัวชูโรง” ในเรื่องรามเกียรติ์ทีเดียว

บทบาทของหนุ่มในเรื่องรามเกียรติ์นั้น ให้ข้อคิดแก่เราว่า คนดี ไม่ว่าจะอยู่ใน ฐานะอย่างไร ถ้าได้ปฏิบัติหน้าที่ของตนด้วยความอดทน ขยันหมั่นเพียร คิดแก้ปัญหาด้วยวิธีการ ทางวิทยาศาสตร์ มีความสุภาพเรียบร้อย พูดแต่ถ้อยคำที่ไพเราะ มีน้ำใจเป็นนักกีฬา และช่วย เหลือผู้อื่นโดยไม่เห็นแก่ตัวแล้ว ก็จะได้รับยกย่องว่าเป็นคนดี แม้ว่าตัวจะตายไปแล้วก็จะมีผู้จารึกชื่อ กับความดีไว้เล่าให้คนรุ่นหลังทราบต่อไป

ในที่สุดนี้ ผู้เขียนหวังว่า ความรู้และความคิดที่ดี ซึ่งมีอยู่ในเรื่องนี้จะ ช่วยให้ผู้อ่านเจริญงอกงามขึ้นในทางสติปัญญาตามสมควร

ก็เมื่อใด
เหล่าพาลชน
ต่อเมื่อไร
เหล่าชนพาล

บาปนั้น
ก็สำคัญ
ผลบาปนั้น
ก็หมดสุข

ไม่เสียดผล
ว่าน่าหวาน
ประจันบาน
ต้องทุกข์เอย

จากหนังสือ ธารชีวิต

เล่าโดย ทวี วรรณ

บรรณารักษ์-อาลัย

ยังมีคืน สว่าง โลกพรางพราย
ผิดพวกเรา เหนงจิต นิจจาเอ๋ย
จะแลเหลียว เปลี่ยวเปล่า เศร้าทรวงเย็น
เมื่อยามกิน ถวิลหวัง นิ่งละห้อย
รำลึกถึง พวกเรา เหล่าเสมา
สองสัปดาห์ พบกัน แล้วพลันจาก
ต้องจำใจ ทำหน้าขึ้น ผันความคิด
จากไปแล้ว อย่าแล้วไป อย่าไปลับ
หากมีกิจ คืบมา อย่าประวิง
เปิดประตู บ้านคอยท่า ไม่รารอ
บริการ ข้าวปลา อาหารฟรี
เราขอขอบ--คุณอาจารย์ ทุกท่านด้วย
เผื่อบรม บ่มวิชา ก้าวหน้าไกล
ขอเดชะ พระไตรรัตน์ อันศักดิ์สิทธิ์
ประสาทพร สัมฤทธิ์ วิทยา
กลับถึงถิ่น โดยเบิกบาน สวรรภูรีน
ทั้งอาจารย์ ให้ลาภยศ ปราบฎกอง

แม้วางเดือน เลื่อนลับ ไม่ดับหาย
ดาราฉาย ล้อมจันทร์ คืนวันเพ็ญ
ต่อไปนี้ ไทนเลย จะแลเห็น
ไม่ว่างเว้น คิดคำนึง สักเวลา
น้ำตาย้อย เมื่อยามนอน อารมณ์หา
อีกบรรดา ครูอาจารย์ สมานมิตร
ดั่งกระซอก ดวงใจ ให้ปลดปลิด
สู่ข่มจิต มาชุมนุม แสนกลุ่มจริง
ส่งใจกลับ คืนเยื่อน เพื่อนชายหญิง
ด้วยใจจริง ชาวลำปาง ต่างยินดี
พวกเราขอ รับใช้ ให้สุข
อีกทั้งที่ หลับนอน ไม่ร้อนใจ
ที่ท่านช่วย โดยศรัทธา จะหาไหน
จิตมั่นใน กตัญญู ขอบูชา
ทั้งเทพไท เรื่องฤทธิ์ ทุกทิศา
เพื่อนเสมา สอบได้ ดังใจปอง
จิตแช่มชื่น แคล้วคลาด ปราศภัยผอง
วรรณะผ่อง ดุจราตรี เมื่อมีจันทร์

สับนิ้วชู บุษบา ชื่นเหนือเศียร
 น้อมรำลึก คุณอาจารย์ ทุกवारวัน
 จำใจพราว จากมิตร ทั้งคิดรัก
 จำใจร้าง เสน่หา ให้อาวรณ์
 ได้รู้จัก สองสัปดาห์ เหมือนห้าปี
 กลับสะอื้น ฝันวิโยค โศกระทม

ต่างรูปเทียน มวลมาลี หลากสีส้น
 กมลมัน กระซิบแน่น ไม่แคลนคลอน
 ให้โศกหนัก ทรวงใน ฤทัยดอน
 จำใจร รมนิราศ ร้างอารมณ์
 เหมือนน้องพี่ ไกลชิด สนิทสนม
 ปัดอบรม วันนี้ ลาทีเอย

เพ็ญศรี บุญญา

ร.ร. แสนเมืองมูล

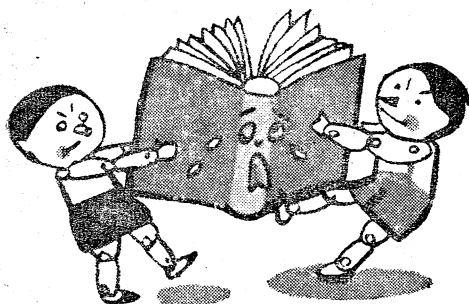
ลำปาง

ผู้ไม่มีทรัพย์ ก็ไม่ต้องทุกข์เพราะทรัพย์ ไม่มีบุตร ก็ไม่ต้องทุกข์เพราะบุตร

ไม่มีภรรยา (สามี) ก็ไม่ต้องทุกข์เพราะภรรยา (สามี) และผู้ที่ไม่ได้ประกอบความชั่ว
 ไว้ ก็ไม่ต้องทุกข์เพราะผลของความชั่วจะตามสนอง

จากหนังสือ ธารชีวิต

เล่าโดย ทวี วรคุณ

นิทานแปลบางเรื่อง

โดย ศันสนีย์ สันทลวี

บริการหนึ่ง ซึ่งบรรณารักษ์ ควร จะจัด ขึ้นเพื่อ เรียกร้อง ความสนใจ เด็ก ๆ ให้ เข้ามาใช้ หอสมุด มากยิ่งขึ้น ก็คือ จัดบริการ เล่านิทาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หอสมุด โรงเรียน เรื่องของ นิทาน นั้น เราสามารถ ค้นหา มาเล่า ได้ มากมาย ไม่รู้จบสิ้น เด็กก็ชอบ ฟัง ไม่รู้จัก เบื่อหน่าย ปัจจุบัน ตลาด หนังสือ เมืองไหน มี หนังสือ ประเภท นิทาน พิมพ์ ขาย แพร่หลาย และเป็น ที่ นิยม กัน อย่าง กว้างขวาง ทั้ง นิทานพื้นเมือง ไทย และ นิทาน แปล นานาชาติ หวังว่า หนังสือ เหล่า นี้ คง มี อยู่ แล้ว ใน หอสมุด ของ ท่าน อย่างไรก็ตาม ข้าพเจ้า ก็ยัง มี นิทาน ซึ่ง แปล ไว้ ๗ เรื่อง มาฝาก ให้ บรรณารักษ์ เพื่อนำ เสนอ เป็น บริการ แก่ เด็ก ของ ท่าน ไว้ ใน โอกาส นี้ อีก ด้วย แต่ คราว นี้ ขอ เสนอ ๒ เรื่อง ก่อน คือ

นักแลของ นิยายฝรั่งเศส

ครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีสามีภรรยา คู่หนึ่ง อยู่
ในชนบทประเทศฝรั่งเศส สามีชื่อ ยัง—แบบทิส
ภรรยาชื่อ มาร์เกอริต

วันหนึ่ง มาร์เกอริต จึงพูดกับ ยัง “นี่แน่
ไคว ๆ แถวบ้านเรา เขาเอาของใน ที่นา ไป แลก ของ
ในเมือง มาบ้าง ”

ยัง จึงบอกว่า “แต่ถ้าฉัน ไป แลก ของ มา แล้ว
ไม่ดี เธอ ก็ จะ โกรธ ฉัน ”

เมอร์เกอริต ตอบว่า “ฉัน สัญญา ว่า จะ
ไม่ โกรธ เลย ”

เมื่อ ยัง เห็น มาร์เกอริต สัญญา ว่า จะ ไม่ โกรธ
แน่ จึง จูง วัว เข้า ไป ใน เมือง ระหว่าง ทาง ก็ เห็น ชาย
ผู้หนึ่ง เดิน จูง แพะ มา ยัง จึง เข้า ไป ถาม ชาย ผู้ นั้น ว่า
“นี่แน่ เพื่อน จะ รังเกียจ ไหม ถ้า จะ แลก แพะ
ของ เพื่อน กับ วัว ของ ฉัน ”

เจ้าของแพะ ตอบ “ด้วยความยินดี ที่ เคย

แหละ” แล้วส่งแพะให้ยัง และจูงวัวไป

ยังจูงแพะเดินทางต่อไปอีก อีกสักครู่ก็พบชายผู้หนึ่งอุ้มห่านมา ยังจึงตรงเข้าไปถามว่า

“เพื่อนต้องการ จะแลกห่าน ของเพื่อน กับแพะของฉันไหม”

เจ้าของห่านตอบทันที “ด้วยความยินดีทีเดียวแหละ”

แล้วก็จูงแพะไป ยังอุ้มห่านเดินต่อไปไม่นานเขาก็เห็นชายผู้หนึ่งอุ้มไก่มา เขาจึงไปถามชายผู้นั้น

“เพื่อนต้องการจะแลกไก่กับห่านของฉันไหม”

เจ้าของไก่ตอบ “ด้วยความยินดีทีเดียวแหละ”

ยังจึงส่งห่านให้แล้วรับไก่มา ยังเดินไปอีกไม่นานก็พบหญิงสาวผู้หนึ่งกำลังกวาดมูลม้ากอง ๆ ไว้ ยังจึงเข้าไปถามหญิงผู้นั้นว่า “ยายคงมีไก่มาจากที่กวาดมูลม้านี้มากที่สุดทีเดียวนะ”

“หญิงสาวก็ตอบว่า “ก็พอจะได้บ้าง”

ยังจึงถามต่อไปว่า “ยายจะยินดีแลกมูลม้าที่กองไว้กับไก่ของฉันไหม”

หญิงสาวรีบตอบทันทีว่า “ด้วยความยินดีทีเดียวแหละ”

ยังจึงห่อมูลม้าไว้แล้วเดินทาง ไปจนถึงตลาดในเมือง เพื่อนของยังผู้หนึ่งเห็นเข้าจึงเข้ามาถามยังว่า “เพื่อนเข้ามาในเมืองมาแลกของได้ของที่อยู่หรือ”

ยังตอบ “ฉันเอาวัวมาแล้วก็แลกได้แพะ”
เพื่อนจึงพูดว่า “นี่ถ้ามาร์เกอร์ทริชเข้าต้องค่าเจ้าแน่”

ยัง “ไม่หรอก และฉันยังเอาแพะไปแลกได้ห่านมา”

“ตายละ” เพื่อนอุทาน “มาร์เกอร์ทริชต้องไม่ชอบแน่”

ยังยืนยัน “มาร์เกอร์ทริชต้องชอบ นอกจากนั้นฉันยังแลกห่านกับไก่ได้อีก”

“ยิ่งแย่ใหญ่”

“ยังเล่าสืบไปอีกว่า “แต่ตอนสุดท้ายนี้ฉันเลยตกลงแลกไก่กับมูลม้า” ว่าแล้วก็ห่อมูลม้าให้ดู

เพื่อนของยัง มองดูยังด้วยความสมเพช แล้วพูดว่า “ฉันพนันกับแกก็ได้ว่ากลับไปบ้านนี้แกก็ต้องโดนมาร์เกอร์ทริชโกรธแน่”

ยังตอบ “ฉันกล้าพนันว่ามาร์เกอร์ทริชจะไม่โกรธ”

ทั้งสองทุ่มเถียงกันเป็นเวลานาน ครั้งแล้วก็ตกลงพนันกันว่า ถ้ามาร์เกอร์ทริช ยังจะจ่ายเงินให้เพื่อนสองร้อยฟรังก์ ถ้ามาร์เกอร์ทริชไม่โกรธ เพื่อนจะจ่ายเงินให้ยังสองร้อยฟรังก์เช่นกัน ครั้นแล้วทั้งสองก็เดินทางกลับบ้าน เพื่อนของยังจึงแอบฟังว่ามาร์เกอร์ทริชจะพูดกับยังว่าอย่างไร

เมื่อยังเข้าไปในบ้านเขาก็พูดกับภรรยา
“มาร์เกอร์ทริช ฉันเอาวัวของเราไปแลกกับ

แพะมา”

“ก๊ี้ ฉันทอยากกินนมแพะมานานแล้ว”

“แต่ฉันไม่ได้แพะมาหрок ฉันทแลกแพะกับท่าน”

“ก๊ี้ ฉันทจะได้เอาชนท่านมายัดหมอน”

“แต่ฉันไม่ได้เอาท่านมาหрок เพราะฉันทแลกท่านกับไก่”

“ก๊ี้ ฉันทจะได้ทำไก่อ่างกิน”

“แต่ฉันทไม่ได้เอาไก่อมาหрок เพราะไปแลก

กับมูลม้า”

“ก๊ี้ ฉันทจะได้เอามูลม้าไปฝังเสียที่ใต้ต้นกุหลาบเป็นปุ๋ย จะได้ดอกกุหลาบโต ๆ เสียที่ฉันทจะได้ทำโบเก้”

เพื่อน ของ ยังได้ ฟัง ที่ มาร์ เกอวิต ตอบ ทุกประการ จึงเดินออกมาจากที่ซ่อน แล้วส่งเงินให้ ยังสองร้อยฟรังค์โดยดี

หินวิเศษ

(นิทานพื้นเมืองฝรั่งเศส)

ในกาลครั้งหนึ่งมีหญิงหม้ายช่างทอผ้าอาศัยอยู่กับ บุตรชาย คนเดียว ด้วย ความสุข พอสม แก่ อติภาพ แต่เมื่อบุตรชายอายุได้ ๑๔ ปี ก็เบื่อ บ้านและใคร่จะออกไปแสวงหาโชค จึงขออนุญาต มารดาจะไปจากบ้าน มารดาก็ไม่ยินยอม วันหนึ่ง เมื่อ มารดาไม่อยู่ เด็กหนุ่ม ก็ หนีออกไป จาก บ้าน ขณะที่ไป ตามทาง เห็นชาย สามคน กำลังไล่ งูพิษ ตัวหนึ่งมา หนุ่มน้อยก็ตรงไปจับคองูแล้วเอาดาบฟันศีรษะงูขาดไป ทันทีที่ศีรษะงูกระเด็นไปเขาก็เห็นหินสีฟ้า ๓ ก้อนที่คองู เขาจึงหยิบหินสีฟ้าทั้ง ๓ ก้อน เก็บใส่กระเป๋าวัว แล้วออกเดินทางไป เดินไปไม่นานเขาก็ไปพบแม่พระแมรี หนุ่มน้อยจึงคุกเข่าลงแสดงความเคารพ แม่พระแมรีจึงถามว่า

“เจ้ามีหินสีฟ้าจากคองูหรือเปล่า”

หนุ่มน้อยก็ตอบว่ามี แม่พระแมรีจึงบอกว่า “ถ้าเจ้าอยากรวย ก็จงไปที่ หุ่นเซนต์จูเลียน แล้วอธิษฐานว่าด้วยอำนาจของหินสีฟ้าสามก้อนนี้ ขอให้มิ่เกวียนบรรทุกเงินทองเต็มเกิด”

หนุ่มน้อยก็แสดงความเคารพ ขอบพระคุณ แม่พระแมรีแล้วก็เดินทางไปที่หุ่นเซนต์จูเลียน และกล่าวคำอธิษฐานดังที่แม่พระแมรีสั่ง ก็ปรากฏว่ามีเกวียนสามเล่มพร้อม หงส์มาลากมีเงิน ทองบรรจุอยู่เต็ม หนุ่มน้อยมีความยินดีอย่างยิ่ง แล้วรีบนำเกวียนกลับบ้าน มารดาได้เห็นเงินทองมากมายก็มีความสงสัย หนุ่มน้อยก็เล่าความให้มารดา ฟังโดยตลอด และครอบครัวนั้นก็มีความสุขและร่ำรวย

ต่อมาวัน หนึ่งหนุ่ม น้อยก็เข้า ไปหา มารดา

แล้ว บอก ให้มารดาเอาไหมแพรวพรรณ ไปถวาย
พระเจ้าแผ่นดิน แล้วขอพระราชธิดาของพระเจ้า
แผ่นดินให้แก่เขา มารดาได้ฟังก็ตกใจที่บุตรชาย
คิดอาจเื่อมเช่นนั้น จึงอดเอนไม่ยอมไป หน้มน้อยก็
เฝ้าอ่อนน้อมจนมารดาใจอ่อน และจำใจ
ไปที่ราชวัง และนำไหมแพรวพรรณถวายแด่พระ
ราชา ซึ่งรู้สึกพอพระทัยมากจึงทรงถามหญิงชรา
ว่าต้องการสิ่งใดเป็นของตอบแทนบ้าง หญิง
ชราก็อ้าปากกล่าวว่า พระราชาก็ตรัสตอบว่า

“บอกมาเถิด เราไม่ถือโทษเจ้าหรอก”

หญิงชราจึงทูลว่า “บุตรชายของข้าพเจ้า
ใครจะขออภิเษกด้วยกับพระราชธิดาพระเจ้าข้า”

พระราชาก็เป็นผู้หนักแน่น และมีพระทัย
ดีก็มีดีถือโกรธจึงตอบว่า “พรุ่งนี้เจ้าลองพาลูก
ชายของเจ้ามาให้เราได้พบ แล้วเราจะให้คำตอบ
ว่าจะให้หรือไม่”

หญิงชราก็กราบบังคมลาไปด้วยความโล่งใจ
แล้วนำมาเล่าให้บุตรชายฟัง

วันรุ่งขึ้น หน้มน้อยก็ อธิษฐานกับ หิน วิเศษ
ของราชรถอันงามและเครื่องประดับแก่มารดาและ
ตัวของเขา พร้อมทั้งของกำนัลมากมาย เมื่อเขา
มาถึงพระราชวัง พระราชาก็พอพระทัยที่เห็น
หน้มน้อยมีลักษณะท่าทางสง่างาม และร่ำรวย
จึงประทานพระราชธิดาให้

หน้มน้อยจึง อธิษฐานขอวังที่อยู่แก่ ตนและ
เจ้าหญิง ก็ได้วังอันใหญ่โตอยู่ริมทะเลสาปอันจด

งาม หลังคาของวังทำด้วยเงินและทอง พระราชา
ก็ส่งทหารจากพระราชวังมาให้ความคุ้มครอง

อยู่มาวัน หนึ่งหน้มน้อยออกไปล่าสัตว์ด้วย
ความรีบร้อน เขาก็ลืมนำหินวิเศษไปกับตัว พอ
เขายิงปืนนัดที่หนึ่ง เขาก็พบว่าตัวเองอยู่ในเสื้อ
ผ้าเก่า ๆ ซาด ๆ มิใช่ชุดล่าสัตว์อันงดงาม หน้มน้อย
ก็นึกได้ทันทีว่า เขาได้ลืมนำหินวิเศษติดตัว
มา เขาจึงรีบเดินทางกลับไปทิวังที่อยู่ของเขา
ทหารยามเฝ้าประตูหาจำเขาได้ไม่ เขาต้องบอก
แก่ทหารยามว่าหน้มน้อยใช้ให้เขามาเอาของบาง
อย่างในวัง ทหารจึงอนุญาตให้เขาเข้าไป เขาก็
เข้าไปบอกกับพระราชธิดาซึ่งก็จำสามีของนางไม่
ได้ ว่าหน้มน้อยขอให้พระราชธิดาส่งเสื้อแจ็ก—
เก็ตไปให้พระราชธิดาก็ทรงหยิบให้ หน้มน้อย
เมื่อได้เสื้อแจ็กก็เกิดออกไปนอกวังเขาก็อธิษฐานกับ
หินวิเศษแล้วก็กลับไปอยู่ในสภาพ หึ่งดงามตาม—
เดิม และกลับเข้าวังได้

วันต่อมาเข้ออกไปล่าสัตว์ คราวนี้เขากลับ
จะลืมนั่นเคย จึงผูกหินวิเศษไว้กับรองเท้าของ
เขาแต่เวลาเขาใส่รองเท้าจริง ๆ เขาก็ลืมนำเสื้อที่
ผูกหินวิเศษ เมื่อยิงปืนนัดที่หนึ่งเขาก็พบว่าตัวเอง
อยู่ในสภาพผ้าชักรวีกว่าตน ใส่รองเท้าผิดจึง—
เดินทางกลับเข้าไปที่วัง และทำอย่างคราวแรกอีก
โดยบอกกับทหารยามว่าเขาจะ มาขอ เอารองเท้า
ให้หน้มน้อย แล้วเจ้าหญิงก็ทรงหยิบมาให้ เมื่อ
เขาออกมานอกวังแล้วก็ใส่รองเท้าคู่ที่ ผูกหินวิเศษ
เขาก็กลับอยู่ในสภาพเดิมและกลับเข้าวังได้

วันต่อมาเขาออกไปล่าสัตว์อีก คราวนี้เขาผูกหินวิเศษไว้ในเสื้อเขาคิดว่าเขาจะไล่ไป ด้วยความรีบร้อนเขาหยิบเสื้อผิดไล่ไป เมื่อยถึงบันดที่หนึ่งเขาก็กลับไปอยู่ในสภาพผ้าขี้ริ้ว เขาก็ต้องรีบเดินทางกลับมาที่วังอีก แต่คราวนี้เคราะห์ร้ายเพราะมี พ่อมดคนหนึ่ง ได้ทราบเรื่อง รวของหนุ่มน้อย และใครจะได้หินวิเศษนี้ พ่อมดจึงปลอมเป็นหญิงซักผ้า และนำเสื้อที่หนุ่มน้อยผูกหินวิเศษไว้ไป แล้วอธิษฐานยกวังของหนุ่มน้อย หวังรวมทั้งพระราชธิดาและทหารยามไปอยู่ที่อื่น เมื่อหนุ่มน้อยกลับมาที่วังก็เห็นแต่ทะเลสาบ และพื้นที่ว่างเปล่าก็ตกใจ พระราชาก็เกรียวกราดที่พระราชธิดาต้องหายไปจึงคาดโทษกับหนุ่มน้อยว่า ถ้าไม่สามารถนำพระราชธิดากลับมาภายใน ๔๘ ชั่วโมง จะถูกประหารชีวิต หนุ่มน้อยก็มีความโหม่นกล้าเพราะไม่ทราบจะทำอย่างไร สุนัขที่ซื่อสัตย์ก็เข้ามาบอกหนุ่มน้อยว่า

“นายที่นำรก็อย่าเสียใจไปเลย ข้าพเจ้าจะพยายามไปเอาหินวิเศษกลับมาให้นายให้ได้ เพียงแต่ขอขนมปังสักก้อนหนึ่ง” หนุ่มน้อยก็ส่งขนมปังให้ แมวซึ่งอยู่ด้วยก็อจจาใครจะทำงาน อวดนายบ้างจึงบอกกับหนุ่มน้อยว่า

“ข้าพเจ้าก็จะช่วยนาย จะขอไปกับสุนัขด้วย”

หนุ่มน้อยก็อนุญาต

หมากับแมวก็นิ่งไปโดยเร็ว แมวเหนือก็บอกให้หมาหยุดพัก หมาก็ไม่หยุด ต่อมาแมวรู้สึกหิวก็ขอให้หมาหยุดพักกิน หมาก็ไม่ยอมบอกว่า “เจ้าวิ่งไปกินไปก็ได้” แล้วก็โยนขนมปังให้ครึ่งหนึ่ง แมวเลยไม่กล้าหยุดต้องวิ่งไปกินไป พอมาถึงทะเลหาเห็นขอนไม้ก็รีบขึ้นไปบนขอนแมวก็นั่งตามขึ้นไปด้วย แล้วแมวก็บอกว่า “แหลมพดดีจริง คงจะพดเราไปถึงอีกฝั่งหนึ่งไม่ช้า ท่านก็นอนพักผ่อนได้บ้าง” หมามีความโกรธ จึงตอบว่า “นายเรากำลังมีเวลาเหลืออยู่ไม่กี่ชั่วโมง ยังจะคิดพักผ่อนอยู่อีกหรือ” ว่าแล้วหมาก็พยายามใช้ขาจิ้งพายไปไม่หยุดยัง แมวมีความละเอียดจึงต้องช่วยพายด้วย

เมื่อถึงฝั่ง ทั้งหมาและแมวก็นิ่งเป็นกำลัง พดดีเห็นชายคนหนึ่งกำลังนั่งเฝ้าอยู่ หมาก็ออกอุบายกับแมวว่า “เราจะทำให้คนนั่งเฝ้าออกมาดูเราว่ามีเหตุการณ์อะไร ระหว่างนี้เจ้าก็เข้าไปคาบเนือบงออกมา”

หมาก็เห่ากรรโชกที่หน้าบ้าน ชายที่นั่งเฝ้าแปลกใจก็มาเปิดประตูดู แมวซึ่งอยู่หลังบ้านก็เข้าไปคาบเนือมา หมาก็มีความยินดีวิ่งไป และจัดการแบ่งเนือ แมวก็นั่งให้หยุดกิน หมาไม่ยอมคงวิ่งไปกินไปจนกระทั่งถึงวังที่พ่อมดนำมา หมาก็ตรงไปหาเจ้าหญิง และขอให้เจ้าหญิงหยิบหินวิเศษให้ตนนำไปให้หนุ่มน้อย เจ้าหญิงจำสุนัขได้

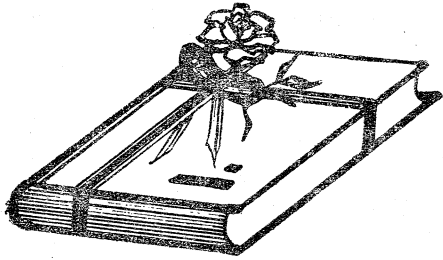
ก็ดีใจ รีบไปหยิบหินวิเศษให้ หมาก็ใส่ปากอมไว้ แล้ววิ่งกลับ แมวก็ตึดตามมิไคย้อย่อน เมื่อมาถึงริมทะเล ก็พบขอนไม้เก่าแมวก็นั่งขึ้นไปอยู่บนขอนไม้นั้น ระหว่างทางแมวก็บอกว่า “ขอให้เราได้มี โอกาสสวมหินวิเศษบ้าง เพราะเราเหนื่อยเท่ากับเจ้าเหมือนกัน” หมาก็ฟังก็เห็นใจ จึงให้แมวมหินวิเศษไว้ ขณะนั้นแมวเห็นปลาตัวหนึ่งว่ายมาใกล้ ๆ ก็เกิดความจะกละลิมว่าตนอมหินวิเศษจึงอ้าปากจะจับปลา หินวิเศษก็ตกลงไปในทะเล หังแมวก็นึกเสียใจและเสียใจคิดว่านายของตนจะถูกฆ่าเป็นแน่แท้ ขณะนั้นปลาตัวนั้นก็ว่ายกลับมา แมวจึงตะครุบปลาไว้

แล้วบอกว่า “เราหิวขอกินปลานี้ก่อน เราจะให้ส่วนหัวแก่เจ้า” หมาก็มีความหิวอยู่จึงรับมาแล้วก็กดไปพบหินวิเศษอยู่ที่หัวปลานั้นก็ดีใจ รีบอมไว้แล้วใช้ขาจ้วงพายให้ถึงฝั่งโดยเร็ว ขณะนั้นหนุม่น้อยกำลังถูกนำตัวมาที่ริมฝั่งทะเล เพื่อจะประหารชีวิต หมาก็เห็นก็ตกใจรีบลงจากขอนไม้ แล้วว่ายน้ำตรงไปหาหนุม่น้อยก่อนที่ทหารจะเริ่มยิง พอถึงก็รีบส่งหินวิเศษให้ หนุม่น้อยจึงอธิษฐานให้วังพร้อมทั้งเจ้าหญิงกลับมาที่เดิม ในทันใดนั้นเอง ที่วังเป่ล่านั้นก็ปรากฏเป็นวังตามเดิม พระเจ้าแผ่นดินจึงทรงยกโทษให้หนุม่น้อย หนุม่น้อยจึงอยู่กับพระบิดาด้วยความสุขสืบมา

ผมยังนึกภูมิใจเชื่อในพระอนิหารของพระพุทธรูปที่ติดตัวไปเสมอ สิ่งที่น่าถือนี้น่าเปรียบเหมือนยาบำบัดความกลัวอย่างดี

จากหนังสือ สนทนากับนายทองคำ
โดย นายบัว นุรณศิลป์

บัญชีหนังสือพระราชนิพนธ์

ของ

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
ทั้งภาษาไทย และ อังกฤษ ซึ่งเป็นประโยชน์
แก่นักหนังสือ รวมทั้งสิ้น ๑๐๘ เล่ม

โดย นายฉน ประภาวิวัฒน์

ผู้อำนวยการส่วนศูนย์บริการเอกสารการวิจัย

๑. ละคอนพูด

๑. มัทนะพาธา หรือตำนานแห่งดอก -

กุหลาบ

๒. เสือเถา
๓. น้อยอินทเสน
๔. เสียสละ
๕. ตามใจท่าน
๖. ความดีมีชัย
๗. เกินต้องการ
๘. หนังสือ
๙. ตบตา
๑๐. หาโล่ห์
๑๑. กลแตก
๑๒. นินทาสโมสร
๑๓. หมอจำเป็น
๑๔. ผิดวินัย

๑๕. เวณีสวานิช

๑๖. ชิงนาง

๑๗. หมายน้ำบ่อน้ำ

๑๘. หาเมียให้ผัว

๑๙. หลวงจำเนียรเตียรทาง

๒๐. โรเมโอและจูเลียต

๒๑. จวดยอำนาจ

๒๒. มิตรแท้

๒๓. โพงพาง

๒๔. เจ้าข้าสารวัต

๒๕. กุศโลบาย

๒๖. คดีสำคัญ

๒๗. ขนมสมกับน้ำยา

๒๘. จดงานสมรส

๒๙. มหาตมะ

๓๐. ท่านรอง

๓๑. วิลัยเลือกคู่
๓๒. ฟอกไม้ขาว
๓๓. ไม้ไกรธ
๓๔. จัดการรับเสด็จ
๓๕. ต้อนรับบุล
๓๖. บ่วงมาร
๓๗. ผู้ร้ายแฝง
๓๘. ล่ามดี
๓๙. เจ้าคุณเจ้าชู้
๔๐. ปล่อยแก่
๔๑. เห็นแก่ลูก
๔๒. สมุทรูปตัวอย่างแต่งตัวละคอนพูดเรื่อง
พระร่วง
๔๓. ภาพแสดงการละคอนพูด เรื่องเจ้า
ข้าสารวัด งดงานสมรส
ชนมสมกับน้ำยา โพงพาง
๔๔. หัวใจนักรบ

๒. ละคอนร้อง

๑. พระร่วงคำกลอน
๒. หนามยอกเอาหนามบ่ง
๓. เกเรกำดัด
๔. ขึ้นใจไม่สมัก
๕. วังดี
๖. วิาหวพระสมุท
๗. บทร้องในเรื่องหนามยอกเอาหนามบ่ง

๓ โขนและครุฑ

๑. ศกุนตลา
๒. พระร่วงหรือขอมดำดิน
๓. บทละครเบิกโรง
๔. บทละครอนเรื่องรามเกียรติ์ ๑ - ๒ - ๓

(๓ เล่ม)

๕. บทละครอนเรื่องรามเกียรติ์
๖. พรหมาศ
๗. สีดาหาย
๘. จงถนนอย่างเก่า
๙. จงถนนอย่างใหม่
๑๐. ประเดิมศึกลงกา
๑๑. รายนามตัวโขนที่เล่นชุดพรหมาศ
๑๒. รายนามตัวโขนที่เล่นชุดสีดาวตารกับ
ชุดพรหมาศ
๑๓. รายนามตัวโขนกับบทร้อยแลพากย์—
เจรจากับชุดรามสูรชิงแก้วแลพิธิกุม—
ภินิยา
๑๔. ภาษีเสียงลูก
๑๕. ธรรมาธรรมะสงคราม

๔. กลอนเบ็ดเตล็ด

๑. พระนลคำหลวง เล่ม ๑ - ๒ (รวม ๒
เล่ม)
๒. เสภาพระยาราชวังสัน
๓. บทระบำโคลงศกุนลักษณาวาตรูป

๔. ลิลิตนารายณ์สิบปางแลอภิธาน (รวม
๒ เล่ม)

๕. ศักยวาทหน้าหนาว

๖. อาเศียรวาท

๗. นิราสมแหลมไทร

๘. ไกรนิราสประลองยุทธ์

๙. ร้อยแก้วเบ็ดเตล็ด

๑. บ่อเกิดรามเกียรติ์

๒. แม่ลงปองทอง

๓. ประพตติการแห่งนายเรือเอกลอสเสสส์

๔. หัวใจชายหนุ่ม

๕. ภาพฝีพระหัตถ์ ชนิดภาพล้อเส้นหมึก

๖. ภาพฝีพระหัตถ์ ชนิดภาพล้อเส้นขาว

๗. นิทานทองอิน

๘. พระราชพิธีบรมราชาภิเษก

๙. ความฝันของเยอรมัน

๑๐. ตำนานชาติฮั่น

๑๑. หนังสือแสดงคุณานุคุณ

๑๒. พระพุทธเจ้าตรัสรู้อะไร

๑๓. พระมงคลวิเศษ ของสมเด็จพระมหา

สมณเจ้า และพระบรมราชา

พระราชนาน แก่ทหารบก และเสนา

ณ พระราชวังสนามจันทร์

๑๔. มงคลสูตรคำฉันท์

๑๕. พระบรมราชา พระราชทาน

แก่นักเรียน และผู้กำกับลูกเสือ พ.ศ.

๒๔๕๔

๑๖. ระเบียบสวดมนต์ ทหารและเสนา

๑๗. พระบรมราชา ๒๔๕๔
ราชพ

๑๘. ปาฐกถาเรื่องสงครามบ่อนค้าประชิด

๑๙. เทศนาเสนา

II. ENGLISH

1) Religions Literature.

1) The Buddhist Attitude.

2) Might is Right.

3) The Triumph of Right.

2) Comedies and Plays.

1) A) A Statesman, s Wife.

B) The Eliminists.

C) The Taming of Uncle Gideon.

2) The Man in Khaki.

3) The Earl of Claverhouse.

4) L'homme en Khaki.

5) Le Due d'Eretchagay.

6) For his Child.

7) Too much of a good thing.

8) One Summer's day.

3) History.

1) The War of the Polish Succession

ISHI-BURO

By.....Mock Joya

อ่างหินสำหรับอาบน้ำ

โดย.....ม็อค โจย่า

In many districts facing the Inland Sea, such as Yamaguchi, Hiroshima Okayama, Ehime and Kagawa, an old and strange type of bathtubs, generally called ishi-buro or stone bathtubs, are still to be seen. While many of them are no longer used, there are still some which are used by the local people even today

Although no definite year of its first appearance is known, it is recorded that they were already in existence in the Kamakura period, or more than 700 years ago.

The ishi-buro is laid out in the Open. An oblong bathtub is built of stone, generally a little over half a meter wide, about a meter deep and two meters long. Three of the outer sides are covered with mud, the opening being made on the narrow end. A roof is Made so that rain water will not drip into the tub.

ตามท้องที่หลายตำบลริมฝั่งทะเลภายในประเทศ เช่น ยามางุจิ, ฮิโรชิม่า, โอคายามา, เอฮิเมะ และ คางาวะ เรายังคงได้พบเห็นอ่างอาบน้ำหินแบบแปลกและเก่าแก่ซึ่งทั่ว ๆ ไปเรียกกันว่า อิชิ-บุโระ ถึงแม้ว่าจะมีอ่างเช่นนี้จำนวนมากที่ไม่ใช้กันแล้ว แต่บางแห่งชาวบ้านยังคงใช้กันอยู่แม้ในปัจจุบัน

แม้จะไม่มีประวัติบ่งชี้ว่าได้มีมาตั้งแต่ครั้งใดก็ตาม แต่ก็ก็มีเรื่องราวบันทึกว่าอ่างอาบน้ำแบบนี้ได้ปรากฏอยู่แล้วในสมัยคามาคูระ หรือกว่า ๗๐๐ ปีล่วงมาแล้ว

อิชิ-บุโระ, อ่างอาบน้ำรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าขึ้นทำด้วยหิน โดยทั่ว ๆ ไปมีขนาดกว้างกว่าครึ่งเมตรเล็กน้อย สูงประมาณหนึ่งเมตรและยาว ๒ เมตร ด้านนอก ๓ ด้านฉาบด้วยโคลน ช่องถ่ายเทน้ำทำไว้ทางปลายของด้านกว้างอีกด้านหนึ่ง อ่างอาบน้ำนี้ตั้งอยู่กลางแจ้งมีหลังคาครอบไว้ด้วยเพื่อบังกันไม่ให้น้ำฝนลงไปในอ่าง

The method for heating the water in an ishi-buro is unique. Dry tree branches and leaves are first placed in the tub and set on fire.

The burning branches heat the stone sides of the tub. When the stones are well heated the tub is cleaned of the ash and buckets of water are brought and poured on the heated stones. As the water hits the heated stones, dense steam forms making a sufficient quantity of hot water in the tub.

When the bath is ready, a person enters the tub, warms and cleans himself or herself. When the first bather leaves the tub and refreshes himself with cool water followed by a brisk rub with towels, the second bather enters.

Where this type of bath is still used, generally several persons wait for their turn outside, gossiping together and sometimes enjoying some sweets and tea. But when they are many waiting to take a bath, the bathtub water must be renewed, and the process of burning branches and heating the stones is repeated to give the later bathers a sufficiently hot bath.

วิธีทำให้น้ำในอ่างร้อนนับเป็น วิธี ที่ ประหลาดพิสดารอย่างยิ่ง คือ ก่อนอื่นก็ใช้กิ่งไม้ใบไม้แห้งใส่ลงไป ในอ่าง แล้วก็จุดไฟเผาให้เป็นไถ่ดำน

ถ่านไม้ที่เผาไหม้จะทำให้อ่างทุกด้านร้อนจัด ครั้นแล้วก็ทำความสะอาดถ่านไถ่ดำนออกจากอ่างให้หมดสิ้น จึงเทน้ำลงไปบนหินร้อน ๆ นั้น ไอน้ำอันหนาทึบ เพียงพอที่จะทำให้ น้ำในอ่างมีความร้อนได้

เมื่อเรียบร้อยแล้ว ผู้อาบน้ำก็จะลงไปแช่ในน้ำนั้น ทำความอบอุ่นและความสะอาดร่างกายของตน เมื่อผู้อาบน้ำคนแรกขึ้นมาจากอ่างน้ำร้อน ชำระร่างกายด้วยน้ำเย็นอีกครั้ง และ รับประทานด้วยผ้าเช็ดตัวแล้ว ก็ถึงคราวของผู้อาบน้ำคนต่อไป

ณ ที่ซึ่งมีการอาบน้ำแบบนี้นักน้อยนั้น โดยทั่ว ๆ ไป จะมีผู้รอคอยรอบของตนอยู่ข้างนอก พลังก็ซบเซา นินทาหรือบางครั้งก็กินขนมหรือดื่มชาไปด้วย แต่เมื่อมีผู้รอคอยอยู่จำนวนมากก็ต้องการเปลี่ยนน้ำกันใหม่ แล้วก็ต้องมีกรรมวิธีเผ่ากิ่งไม้ให้หินร้อนกันอีก เพื่อให้ผู้อาบน้ำข้างหลังได้อาบน้ำที่มีความร้อนเพียงพอ

ชุมนุมห้องสมุด โรงเรียนวัดราชาธิวาส

โดย บรรจง นิวาตะบุตร บรรณารักษ์

คำนำ

ห้องสมุดโรงเรียนวัดราชาธิวาส แต่เดิมก็เป็นห้องสมุดที่ยังมิได้จัดเป็นแบบ
หิ้งเปิด (Open Shelves) และยังมีได้มีการจัดหมู่หนังสือตามระบบของ Dewey Decimal
Classification ต่อมาในปี ๒๕๐๓ อาจารย์ถิ่น รติกกนก อาจารย์ใหญ่ โรงเรียนวัดราชา
ธิวาส ได้เห็นความสำคัญของห้องสมุด และสนับสนุนให้ปรับปรุงเสียใหม่ให้ถูกต้อง
ตามแบบสากลนิยมในปัจจุบัน เพื่อให้บริการแก่ครูและนักเรียนให้ถูกต้องและกว้างขวาง
กว่าเดิม และให้มีการจัดหมู่หนังสือตามระบบของ Dewey Decimal Classification โดย
เชิญศึกษานิเทศก์ฝ่ายห้องสมุด ได้แก่ อาจารย์รัฐจวน อินทรกำแหง อาจารย์นิศยา
จุฬามาศย์และอาจารย์ศศิวงศ์ ปิงตระกุล มาให้คำแนะนำและช่วยเหลือในทุก ๆ ด้าน
ของการดำเนินงาน ห้องสมุดของโรงเรียนวัดราชาธิวาส จึงได้สำเร็จเรียบร้อยและ
ดำเนินงานมาตั้งแต่วันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๐๔ เมื่อกิจการได้ดำเนินมาโดยเรียบร้อยแล้ว
เพื่อสนับสนุนในด้านห้องสมุดตามวัตถุประสงค์ในลักษณะ ๒ ของ เรื่องชุมนุมห้อง
สมุดข้างล่างนั้นห้องสมุดจึงได้จัดตั้งชุมนุมห้องสมุดโรงเรียนวัดราชาธิวาส ขึ้น และ
ดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว.

ชุมนุมห้องสมุดโรงเรียนวัดราชาธิวาส

ชุมนุมห้องสมุดโรงเรียนวัดราชาธิวาส ได้ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๐๖ โดยมี
ระเบียบการดังต่อไปนี้

ลักษณะ ๑

ชื่อและเครื่องหมาย

- ข้อ ๑.
๑. ชุมนุมนั้นมีชื่อว่า "ชุมนุมห้องสมุดโรงเรียนวัดราชาธิวาส"
 - ๑.๒ ชุมนุมนั้นใช้ชื่อในภาษาอังกฤษว่า "The Rachathivas School Library Club"
 - ๑.๓ ใช้เครื่องหมายเป็นรูปดังนี้

ลักษณะ ๒

วัตถุประสงค์

๒. ชุมนุมนั้นมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

- ๒.๑ เพื่อเผยแพร่ความสำคัญของห้องสมุดให้รู้จักกว้างขวางออกไป
- ๒.๒ เพื่อให้สมาชิกเข้าใจการใช้ห้องสมุดดียิ่งขึ้น
- ๒.๓ เพื่อเปิดโอกาสให้สมาชิกเข้าฝึกบริหารงานในห้องสมุด
- ๒.๔ เพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสมาชิกในการปฏิบัติงาน
- ๒.๕ เพื่อปลูกฝังนิสัยรักการอ่านหนังสือ
- ๒.๖ เพื่อให้สมาชิกรู้จักเลือกอ่านหนังสือที่ดีมีประโยชน์
- ๒.๗ ส่งเสริมให้สมาชิกมีความริเริ่มเกี่ยวกับการอ่านและการเขียนและการพูด
- ๒.๘ เพื่อให้สมาชิกรู้จักติดต่อประสานงานระหว่างชุมนุมห้องสมุดกับบุคคลภายนอก
- ๒.๙ เพื่อกระชับเกลียวสัมพันธ์แห่งความสามัคคีระหว่างผู้ที่มีรสนิยมในการอ่าน
- ๒.๑๐ ไม่เกี่ยวกับการเมือง
- ๒.๑๑ ไม่ก้าวก่ายการบริหารของโรงเรียน

ลักษณะ ๓

การดำเนินงาน

- ข้อ ๓. แผนกฝึกบริหารงานห้องสมุด บรรณารักษ์และผู้ช่วยจะได้ร่วมมือกันฝึกงานให้แก่สมาชิกห้องสมุดดังนี้คือ.

๓.๑ แผนกฝึกอบรมงานห้องสมุด บรรณารักษ์และผู้ช่วยบรรณารักษ์จะได้ร่วมมือกันฝึกงานให้แก่สมาชิกห้องสมุดดังนี้คือ

๓.๑.๑ การรับ—จ่ายหนังสือ

๓.๑.๒ การเตรียมหนังสือออกให้ยืมได้แก่ การลงทะเบียน, ประทับตราติดกระเปาะหนังสือ ติดบัตรกำหนดสงั เขียนบัตรหนังสือ และเขียนสันปก.

๓.๑.๓ การทำบัตรรายการอย่างง่าย

๓.๑.๔ การเรียงบัตรในตู้บัตรรายการ

๓.๑.๕ การทำจุลสาร

๓.๑.๖ การทำกฤตภาค

๓.๑.๗ การซ่อมหนังสือ

๓.๑.๘ การจัดหนังสือเข้าชั้นให้ถูกต้อง และสำรวจหนังสือผิดที่

๓.๑.๙ การจัดนิทรรศการ

๓.๑.๑๐ การจัดหาหนังสือเข้าห้องสมุดเป็นพิเศษ

๓.๒ แผนกกิจกรรมเกี่ยวกับกิจการห้องสมุด

๓.๒.๑ พาสมาชิกไปชมห้องสมุดอื่น ๆ

๓.๒.๒ พาสมาชิกไปดูการแสดงกิจกรรมเกี่ยวกับห้องสมุดที่ได้จัดแสดงในสถานที่ต่าง ๆ

๓.๒.๓ ให้ความรู้ความบันเทิงแก่สมาชิก เช่น พาไปฟังปาฐกถา ภูเขาพนมรุ้ง การแสดงนิทรรศการที่เกี่ยวกับห้องสมุด และให้มีโอกาสได้ไปฝึกงานโดยเดินทางไปกับห้องสมุดเคลื่อนที่ของ USIS ตามจังหวัดที่ใกล้เคียงเพื่อให้ความรู้ในเรื่องห้องสมุดเคลื่อนที่

๔.๒.๔ จัดให้มีการเผยแพร่ความรู้ของชุมนุม โดยสมาชิกช่วยกันเขียนข่าวต่าง ๆ ได้แก่ ข่าวภายในโรงเรียน ข่าวภายในประเทศ และข่าวภายนอกประเทศ และหาภาพที่เป็นความรู้และน่าสนใจมาติดที่ Bulletin Board ของชุมนุมห้องสมุด และในที่สุดจัดออกเป็นวารสารของชุมนุม

๓.๒.๕ จัดให้มีการพบปะสังสรรค์กับชุมนุมอื่น ๆ เช่น มีการเลี้ยงอาหารร่วมกัน มีกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันเพื่อให้มีความสามัคคีซึ่งกันและกัน และเพื่อความสนุกสนานรื่นเริงในระหว่างสมาชิกด้วยกัน

๓.๓ แผนกกิจกรรมเกี่ยวกับตัวสมาชิกได้แก่

- ๓.๓.๑ การพูดสั้น ๆ ต่อหน้าที่ประชุม
- ๓.๓.๒ จัดให้มีการโต้วาที แสดงละคร เล่นหุ่น เล่นนิทาน ฯลฯ
- ๓.๓.๓ วิจารณ์หนังสือ
- ๓.๓.๔ เล่าเรื่องหนังสือ
- ๓.๓.๕ เชิญวิทยากรหรือบรรณารักษ์ห้องสมุดอื่น ๆ มาบรรยายหรือปาฐกถาเป็นครั้งคราว
- ๓.๓.๖ การจัดงานวันห้องสมุดของโรงเรียน (๔ กรกฎาคม) ทุกปี

ลักษณะ ๔

สมาชิกของชุมนุม

- ข้อ ๔.
- ๔.๑ คุณสมบัติของสมาชิก
 - ๔.๑.๑ เป็นนักเรียนปัจจุบันของโรงเรียนวัดราชาธิวาส
 - ๔.๑.๒ มีความประพฤติเรียบร้อยและเสียสละ
 - ๔.๒ การสมัครเข้าเป็นสมาชิก
 - ๔.๒.๑ ให้ยื่นใบสมัครต่อนายทะเบียนคณะกรรมการบริหาร เมื่อได้รับอนุมัติแล้ว
 - ๔.๒.๒ ชำระค่าสมาชิกปีละ ๑ บาท (ครั้งแรกชำระพร้อมกับการยื่นใบสมัคร)
 - ๔.๓ การขาดสมาชิกภาพ สมาชิกยอมสิ้นสุดลงเมื่อสมาชิกผู้นั้น
 - ๔.๓.๑ ลาออกจากโรงเรียน
 - ๔.๓.๒ ทางโรงเรียนจำหน่ายออกจากโรงเรียน
 - ๔.๓.๓ ถึงแก่กรรม
 - ๔.๓.๔ มีความประพฤติเสื่อมเสียและคณะกรรมการบริหาร ของชุมนุมลงมติให้จำหน่ายออกจากทะเบียนสมาชิก
 - ๔.๓.๕ ลาออกและได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการของชุมนุมแล้ว
 - ๔.๔ สิทธิและหน้าที่ของสมาชิก

๔.๔.๑ สมาชิกมีสิทธิระดับเครื่องหมายของชุมนุมได้

๔.๔.๒ สมาชิกมีสิทธิเสนอความคิดเห็น สอบถาม หรือขอคำชี้แจงเกี่ยวกับการดำเนินงานของชุมนุมในด้านต่าง ๆ ได้

๔.๔.๓ สมาชิกจำนวนตั้งแต่ ๑ ใน ๓ ของสมาชิกทั้งหมด มีสิทธิที่จะร่วมกันเสนอให้คณะกรรมการบริหารจัดการให้มีประชุมใหญ่เพื่อพิจารณาเปลี่ยนแปลงข้อบังคับของชุมนุมได้ แต่ในการเปลี่ยนแปลงนี้ต้องได้คะแนนเสียงไม่น้อยกว่า $\frac{2}{3}$ ของสมาชิกทั้งหมด จึงจะดำเนินการเปลี่ยนแปลงได้ สมาชิกคนหนึ่งมีสิทธิออกคะแนนเสียงได้เพียงหนึ่งเสียง

๔.๔.๔ เข้าร่วมประชุมตามระเบียบวาระ

ลักษณะ ๕

สถานที่ตั้ง

ข้อ ๕. ชุมนุมนั้นตั้งอยู่ในบริเวณโรงเรียนวัดราชาธิวาส (ห้องสมุดโรงเรียนวัดราชาธิวาส)

ลักษณะ ๖

คณะกรรมการบริหาร

ข้อ ๖. องค์ประกอบ

๖.๑ คณะกรรมการบริหารชุมนุมมี ๙ นายประกอบด้วยตำแหน่งดังนี้
ประธาน

รองประธาน

เลขานุการและผู้ช่วย ๑ คน

เหรัญญิกและผู้ช่วย ๑ คน

นายทะเบียน

ประชาสัมพันธ์และผู้ช่วย ๑ คน

๖.๒ หน้าที่ของกรรมการบริหาร

ประธาน มีหน้าที่บริหารงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของชุมนุม และมีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับกิจการของชุมนุม และเป็นผู้จัดให้มีการประชุมขึ้นทุกคราวที่เปิดการประชุม

รองประธาน มีหน้าที่ติดต่อช่วยเหลือประธาน และกระทำหน้าที่ประธานในเมื่อประธานไม่สามารถเข้าร่วมประชุมได้

เลขานุการ ประกอบด้วยผู้ช่วยเลขานุการอีกหนึ่งคน ทำหน้าที่ได้ตอบจดหมายเกี่ยวกับกิจการต่าง ๆ ของชุมนุมและติดต่อการงานทั่วไปในด้านที่เป็นหน้าที่ของเลขานุการ และที่มีได้กำหนดว่าเป็นหน้าที่ของกรรมการคนหนึ่งคนใดโดยเฉพาะ

นายทะเบียน มีหน้าที่เก็บรักษาและจัดทำทะเบียนของสมาชิกให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

ประชาสัมพันธ์ ประกอบด้วยผู้ช่วยประชาสัมพันธ์อีกหนึ่งคนมีหน้าที่ติดต่อให้สมาชิกและบุคคลทั่วไป ตามระเบียบวาระที่มีมา และทำหน้าที่ต้อนรับ จัดสถานที่ให้ความสะดวกแก่ผู้ที่เข้าประชุม หรือเข้าร่วมงานที่ชุมนุมจัดขึ้น ประชาสัมพันธ์อาจขอร้องให้สมาชิกของชุมนุมช่วยเหลือการงานในหน้าที่ได้ในเมืองงานที่จะต้องปฏิบัติเหลือบ่ากว่าแรงของตน

เหรัญญิก ประกอบด้วยผู้ช่วยอีกหนึ่งคน มีหน้าที่ควบคุมรายรับ รายจ่ายของชุมนุม เบิกจ่ายเงินงบประมาณที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริหาร แสดงรายการในด้านการเงินให้คณะกรรมการบริหารตรวจสอบได้ทุกโอกาส ต้องแสดงหลักฐานข้อเท็จจริงให้ปรากฏเมื่อมีการขอร้องจากสมาชิก ซึ่งคำขอร้องนั้นจะต้องมีสมาชิกไม่ต่ำกว่า ๓ ลงนามรับรอง การชี้แจงแสดงหลักฐานนั้นจะต้องยื่นผ่านและได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารด้วย

- ๖.๓ การเลือกตั้งคณะกรรมการบริหาร ให้มีการเลือกตั้งกรรมการขึ้นคณะหนึ่งทำหน้าที่บริหารงานของชุมนุม ในเดือนมิถุนายน
- ๖.๔ การเลือกตั้ง ให้เลือกแต่ประธานเพียงตำแหน่งเดียว แล้วให้ประธานไปเลือกสมาชิกอื่น ๆ ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ นำเสนอขออนุมัติต่อที่ประชุมใหญ่ของสมาคมมติอนุมัติให้เกินครึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกที่มาประชุม
- ๖.๕ กรรมการบริหารอยู่ในตำแหน่งได้คราวละปี แต่มีสิทธิให้เลือกอีกในคราวต่อไป ถ้าตำแหน่งใดว่างลง ก็ให้ที่ประชุมสมาชิกเลือกตั้งซ่อมและผู้ที่ได้เลือกตั้งซ่อมนี้จะอยู่ในตำแหน่งได้เท่าที่ระยะที่ว่างลง

- ๖.๖ กรรมการบริหารแต่ละตำแหน่งมีอำนาจแต่งตั้งกรรมการที่ปรึกษา ขึ้นช่วยเหลือให้คำแนะนำแก่ตน
- ๖.๗ คณะกรรมการบริหาร มีอำนาจ แต่งตั้ง อนุกรรมการ ชุดใดชุดหนึ่ง ขึ้น ดำเนินงานอย่างใดอย่างหนึ่งตามวัตถุประสงค์ของชุมนุมได้ตามความเหมาะสม
- ๖.๘ คณะกรรมการบริหารมีสิทธิออกระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ได้ ทั้งนี้แล้วแต่จะเห็นสมควร แต่ต้องอยู่ในขอบเขตวัตถุประสงค์ของชุมนุม กฎระเบียบข้อบังคับเหล่านี้เมื่อประกาศใช้แล้วสมาชิกทุกคนต้องปฏิบัติตามจะหลีกเลี่ยงหรือละเมิดมิได้

ลักษณะ ๗

การประชุม

- ข้อ ๗ ให้มีการประชุมใหญ่ของสมาชิกชุมนุมอย่างน้อย เดือนละครั้ง
 - ๗.๑ การประชุมทุกครั้ง ต้องมีสมาชิก มาประชุม ไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวน สมาชิกทั้งหมดจึงนับเป็นองค์ประชุม
 - ๗.๒ เป็นการประชุมทุกครั้งต้องมีครูที่ปรึกษาร่วมด้วย จึงจะถูกต้องสมบูรณ์ ครูที่ปรึกษามีหน้าที่ให้คำแนะนำแต่ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน
 - ๗.๓ มติของที่ประชุมใช้เสียงข้างมาก
 - ๗.๔ ให้มีการ ประชุม คณะกรรมการ บริหาร เพื่อดำเนิน กิจการ ของ ชุมนุม อย่างน้อย สัปดาห์ละครั้ง

ลักษณะ ๘

เวลาและสถานที่ปฏิบัติงาน

- ข้อ ๘ เวลาปฏิบัติงานของชุมนุมจะเป็นการประชุมใด ๆ หรือฝึกอบรมใด ๆ ก็จะต้องอยู่นอกตารางสอนของโรงเรียน จะก่อนหรือหลังก็ได้ แต่จะใช้เวลาเรียนเป็นเวลาปฏิบัติงานไม่ได้ หากมีกรณีจำเป็นจะต้องประชุมด่วนเป็นพิเศษและใช้เวลาเรียนของสมาชิกแล้ว ก็ให้เสนอขออนุมัติจากอาจารย์ใหญ่ อาจารย์ใหญ่มีสิทธิจะงดหรืออนุญาตให้มีการประชุมหรือการฝึกอบรมใด ๆ ได้
- ๘.๑ ใช้ห้องสมุดของโรงเรียนเป็นที่ทำงานของชุมนุม

ลักษณะ ๙

สิทธิยับยั้ง

ข้อ ๙. อาจารย์ใหญ่มีสิทธิยับยั้งกิจกรรมใด ๆ ของชุมนุมก็ได้เมื่อเห็นว่ากิจกรรมนั้นไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ของชุมนุมหรือขัดต่อนโยบายของโรงเรียน

ลักษณะ ๑๐

การยุบเลิกชุมนุม

ข้อ ๑๐ การยุบเลิกชุมนุม

๑๐.๑ อาจารย์ใหญ่มีอำนาจสั่งยุบเลิกการจัดตั้งชุมนุมนั้นได้ เมื่อเห็นว่าการดำเนินงานขัดกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือขัดต่อนโยบายของโรงเรียน คำสั่งอาจารย์ใหญ่ให้ถือเป็นเด็ดขาด จะอุทธรณ์มิได้ไม่ว่ากรณีใด ๆ

๑๐.๒ เมื่อยุบเลิกแล้ว ทรัพย์สินต่าง ๆ ของชุมนุมให้ตกเป็นของโรงเรียน โดยโรงเรียนจะจัดตั้งกรรมการขึ้นชุดหนึ่ง ประกอบด้วยครู นักเรียนและสมาชิกของชุมนุมช่วยกันชำระสะสาง บัญชีทรัพย์สินและตรวจสอบพิทักษ์รักษาไว้จนกว่าจะมีการอนุมัติให้จัดตั้งชุมนุมประเภทเดียวกันขึ้นใหม่ ซึ่งในกรณีหลังนี้ อาจารย์ใหญ่จะเป็นผู้พิจารณาเองว่าจะมอบทรัพย์สินเหล่านั้น ให้ชุมนุมที่จัดตั้งใหม่นั้นใช้ต่อไปหรือไม่ เจ้าของทรัพย์สินชุมนุมนั้น ผู้ใดจะรับผิดชอบเป็นของส่วนตัวมิได้นอกจากเป็นของบางอย่างที่ยืมมาก็อาจคืนเจ้าของไปได้ตามหลักฐานที่ปรากฏ

๑๐.๓ การยุบเลิกชุมนุมนั้น ถ้าเป็นไปโดยสมาชิกเรียกร้องจะต้องมีคะแนนเสียง $\frac{2}{3}$ ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดลงมติเห็นชอบด้วย จึงจะดำเนินการยุบได้ และในการยุบตามนัยนี้ทางคณะกรรมการบริหารจะต้องเสนอเรื่องราวต่าง ๆ ไปให้อาจารย์ใหญ่พิจารณาอนุมัติ เมื่ออาจารย์ใหญ่ส่งอนุมัติแล้ว การยุบเลิกชุมนุมนั้นถือว่าสมบูรณ์

ลักษณะ ๑๑

การเงิน

ข้อ ๑๑ ชุมนุมนั้นมีรายได้ดังนี้

- ๑๑.๑ จากเก็บค่าบำรุงจากสมาชิก
- ๑๑.๒ จากการจัดงานหารายได้ต่าง ๆ เช่น ขายของ หรือจัดกิจกรรมอะไรขึ้น
- ๑๑.๓ จากการศรัทธาบริจาค เช่น ได้จากการบริจาคของนักเรียน ของครู อาจารย์ หรือผู้ปกครองของนักเรียน

ลักษณะ ๑๒

การแก้ไขระเบียบการของชุมนุม

ข้อ ๑๒. ระเบียบการชุมนุมนี้ หากมีข้อบกพร่อง สมาชิกมีสิทธิเรียกร้องให้เปลี่ยนแปลงแก้ไขได้ โดยปฏิบัติตามระเบียบการของชุมนุมข้อ ๔.๔.๓ โดยอนุโลม

ในการดำเนินงาน เกี่ยวกับ ห้องสมุด ของ โรงเรียน ก็ได้ยึด ระเบียบ ดังกล่าว มาข้างต้นนี้ ปัจจุบันได้ทำการฝึกงานด้านห้องสมุดให้สมาชิกชุมนุมสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง โดยกำหนดในวันอังคาร เวลา ๑๕.๓๕ น. หลังเลิกเรียนแล้ว เป็นต้นไปประมาณ ๓๐—๖๐ นาที ปรากฏว่ามีนักเรียนสนใจ และสมัครเข้าเป็นสมาชิกของชุมนุมเป็นจำนวนมาก และคณะกรรมการของชุมนุมได้ร่วมมือกันบริหารงานให้แก่ชุมนุมเป็นอย่างดี ทำให้ชุมนุมห้องสมุด ซึ่งเป็นชุมนุมแรกของโรงเรียน วัดราชาธิวาส ก้าวหน้าไปด้วยดีและเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมยิ่งขึ้น

“เรื่องน่าอ่าน”

แม่นมาส์ ชวลิต

ในสมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์นั้น คนที่จะได้ชื่อว่าแต่งหนังสือเป็นก็คือ คนที่แต่งคำประพันธ์โคลงฉันท์กาพย์กลอนได้ แม้มีใช้นิยายประโลมโลก แม้ตำรายา ตำราซื้อต้นไม้ ก็ต้องแต่งให้เป็นโคลงเป็นกลอน คนที่อ่านหนังสือพอประสมตัวอักษร เริ่มอ่านหนังสือออก ก็อ่านหนังสือโคลงกลอนกันเลยทีเดียว ระหว่างคนเขียนกับคนอ่านจึงมีความเข้าใจอันดีซึ่งกันและกันอยู่ ผิดกับในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนนั้น ที่ทั้งคนอ่านและคนเขียนเคยชินแต่กับการเขียนและอ่านร้อยแก้ว คำประพันธ์แบบร้อยกรองที่ถือเป็นแบบฉบับก็มีแต่ของเก่าที่มีมาแต่เดิม และอ่านกันอยู่ในหมู่นักเรียนนักศึกษาที่ถูกบังคับให้อ่านเป็นการเรียนเท่านั้น

สุนทรภู่ หรือ พระสุนทรโวหาร (ภู่) เป็นกวีเอกของกรุงรัตนโกสินทร์ที่ใคร ๆ ก็เคยได้ยินชื่อ คนโดยมากที่เคยเข้าโรงเรียนมาแล้วก็เคยอ่านนิทานกลอนเรื่องพระอภัยมณีบางตอน เพราะเป็นหนังสือแบบเรียนกวีนิพนธ์มาช้านาน จนกระทั่งบัดนี้ และอาจเป็นเพราะ หนังสือพระอภัยมณีเป็นแบบเรียนในโรงเรียนก็ได้ จึงเป็นที่เบื่อหน่ายของบางคน เพราะต้องถูกบังคับให้อ่านตั้งแต่สมัยที่ยังมองไม่เห็นความไพเราะของกวีนิพนธ์ ความจริงสุนทรภู่ไม่ได้แต่งแต่เรื่องพระอภัยมณีเรื่องเดียว ยังมีนิทานกลอนอื่น ๆ อีก คือ โคบุตร ลักษณะวงศ์ สิงหไตรภพ บางตอนในเรื่องขุนช้างขุนแผน กวีนิพนธ์อีกประเภทหนึ่งของสุนทรภู่ที่เราไม่ค่อยจะได้อ่านกันนัก แต่ก็นับถือกันว่าเป็นกวีนิพนธ์ซึ่งแสดงความปรีชาสามารถของท่านผู้นี้มากคือ นิราศต่าง ๆ และในวันนี้นักใคร่จะขอพูดถึงหนังสือเรื่องนิราศของสุนทรภู่เท่าที่เวลาจะอำนวยให้

ที่เรียกว่า “นิราศ” นั้น เป็นคำประพันธ์แบบหนึ่งของไทย นิยมใช้สำหรับเขียนเรื่องราวการเดินทางไปยังที่ต่าง ๆ และด้วยเหตุว่า การเดินทางนั้นย่อมหมายถึงการจากบ้านเรือนครอบครัว โดยเฉพาะผู้ซึ่งเป็นที่รักของผู้แต่งไปไกล ในนิราศจึงมีการคร่ำครวญถึงผู้ที่อยู่ข้างหลังด้วย บางครั้งการ คร่ำครวญถึงผู้ที่อยู่ ข้างหลัง เป็นเนื้อหา สำคัญของ บทกวีนิพนธ์ แบบนิราศเสีย ยิ่งกว่าการบรรยายถึงระยะทาง ที่นิยมเขียนนิราศเป็นการพรรณนาความรู้สึกถึงคนที่อยู่ข้างหลัง ก็เพราะว่าการเดินทาง โดยเฉพาะในสมัยก่อนนี้ย่อมเต็มไปด้วยความลำบากหนทางไม่สะดวก และยานพาหนะก็ไม่อาจพาไปและกลับได้อย่างรวดเร็ว การเดินทางจึงต้องกินเวลานาน เวลาที่ยาวนานรวมกับความลำบากในการเดินทางยิ่งทำให้รู้สึกคิดถึงคนที่อยู่ข้างหลังมากขึ้น เท่าที่รู้กัน นิราศเริ่มมีมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา และที่ขึ้นชื่อมากที่สุดก็คือ ก่ำตรวลศรีปราชญ์ ซึ่งศรีปราชญ์เป็นผู้แต่งคร่ำครวญถึงหญิงที่รักซึ่งอยู่ในกรุงศรีอยุธยา

นิราศของสุนทรภู่ มีอยู่ ๙ เรื่องด้วยกัน คือ นิราศเมืองแกลง นิราศพระบาท นิราศภูเขาทอง นิราศพินาป นิราศเมืองสุพรรณบุรี นิราศวัดเจ้าฟ้า นิราศอิเหนา นิราศพระปฐม และนิราศเมืองเพชร สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ทรงกล่าวไว้ในพระนิพนธ์ประวัติสุนทรภู่ ซึ่งพิมพ์รวมอยู่กับหนังสือนิราศสุนทรภู่ว่า นิราศเรื่องแรกที่สุนทรภู่แต่งขึ้น คือ นิราศเมืองแกลง ในสมัยนั้นสุนทรภู่ยังกำลังหนุ่มแน่นอายุราว ๒๑ ปี การไปเมืองแกลงนี้ ไปหาบิดาซึ่งบวชเป็นพระภิกษุอยู่ที่เมืองแกลง และไปหลังจากที่ได้เกิดเรื่องรักใคร่กับผู้หญิงในวังหลังคนหนึ่งชื่อแม่จัน แล้วถูกจับได้และถูกจองจำทั้งคู่ เมื่อพ้นจำขังแล้ว สุนทรภู่จึงได้เดินทางไปเมืองแกลง เข้าใจกันว่า ประสงค์จะไปบวชเพื่อสะเดาะเคราะห์ที่ถูกจำขังด้วย นิราศเมืองแกลงนี้ สุนทรภู่แต่งด้วยความรู้สึกของชายหนุ่ม ๆ ที่กำลังจากคู่รักจริง ๆ พอขึ้นบรรทัดแรกก็ครวญว่า

จะมีคู่มิได้อยู่ประคองเชย
ถึงทุกข์ใครในโลกที่โศกเศร้า
จะพลัดพรากจากกันไม่ทันลา
ไอ้อำใจไกลนุชสุดสวาท
ให้เห็นอกตกยากเมื่อจากจร

“ไอ้สังเวทวาทสนานิจาเอ๋ย
ต้องละเลยดวงใจไว้ไกลตา
ไม่เหมือนเราภุมรินถวิลหา
ใช้แต่ตาต่างถ้อยสุนทรวอน
จึงนิราศเรื่องรักเป็นอักษร
ไปตงดอนแดนป่าพนาวน”

และเมื่อจากไปด้วยอารมณ์กำลังรักจริง ๆ เช่นนี้แล้ว ความรู้สึกที่พรรณานอกมาก็นั้น
ความจริงใจอยู่ลึก และบางทีก็แสดงความร้อนร่อนใจจริง ๆ เช่นบอกว่า

“ฉันพลัดพรากจากจรเพราะร้อนจิต ไซ้จะคิดอาวียงนางหน้
ให้น้มน้องครองรักไว้สักปี.....”

นอกจากนี้แล้ว เขายังมีความระแวงแคลงใจในคนรักของเขามากด้วย จึงได้กล่าวว่า

“...กระแสนลวนเขี้ยวเรือเลี้ยวลต ดุค้อมคดขอบคุ้งคงคาไหล
แต่สายชลเจียวยังวนเป็นวงไป น้หรือใจที่จะตรงอย่าสงกา”

นิราศของสุนทรภู่ นั้นว่าเป็นกวีนิพนธ์ซึ่งแสดงให้เห็นความรู้สึกนึกคิดของสุนทรภู่
ได้อย่างดีกว่านิทานกลอน ซึ่งจำต้องเขียนไปตามเนื้อเรื่อง แต่ในนิราศ ผู้แต่งจะพูดอะไรก็ได้
ตามใจชอบ มีความรู้สึกส่วนตัว และเรื่องราวของสุนทรภู่หลายอย่างที่เก็บได้จากนิราศของท่าน
ในนิราศเมืองแกลงเป็นนิราศเรื่องแรก และคงแต่งในเวลาที่สุนทรภู่คงจะเพิ่งจะได้เดินทางออกจาก
กรุงเป็นครั้งแรก ความรักในความสละสลวยในกรุงคงมีอยู่มาก จะเห็นได้หลายตอนเป็นต้นว่า

“ถึงทับนางวางเวงฤทัยวับ	เห็นแต่ทาบชานาอยู่อาศัย
นางชานาก็ไม่น่าจะช่นใจ	คราบขี้โคลคร่ำคร่ำดังทาคราม
อันนางในนคราถึงทาสี	ดีกว่านางทางน้สักสองสาม
ไอ้พลัดพรากจากบุรินแล้วสิ้นงาม	ยังคิดความขวัญหายเสียคายกรง”

แม้ถึงเวลากิน อาหารก็ไม่เอร็ดอร่อย

“...เวลาเช้าก็ชวนกันออกมา

พอเวลาสายถึงหัววันชาย

๕ ๕ ๕ ๕ ๕
ทงแยบองอ่องเนอค้างคว

ต้องอดตื่นกินข้าวกับเต้าแดง

อยู่บุรินกินสำราญทงหวานเปรี้ยว

แต่น้ำตาลมิได้พานในนาก็

มันไม่หมาไล่เนื้อไปเหลือหลาย

ได้กระต่ายตะกวดควางมาอย่างแฉง

เขาทำครัวครั้นไปปะชะชะเขยง

จนเรี่ยวแรงโรยไปมิใคร่มี

๕ ๕ ๕ ๕ ๕
ตั้งแต่เที่ยวยากไร้มาไพรศรี

ปล้ววิวโยก็หย่อนลง

พอถึงเวลากลางคืน ยังมีเรื่องเดือดร้อนมากขึ้น “...พอฟ้าคล้าค่าพลบลงทรบทรู

ยุงออกจู่ชิงพลบตบไม่ไหว ได้รับรองบ้องกันเพียงควนไป แต่หายใจมิใคร่ออกด้วยขอบอาย ไ้อ้ายมยาก
จากเมืองแล้วลืมน้ มกร่ายงเวทนาประดาหาย จะกรวดน้ำคว่ำขันจนวันตาย แม้นเจ้านายท่านไม่ใช้

แล้วไม่มา.....” ถึงยามจะนอน ก็นอนไม่หลับ เพราะ “...แสนกัณดารบ้านเมืองไม่แลเห็น ยะเยือกเย็นห่อมหญาพฤษาไสว.....”

เมื่อสุนทรภู่มีความขมขื่น ก็เขียนลงไว้ในนิราศของท่านเสมอ เช่นตอนที่ว่า

“...เมื่อไรคู่อยู่ข้างกำแพงวัง จะเกี้ยวมั่งก็จะเขียนจนวันตาย” หรือว่า “เจ้าของตาลรักหวาน ขึ้นปั่นคัน ระวงคันดินมีระมัดมัน เหมือนคบคนคำหวานรำคาญครัน ถ้าพลั้งพลันเจ็บอกเหมือนตกลดalenเห็นเทพีหมานลงรำน้า เปรียบเหมือนคำคนพูดไม่อ่อนหวาน เห็นกิ้งกิดมีดพรว้าเข้าราราน ถึงหมานกรานก็ไม่เห็นบเหมือนเจ็บทรวง...”

ในตอนที่สุนทรภู่สมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย สุนทรภู่ทราบว่าพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวไม่ทรงโปรด เพราะมีเรื่องให้ขุนเคืองพระทัยตั้งแต่สมัยยังไม่เสวยราชสมบัติหลายครั้ง สุนทรภู่จึงหนีไปบวชเสีย ระหว่างนั้นท่านคงได้รับความลำบากมาก จึงได้รำพันเอาไว้มากในบทประพันธ์ “รำพันพิลาป” ของท่านตอนหนึ่งว่า “...ถึงยามเคราะห์ที่เผอิญให้เห็นทาง ไม่เหมือนอย่างอยู่ที่พระวิหาร ใจหายกลายกลับอุปประมาณ โดยกัณการเดือครันไม่หย่อนเย็น ได้ฟังพระประพราวพอกแก้หน้า สองวสาสิ้นงามถึงยามเข็ญ ดิตขัดขวางอย่างจะพาเล็ดตากระเด็น บันดาลเป็นปลวกปล่องขึ้นห้องนอน กัดเสื่อสาขาดปรุทะลุสมุด เสียดยสุดแสนรักเรื่องอักษร เสียแพรผ้าอาศัยไตรจีวร ดุพรมพรมพลอยพาน้ำตาลอ ถึงคราวคลายปลายอัยบุญน้อยแล้ว ไม่มองแผ้วพักตราวาสนาหนอ นับปีเดือนเหมือนจะหักทั้งหลักตอ แด้ร้งรอร้อนร่นกระวนกระวาย”

ในระหว่างที่บวชเป็นพระภิกษุ นั้น สุนทรภู่เขียนนิราศไว้เหมือนกัน เพราะท่านไม่สามารถจะอยู่ได้โดยไม่ได้เขียนหนังสือ แต่ในระหว่างที่เป็นพระ ท่านจะเขียนนิราศอย่างสมัยที่เป็นฆราวาส คือคร่ำครวญถึงคนรักนั้นไม่ได้ ท่านก็ได้แต่คร่ำครวญถึงชีวิตตกอับของท่าน ซึ่งตอนนั้นเป็นสมัยที่... ..“ต้องขัดเคืองเรื่องราวด้วยคราวเคราะห์ จวบจำเพาะสุริยาถึงราหู ทั้งบ้านทั้งวังวัดเป็นศัตรู แม้นขึ้นอยู่ยากเย็นจะเห็นใคร เครื่องกระวีที่ยังเหลือแต่เสื่อขาด เข้าไสยาสน์ยังกัดกัดไม่ไหว เคยสว่างกลางคันทน์ไฟ จะโทษใครเคราะห์กรรมจึงจำจน”

นิราศของสุนทรภู่นั้นอ่านสนุก เพราะนอกจากกลอนไพเราะแล้ว ท่านยังเป็นผู้ช่างสังเกต และช่างเล่า นิราศของท่านไม่มีแต่การคร่ำครวญถึงคนรักเรื่อยไปจนน่าเบื่อ และชวนให้รู้สึกว้าไม่มีความจริงจั่งเลย นิราศของสุนทรภู่นั้นมีลักษณะของหนังสือท่องเที่ยวอยู่มาก เมื่อไปถึง

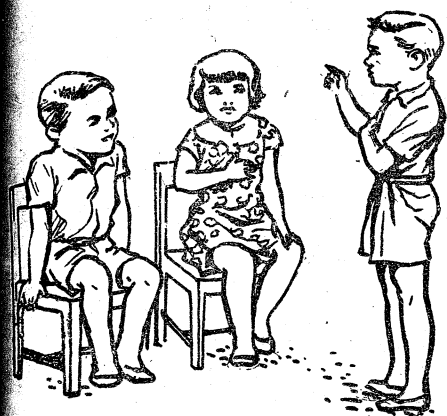
ที่ไหน ท่านก็ใช้ความสังเกตพิจารณาสถานที่ ตลอดจนผู้คนซึ่งอยู่ที่นั่น แล้วเขียนไปตามท่านเห็น และรู้สึก สถานที่ และผู้คนที่ท่านได้เล่าไว้ จึงเป็นภาพเด่นชัด มีชีวิตชีวา และมีบุคลิกลักษณะ ของมันเอง บางครั้งก็ทำให้เห็นอารมณ์ซับซ้อนของสุนทรภู่ได้อย่างดี เช่นตอนหนึ่ง เรือกำลังผ่านไป ในคลองซึ่งมีนกลงจับปลาเป็นอันมาก สุนทรภู่ว่าจะส่งความแก่นกให้ไปช่วยบอกนางที่ในวังด้วยว่า คิดถึง แต่ยังไม่ทันจะได้ส่งสิ้นความ นกก็บินไปเกาะใกล้ ๆ นกตระกูลมหัศจรรย์แล้วตอนนั้นก็มีความ ดังนี้ “.....กระต่ายน้อยลอยทวนนาวามา ไต่ปากหาเอ๋ยจะลอยถึงไหน ไปหน้าวังหรือจะส่งด้วยนกนก ให้แนบอกของพี่รู้ว่าไทยให้ มิทันส่งสักนกก็บินไป ลงจับใกล้ นกตระกูลมรุมวิมวณ ศิริระเหินเลือน โลงหัวล้านเลื่อม เหนียงกระเพื่อมร้อนแรงแสงขน ไอนกนั้นก็หัวล้านประจานคน.....”

ในการเดินทางไปเมืองแกลง มีผู้ติดตามสุนทรภู่ไปด้วยสามคน คนหนึ่งชื่อนายแสง คงจะเป็นคนนำทาง แต่นายแสงนั้นเป็นคนค่อนข้างจะอายูสั๊กหน่อย เพราะชอบสุมกัญชาและทำให้ เดือดร้อนอยู่หลายครั้ง สุนทรภู่ได้กล่าวถึงนายแสงบ่อย ๆ จนกระทั่งคนจะลืมนายแสงไต่ยานัก แรกทีเดียว เราพบนายแสงเมื่อเรือกำลังติดแห้ง และไม่มีใครรู้ว่าจะทำอย่างไร

“...โอ้เรือเราครวเขวไปติดแห้ง เห็นนายแสงเป็นผู้ ใหญ่ก็ใจหาย นิ่งพุงตุงก้านยันทาลาย เห็นวุ่นวายสับสนก็กลนลาน น้อยกับพุ่มพุ่มตะกอด้อกระหนาบ เสียงสวบสาบแทรกไปด้วยใจหาญ นายแสงร้องร้องไว้ไม่ได้การ เขาอ้อกรานโดยกลัวจนตัวโก่ง สงสารแสงแข่งข้อไม้ทอดย พุ่มกับน้อย แทรกกลางเสียงผางโผง ถ้วยชามกลิ้งฉิ่งฉ่างกร่างไกรง นาวาโคลงโคลนเลอะตลอดแคว.....”

นายแสงสุมกัญชาตลอดทาง พอออกทะเลโดนคลื่น ก็กลัวมากทีเดียว “...คลื่นก็ใหญ่ โยนเรือ เหลือกำลัง สงสารแสงแข่งข้อจนขาสั่น เห็นเรือหันไกรธบ่นเอาคนหลัง น้ำจะพัดบ่ดี ไปสีซิง แล้ว คลุ้มคลั่งเจียนยาทำดาแดง.....” พอไปถึงเมืองแกลงก็หยุดพัก “.....สงสารแสงแสนสุขเมื่อหยุดพัก เผ้านั่งชกกัญชากับตาสัง เสียงขาคะอยู่จนพระเคาะระฆัง ต่างรำสั้งฝากรักกันหนักครัน.....”

บทประพันธ์ของสุนทรภู่นั้น โดยมากอ่านเข้าใจง่าย เพราะท่านไม่ได้ใช้คำศัพท์ภาษา บาลี สันสกฤต ใช้แต่คำไทย และบางทีก็ใช้ด้วยคำสำนวนอย่างที่คนทั่ว ๆ ไปใช้ ด้วยคำสำนวน ที่รื่นหู และข้อสังเกตต่าง ๆ ทำให้นิราศของท่านเป็นหนังสือที่น่าอ่านอยู่จนทุกวันนี้ ▲

แสน สกปรก

ลมูล รัตตากร

ครึ่งหนึ่งนานมาแล้ว ยังมีชายหนุ่มคนหนึ่ง ชื่อแสน อายุ ๓๓ ปี สมัครเข้ารับราชการทหารในกองหน้ากล้าตายมาเป็นเวลาหลายปี แต่แล้วสงครามก็ยุติลงโดยกะทันหัน ทหารทุกคนถูกปลดและส่งตัวกลับบ้าน พลทหารแสน ก็เลยกลายเป็นคนหลักลอย บ้านเรือนจะอาศัยก็ไม่มี

เขาเดินไปเรื่อย ๆ โดยไม่มีจุดหมายปลายทางจนกระทั่งเหนื่อย จึงหยุดตัวลงนั่งบนก้อนไม้ริมทาง ไม่รู้ว่าจะทำประการใดต่อไป เงินทองก็ไม่มีสักสตางค์แดงเดียว จะหันหน้าไปพึ่งใครก็ไม่ได้ เขาเองก็ทำอะไรไม่เป็นนอกจากเป็นพลทหารอย่างเดียว ในที่สุด เขาร้องตะโกนขึ้นอย่างชัดใจว่า “ไปรับจ้างยมทูตทำงานดีกว่า”

ที่นี่จะเอาอย่างไรกันล่ะ พอยมทูตขาดคำก็ปรากฏร่างของยมทูตตัวสีแดงยืนอยู่ตรงหน้าตนเอง

“แน่นอนละ เจ้าจะต้องรับจ้างทำงานให้ข้า งานนะทำงานนิดเดียว แต่ค่าจ้างก็แพงเสียด้วยซี”

“ถ้าเช่นนั้นข้าก็คืนะซี” พลทหารแสนพูด “จะเริ่มเมื่อไหร่ล่ะ”

“ความจริงเจ้าก็เริ่มทำมาแล้วนี่” ยมทูตตอบเป็นนัย

“ก็คืนะซี” พลทหารแสนพูด “จะให้ข้าทำอะไรบ้างล่ะ ข้าจะทำทุกอย่าง ขอให้ข้ามีเงินเข้าบ้านอยู่ ข้าก็พอใจแล้ว”

“ก็ไม่มีอะไรหรอก” ยมทูตกล่าวเนิบ ๆ “เพียงแค่เดินเข้าไปในเมือง เข้าบ้านอยู่ใกล้บ้านของเจ้าเมืองสักหน่อย อยู่ที่นี่อย่าย้ายเลยตลอดเวลาสิบสองปี แค่นี้แหละ แล้วข้าจะให้เงินทองแก่เจ้าโดยไม่จำกัด ต้องการเท่าไรเรียกได้ทันที”

“วิเศษเลย” พลทหารแสนพูด “เงินขอให้ข้าสัก ๒๐๐ บาทก่อนเป็นใจ”

พูดขาดคำ เงิน ๒๐๐ บาทก็อยู่ในกระเป๋าของเขาทันที

“มีข้อแม้เพียงอย่างเดียว” ยมทูตกล่าวเสริม “ในระหว่างสิบสองปีนี้ เจ้าจะต้องไม่อาบน้ำชำระร่างกายเลย จะต้องไม่โกนหนวดเคราเลย ไม่เปลี่ยนเสื้อผ้าเลย และไม่แตะจุมกเลย แม้แต่สักครั้ง ถ้าเจ้าฝ่าฝืน ข้าจะส่งเจ้าลงกะทะทองแดงในนรกไปเลย”

“ตกลง” พลทหารแสนตอบ รู้สึกหนาว ๆ ร้อน ๆ นิดหน่อย “ไปในเมืองกันเถอะ”

“ก่อนเริ่มงาน ยังมีอีกอย่างหนึ่งที่ข้าอยากจะบอก” ยมทูตกล่าวสับไป “เจ้าเมืองเมืองนี้ มีลูกสาวสวยสามคน สองคนแรกเป็นของข้า ส่วนคนที่สามนั้นข้ายกให้ เพื่อเป็นรางวัลที่จะได้ทำงานได้ถึงสิบสองปี”

“ตกลง แม้งานนี้ออกจะพิศดารอยู่หน่อย ก็ยังดีกว่าอดตาย” พลทหารแสนกล่าวในที่สุด แล้วจึงมุ่งหน้าไปยังตัวเมือง เข้าบ้านอยู่หลังหนึ่ง ตั้งต้นใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือยและสนุกสนาน และได้เงินเพิ่มขึ้นทุก ๆ ครั้งที่ขอต่อยมทูตใช้เท่าไร ๆ ก็ไม่หมด

สองสามปีต่อมา เขาก็เบื่อที่จะใช้จ่ายใช้สอยอีกต่อไป เขาสะสมเงินค่าจ้างเอาไว้เป็นถุง ๆ เงินสมัยนั้นเป็นเงินเหรียญ ไม่เช่นนั้นคงถูกปลวกกัดกินไปเป็นแน่ ไม่กี่ปีต่อมา ในบ้านของเขาก็ไม่มีที่พอจะวางถุงเงิน วันหนึ่ง วันหนึ่ง เขาจึงใช้เวลาให้หมดไปโดยการเดินไปตามถนน และแจกจ่ายเงินให้แก่คนจน ๆ

ชาวเมืองให้สัญญาเขาว่า แสน สกปรก ไม่มีใครทนกลิ่นตัวของเขาได้ เพราะเขาไม่เคยเปลี่ยนเสื้อผ้า และไม่เคยแตะจุมกเลย แต่หลาย ๆ คนยังฝืนใจที่จะเข้าใกล้เขา เพราะแสน สกปรก มีเงินเต็มมือเสมอ ใครอยากได้เงินเมื่อใดก็ขอได้ทันที คนจน ๆ พวกนั้นแข่งขังสรรเสริญแสน สกปรกตาม ๆ กัน

ในขณะที่จวนจะครบสิบสองปีที่เขาทำงานให้แก่ยมทูตนั้นเอง เจ้าเมืองก็กลับอยากจนลงอย่างไม่น่าเชื่อ ไม่มีเงินแม้กระทั่งจะจ่ายให้ทหารในกองทัพ

ดังนั้น เจ้าเมืองจึงให้คนมาตามแสน สกปรก ของเรา แสนก็ไปหาเจ้าเมือง ทั้ง ๆ ที่เสื้อผ้าไม่ได้เปลี่ยน หนวดเคราไม่ได้โกน และไม่ได้ล้างหน้าเลย จุมกก็สกปรกเกรอะกรัง

“จงเจริญเกิด ขอรับกระผม” เขาพูดเสียงอ้อ

“เจริญ ๆ เกะ” เจ้าเมืองกล่าวตอบ “เท่าเจ้ามาวันนี้ละ ก็เพราะข้าเข้าใจว่าเจ้า

มีเงินมาก ข้าเองต้องการเงินไปใช้จ่ายในกองทัพบก ถ้าเจ้าจะให้เงินตามที่ข้าขอละก็ ข้าจะแต่งตั้งให้เจ้าเป็นนายทหารผู้ใหญ่”

“โปรดเกิดชอบกับกระผม” แสน สกปรกตอบ “ข้ามิได้ต้องการเป็นนายทหารชั้นผู้ใหญ่เลย”

“เออ ถ้าเช่นนั้น เจ้าต้องการเป็นอะไรล่ะ”

แสน สกปรก เกาศีรษะแกรก ๆ (ซึ่งเขาทำเป็นนิสัยในระยะสิบสองปี) “ข้าจะกราบเรียนให้ทราบดังนี้” เขาพูด “คือข้าอยากได้ธิดาคนใดคนหนึ่งของท่านเจ้าเมืองมาเป็นภรรยาของกระผม”

“ฮืม”

“เจ้าเมืองไม่รู้อะไรจะทำการใด เพราะต้องการเงินเพื่อใช้ในกองทัพบกอย่างยิ่ง แต่การที่จะให้ชายผู้มั่งคั่งตัวอันแสนเหมือนมาเป็นสามีของธิดานั้น ก็เป็นเรื่องยากที่จะทนทานได้อีกเหมือนกัน

“เอาอย่างนี้ได้ไหม เจ้าให้ข้าวาดรูปของเจ้าอย่างที่เป็นอยู่เดี๋ยวนี้ แล้วข้าจะให้ลูกสาวของข้าดู ดูซิว่า ใครจะต้องการแต่งงานกับเจ้าบ้าง”

“ตกลง ขอรับกระผม” แสน สกปรกตอบ แล้วตรงไปในเมือง หาช่างเขียนมาวาดรูป เขาให้เหมือนตัวจริงทุก ๆ ประการ แล้วเขาก็ส่งรูปภาพนั้นให้แก่เจ้าเมือง

เจ้าเมืองจึงนำไปให้ธิดาทั้งสาม “นี่ไง รูปของเขา ลูกรัก เขาเป็นชายที่มีเงินทองพอที่จะจ่ายให้แก่กองทัพบกของพ่อได้ แต่เขายังไม่ให้จนกว่าจะได้ลูกสาวของพ่อคนหนึ่งคนใดไปเป็นภรรยา ลูกคนโตของพ่อจะว่าอย่างไร”

ธิดาคนโตตอบอย่างชัดเจนว่า “ถ้าจะให้แต่งงานกับเจ้าแสน สกปรกคนนี้ ลูกยอมอยู่กับยมทูตดีกว่า”

ในทันใดนั้นเอง ยมทูตก็ปรากฏขึ้นโดยที่ทั้งเจ้าเมือง และธิดาทั้งสามไม่เห็น พร้อมกับจดข้อความบางอย่างลงในสมุด

ธิดาคนรองตอบว่า “ลูกก็ชอบปฏิเสธที่จะแต่งงานกับ แสน สกปรกคนนั้นเช่นกัน และลูกยอมอยู่กับยมทูตดีกว่า”

และยมทูตก็จดข้อความลงในสมุดของเขาอีก

ธิดาคนสุดท้ายกล่าวว่า “สิ่งนี้เป็นเรื่องของพรหมลิขิต สุดจะหลีกเลี่ยงได้ พ่อเจ้าลูกจะแต่งงานกับชายคนนั้นเอง เพื่อพ่อจะได้มีกำลังทหารในกองทัพบกเช่นเดิม”

เจ้าเมืองรู้สึกดีใจเป็นอย่างมาก ส่งให้คนไปตาม แสน สกปรกมาเพื่อบอกข่าวดี และต้อนรับเขาเช่นเดียวกับลูกชายคนหนึ่ง ต้มกิน และพูดจาเล่นหัวกับเขา แสน สกปรก ให้มธุท ขนทองสิบสองเล่มเกวียนไปยังวังของเจ้าเมือง

เหลือเวลาอีกสองสามวันเท่านั้น กำหนดเวลาของการทำงานให้มธุทก็จะสิ้นสุดลง “เอละ” เขาพูดกับยมธุท “ครบสิบสองปีแล้วช่วยตัดผม โกนหนวดเครา และเอาเสื้อผ้าใหม่ ๆ มาให้ข้าที่เถอะ”

เวลานี้ แสน สกปรก ก็สะอาดและสวยงามขึ้น แต่ก็แก่เกินที่จะแต่งงานกับหญิงสาว ผู้เยาว์ราวกุลหาบแรกแย้มได้

“นี่แน่ ข้าจะบอกอะไรให้” เขาพูดกับยมธุท “ช่วยทำให้ข้าเป็นหนุ่มอีกครั้งหนึ่งเถิด” ดังนั้น ยมธุทจึงตม่น้ำในกะทะใหญ่โรยผงวิเศษลงไปพร้อมกับร่ายคาถาอาคม ผลัก พลทหารแสน ลงไปในกะทะน้ำร้อน แล้วก็ยกขึ้นมาจากกะทะ ไซโย! แสนของเรา กลับเป็น คนหนุ่มอีกครั้ง ทั้งแข็งแรงและรูปร่างเสียด้วย จึงพอที่จะเป็นเจ้าบ่าวที่เหมาะสมกับเจ้าสาวรูปร่าง ได้ทีเดียว

ทุกคนที่ไปในงานแต่งงาน ก็กินข้าวปลาอาหาร อย่างอึดหน้ำสำราญ งานใหญ่และหรูหรา คนที่ไม่มีสุขก็มีเพียงสองคนเท่านั้น คือพี่สาวของเจ้าสาวที่ปฏิเสธการแต่งงานกับแสน สกปรก นั่นเอง

เมื่อยมธุทกลับยังสำนักซึ่งอยู่ใต้ดิน เขาตรงไปหายมพบาลผู้เป็นปู่ชราของเขาและ พูดว่า “ทหารที่ทำงานให้หลานระหว่างสิบสองปีมานี้ ได้ปฏิบัติงานเป็นที่เรียบร้อยมาก ตลอด เวลานั้น เขาไม่เคยอาบน้ำ ไม่เคยเปลี่ยนเครื่องแต่งตัว หรือแกะจุกเลยแม้แต่สักครั้ง เขาช่าง เป็นลูกจ้างที่ซื่อสัตย์เสียจริง ๆ”

แต่ยมพบาลกลับโกรธมาก “นี่เจ้าหมายความว่า เงินทั้งหมดที่เจ้าทุ่มเทไปเพื่อซื้อ วิญญาณของเขานะ เจ้าไม่ได้อะไรมาเลยไซ้ไหม เจ้าช่างเป็นยมธุทที่ใจเงาะโรอย่างนี้ ข้าจะจับเจ้า โยนลงไปในกะทะน้ำร้อนเดี๋ยวนี้ทีเดียว”

“โธ่ปรี๊ด” ยมธุทหัวง “หลานไม่ได้เลวดังที่เจ้ามาเลย หลานไม่ได้วิญญาณของทหาร คนนั้นมากี่จริง แต่หลานได้วิญญาณของธิดาสาวเจ้าเมืองมาถึงสองคน ดูในสมุดนี้สิครับ”

“ดีมาก” ยมพบาลกล่าวชม “เจ้ากลับไปโลกมนุษย์ได้ แล้วลงมือทำความยุ่งยาก ต่อไปนะ” △

สาครินทร์ บุตรชายซึ่งถึงแก่กรรมด้วยการปฏิบัติราชการขับเครื่องบินไอพ่น เอฟ. ๘๖ เมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๐๔ ท่านคบดีใจบุญทั้งสองนี้ เคยอุทิศเงินเพื่อการศึกษามาแล้วนับเป็นแสน ๆ จึงเป็นคนพัสดุ สกุลหนึ่ง ที่ควรแก่การสรรเสริญ

ตึกห้องสมุดหลังใหม่นี้ เป็นอาคาร ๒ ชั้น แบบทันสมัย อาจกล่าวได้ว่า ในโรงเรียนมัธยมวิสามัญด้วยกันแล้ว ตึกห้องสมุดหลังนี้จะทันสมัยที่สุดก็ไม่ผิด แต่ที่น่าเสียดายอยู่อย่างหนึ่ง คือ ยังมีหนังสือไม่เพียงพอ คือน้อยกว่าเกณฑ์มาก ยังต้องการการบริจาคของท่านผู้มีจิตศรัทธาอีกต่อไป

ส่วนการจัดภายในนั้น มีบริการที่ทันสมัยพอสมควร เช่น มี แผนกบริการตอบคำถาม และช่วยการค้นคว้า มีการจัดทำบัตรรายการ มีมุมสบาย มีนิทรรศการตู้แสดงหนังสือมีแผนกซ่อมหนังสือ แผนกทำัตรรชนีวารสาร สารสังเขป และกฤตภาค เก็บสถิติประจำวัน ทำประชาสัมพันธ์ มีวันห้องสมุด ชุมนุมห้องสมุดนักเรียนช่วยงาน มีห้องวารสาร

สิ่งที่น่าสนใจอีกอย่างหนึ่ง ก็คือ โรงเรียนมีอาจารย์ใหญ่ที่สนใจในห้องสมุดมาก และมีบรรณารักษ์ที่มีความรู้ทางห้องสมุดโดยเฉพาะ และประการที่สำคัญที่สุดก็คือมีประชาชนที่ใจบุญสมทบทุนช่วยเหลือห้องสมุด สม่ำเสมอ จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ห้องสมุดหลังนี้จะวางอยู่บนรากฐานตามอุดมการณ์ของห้องสมุดที่ดีต่อไป

อนุโมทนาการบริจาคช่วยเหลือห้องสมุด

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดสงขลาได้รับทรัพย์สินของและหนังสือจากผู้มีกุศลเจตนา คือ
งวดเดือนเมษายน ๒๕๐๗

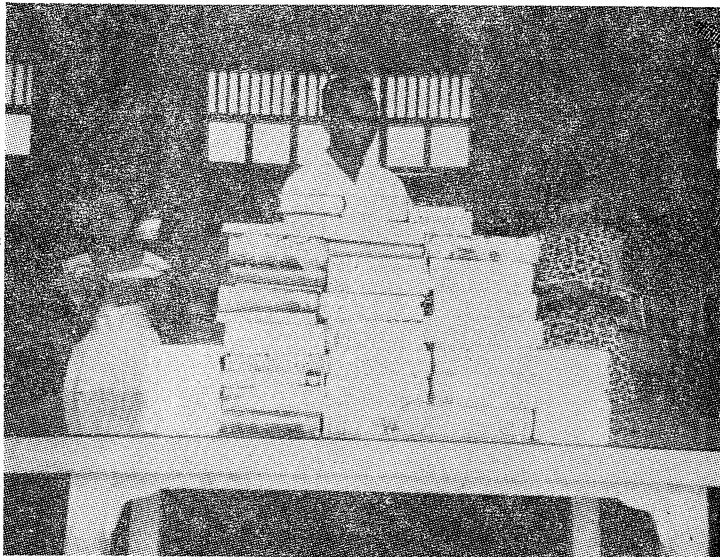
พระภิกษุสิริ สัจจกัณณะ ๑๐,๕๐๐ บาท นายสุชาติ รัตนปรางกร ๑,๖๙๔ บาท
รายย่อยอีก ๒,๒๓๙ บาท ๕๐ สดางค์

ส่วนงวดเดือน มิถุนายน ๒๕๐๗ มีการบริจาคอีกดังต่อไปนี้

โรงเรียนสตรีฝึกหัดครูสงขลาหนังสือ ๑๙๗ เล่ม เป็นราคา ๑,๙๑๑ บาท

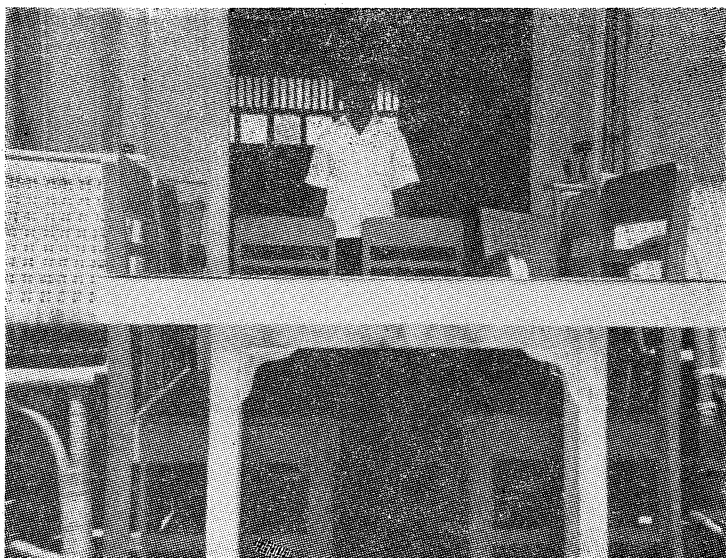
พระภิกษุสิริสัจจ กัณณะ ตูสมุคเคลื่อนที่ ๗ ตู เก้าอี้เหล็ก ๔ ตัว เป็นราคาเงิน ๑,๔๙๐

บาท นางพูนสุข ปรีชาพานิช หนังสือ ๑๓๔ เล่ม เป็นราคาเงิน ๑,๖๗๘.๓๕ บาท พระมหาเอี่ยม
 เหมภักโรตักบัพณะ หนังสือ ๓๑๓ เล่ม เป็นราคาเงิน ๑,๓๔๘ บาท สำนักข่าวสารอเมริกันสงขลา
 โต๊ะอ่านหนังสือ ๑ ตัว เก้าอี้ ๒๐ ตัว เป็นราคาเงิน ๘๙๐ บาท นายนิกร ประธานราษฎรนิกร
 หนังสือ ๔๑ เล่ม เป็นราคาเงิน ๗๖๕.๕๐ บาท นายสฤติย์ บุญยะศิริ หนังสือ ๔๑ เล่ม เป็นราคา
 เงิน ๑๓๔ บาท นายยงจินดาสุทธิ หนังสือ ๓๖ เล่ม เป็นราคาเงิน ๗๐๘.๕๐ บาท นายธินัย
 ศิวศรียานนท์ หนังสือ ๒๓ เล่ม เป็นราคาเงิน ๗๐๐ บาท พระครูธรรมสารศีลวัฒน์ กับคณะ หนังสือ
 ๖๗ เล่ม เป็นราคาเงิน ๕๕๒ บาท พระประสิทธิ์ ประถมทอง กับคณะ หนังสือ ๖๓ เล่ม เป็นราคา
 เงิน ๓๙๖.๕๐ บาท ร.ท. จิตร พูลสวัสดิ์ หนังสือ ๖๖ เล่ม เป็นราคาเงิน ๓๐๐ บาท ร้านแพร่วิทยา
 ทาดใหญ่ หนังสือพิมพ์ประจำวัน ๑๓๔ ฉบับ เป็นราคาเงิน ๑๓๔ บาท พ.อ. ชูศักดิ์ วรคามินทร์
 หนังสือพิมพ์ประจำสัปดาห์ ๒๖ ฉบับ เป็นราคาเงิน ๗๘ บาท

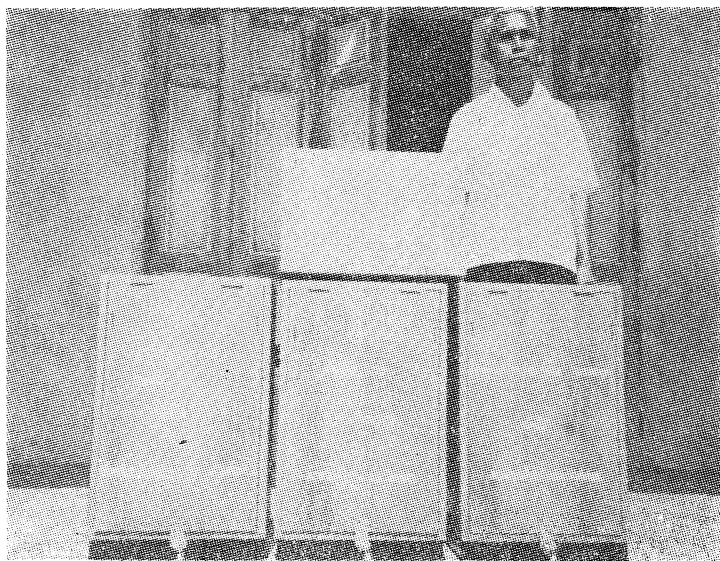

ส่วนหนึ่งของหนังสือที่ผู้มีจิตศรัทธาบริจาคให้เป็นวิทยาทาน

แก่ห้องสมุดประชาชนจังหวัดสงขลา

โต๊ะอ่านหนังสือสำหรับเด็กเล็ก ๑ ชุด และเก้าอี้หวายสำหรับนั่งอ่านหนังสือ ๑๔ ตัว
ซึ่งห้องสมุดยุวชีสงขลามอบให้ห้องสมุดประชาชนจังหวัดสงขลา

ส่วนหนึ่งของตู้สมุดเคลื่อนที่ของห้องสมุด ฯ ทั้งหมด ๑๐ ตู้
ซึ่งมีผู้มีจิตศรัทธาสร้างให้ห้องสมุด ฯ

ความเป็นมาของห้องสมุด ร.ร. ปรียัติธรรม

ห้องสมุดโรงเรียนปรียัติธรรม วัดเลียบ ท่านเจ้าพระคุณเทพญาณโมลี เจ้าคณะจังหวัดปัตตานี ได้จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๔๗๒ พร้อมด้วยการจัดตั้งสำนักศาสนศึกษาปรียัติธรรม (แผนกภาษาบาลี) เมื่อครั้งท่านดำรงสมณศักดิ์เป็นพระครูวิจิตรคณานุรักษ์ เจ้าคณะอำเภอเมืองสงขลา และเป็นผู้อำนวยการศึกษาแห่งสำนักเรียนนี้

ชั้นแรกท่านได้อุทิศหนังสือส่วนตัวของท่านไว้เป็นสมบัติของห้องสมุด เพื่อความสะดวกแก่ครูบาอาจารย์ผู้ทำหน้าที่การสอน แม้ขณะนั้นหนังสือในห้องสมุดยังไม่มากนักจริง แต่ก็ให้ความสะดวกแก่ผู้ใช้เท่าที่ควร นับว่าท่านผู้ริเริ่มได้วางรากฐานไว้อย่างดี และห้องสมุดก็ดำรงอยู่ตลอดมา

สมัยเมื่อท่านเจ้าคุณพระธรรมโมลี (เหมือน สหบุญญเถระ) เป็นผู้อำนวยการศึกษาปรียัติธรรมและมหาประณีต ฐิตธมโม เป็นครูใหญ่แห่งสำนักศาสนศึกษาชั้น ทางด้านการศึกษาก็เจริญขึ้นเป็นลำดับ มีโรงเรียนเพิ่มขึ้นถึง ๒ หลัง แต่ละหลังบรรจุนักเรียนได้หลายร้อยคน เมื่อทางโรงเรียนเจริญขึ้น พระมหาประณีตครูใหญ่ประจำสำนักเรียน ก็ปรับปรุงห้องสมุดให้เจริญตามขึ้นด้วย พยายามหาหนังสืออันเป็นสารคดีทั้งทางโลกและทางธรรมเข้าห้องสมุดหลายร้อยเล่ม เพื่อจะได้เพิ่มเติมให้นักเรียนในสำนักเรียนมีความรู้กว้างขวางยิ่งขึ้นและเป็นประโยชน์แก่การศึกษาของบุคคลทั่วไปด้วย แต่การจัดภายในห้องสมุดยังไม่ได้จัดให้ถูกต้องตามแบบอย่างของห้องสมุดอันแท้จริง

ปัจจุบันสำนักศาสนศึกษาปรียัติธรรมวัดเลียบ ซึ่งมีท่านพระครูวิสุทธิโมลี (เอี่ยม โชติจิตโต) เป็นผู้อำนวยการศึกษา และพระมหาประณีต ฐิตธมโม เป็นอาจารย์ใหญ่ประจำสำนักเรียน จึงพร้อมใจกันเห็นว่าสมควรปรับปรุงห้องสมุดโรงเรียนปรียัติธรรม ให้เข้าแบบแผนของห้องสมุด และให้ประชาชนใกล้เคียงมีโอกาสดูหาความรู้ในห้องสมุดนี้ด้วย ทั้งนี้เพื่อเป็นการส่งเสริมนโยบายการศึกษาของรัฐบาล ในด้านพัฒนาการศึกษาให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น เมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๐๗ ทางวัดจึงได้มีหนังสือขอความร่วมมือไปยังแผนกศึกษาธิการจังหวัดสงขลา ขอให้ช่วยจัดส่งบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนจังหวัดสงขลา ไปช่วยจัดการปรับปรุงห้องสมุดให้ถูกต้องตามแบบอย่างของห้องสมุดทั่วไป

คุณอ่ำ วรโสพรรณ ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดสงขลา ซึ่งขณะนั้นรักษาราชการแทนศึกษาธิการจังหวัดสงขลา รู้สึกยินดีที่ทางสำนักเรียนปรียัติธรรมวัดเลียบ จะพยายามปรับปรุง

ห้องสมุดของวัดโพนประโยชน์ยังขึ้น จึงมีคำสั่งให้นายแสง ประชุมชนะ บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนจังหวัดสงขลา สละเวลานอกราชการ คือตั้งแต่เวลา ๐๘.๓๐-๑๒.๐๐ น. ระหว่างวันที่ ๑๓-๓๑ พฤษภาคม ๒๕๐๗ ไปช่วยปฏิบัติงานให้คำแนะนำเจ้าหน้าที่ห้องสมุด ร.ร. ปรียัติธรรม ตามที่ทางวัดได้ขอความร่วมมือมา นายแสง ประชุมชนะ ก็ได้ไปช่วยปฏิบัติงานให้เป็นที่ยอมรับด้วยดี.

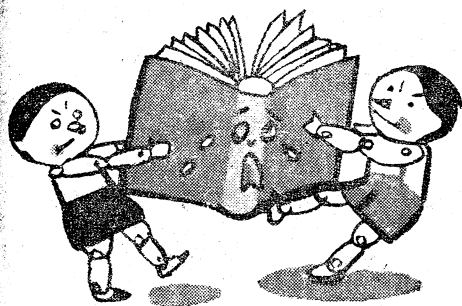

แฉวยีนจากซ้ายไปขวา

๑. พระหั่น สวณโณ ป. วัดเลียบ สงขลา
๒. นายอำ วรโสพรรณ ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดสงขลา
๓. พระครูวิสุทธิโมลี ผู้อำนวยการห้องสมุด ร.ร. ปรียัติธรรมวัดเลียบ.

แฉนวนั่งจากซ้ายไปขวา

๑. นายแสง ประชุมชนะ บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนจังหวัดสงขลา
๒. พระอนันต์ อานนโท ป. บรรณารักษ์ห้องสมุด ร.ร. ปรียัติธรรมวัดเลียบ ▲

เรื่อง...ตายเพราะเวทมนต์

เล่าโดย นายแสง ประชุมชนะ

บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนจังหวัดสงขลา

ในอดีตกาล มีพรหมณ์คนหนึ่ง อยู่ในคามเขตของเมืองพาราณสี เป็นพรหมณ์รู
เวทมนต์ชื่อว่า “เวทัพพะ” มนต์บทนี้เป็นมนต์มีค่ามากที่สุด เพราะว่าเมื่อเวลาดวงดาวนักษัตรโคจร
มาร่วมกัน คือมี จันทรุปราคา หรือ สุริยุปราคา แล้ว พรหมณ์ผู้รู้มนต์บทนี้จะแหงนหน้ามองขึ้นไป
ในอากาศ ทำพิธีร่ายมนต์บทนี้ ก็สามารถให้ฝนคือสัตรัตตะตกลงมายังพื้นธรณีได้ดังความปรารถนา
ผู้คนเก็บไปใช้สอยประดับประดาตกแต่งร่างกายได้อย่างสบาย พรหมณ์ผู้นี้จึงตัวเป็นอาจารย์สั่งสอน
ศิลปศาสตร์แก่ประชาชนทั้งหลายผู้ยอมตัวเป็นศิษย์เป็นจำนวนมาก

ครั้งนั้น พระโพธิสัตว์เจ้าก็ได้เป็นศิษย์ของพรหมณ์ผู้นี้คนหนึ่งด้วย วันหนึ่งพรหมณ์
ผู้เป็นอาจารย์มีกิจธุระจำเป็นที่จะต้องไปทำธุระอย่างหนึ่งในแคว้นเจติ จึงได้ชวนพระโพธิสัตว์ซึ่งเป็น
ศิษย์ผู้ใหญ่อันเป็นที่รัก เป็นเพื่อนร่วมทางไปด้วย ครั้นเดินไปถึงกลางป่าอันเป็นที่เปลี่ยว ก็เจอกับ
โจรหนึ่งซึ่งมีอาวุธครบมือ แต่ละคนมีหน้าตาโหดเหี้ยมดุร้ายเหมือนสัตว์ป่า โจรผู้นี้มีนามเรียกว่า
“เปสนกะโจร” คือโจรจำพวกจับคนไว้เรียกค่าไถ่ หรือพูดอย่างสมัยนี้ก็คือ พวกกริ๊ด พวกชูด พวกได
นั่นเอง แต่พวกกริ๊ด พวกชูด พวกได อาศัยซ่อนกายอยู่ในบ้านในเมือง ตามช่องโศภณี ส่วนโจรพวก
โน้นอาศัยอยู่ในดง ในป่า มันออกมาล้อมจับเวทัพพะพรหมณ์และพระโพธิสัตว์ไว้ได้.

วิธีการของโจรพวกนี้มีอยู่ว่า เมื่อมันจับเชลยได้แล้ว ถ้าจำนวนที่มันจับได้สองคน มันก็
ปล่อยไปคนหนึ่ง ให้เป็นผู้ไปหาเงินมาถ่่ายดอนอีกคนหนึ่ง ถ้าจับได้บิดากับบุตร มันก็จะปล่อยพ่อไป
ให้ไปหาเงินมาถ่่ายดอนบุตร ถ้าจับได้มารดากับบุตร มันก็จะปล่อยแม่ไปให้ไปหาเงินหาทองมาถ่่าย
ดอนเอาลูกสาวกลับไป ถ้ามันจับได้ศิษย์กับอาจารย์ มันก็จะปล่อยศิษย์ไปให้ไปหาเงินมาถ่่ายดอน
ถ้าใครเล่นไม่ซื่อกับมัน ก็หมายความว่า ตัวประกันที่มันจับไว้ต้องขาดสองท่อน แต่ถ้าใครซื่อตรงต่อ

คำสั่งของมัน ก็ปล่อยไปเป็นอิสระ โจรพวกนี้ทำความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนพ่อค้าผู้สัญจรไปมา เป็นอย่างยิ่ง ทางกรบ้านเมืองก็พยายามปราบปรามจนสุดฝีมือ แต่มันก็ยังหลบหนีเข้าป่าไปได้ ปราบตรงนั้น มันกลับไปโผล่ขึ้นตรงโน้น ปราบตรงโน้น มันกลับไปโผล่ขึ้นตรงนี้ เล่นเอาเจ้าหน้าที่ทางฝ่ายบ้านเมืองปวดเศียรเวียนเกล้าไปตาม ๆ กัน

ครั้งนั้นมันจับเวทพิภพรามณ์กับพระโพธิสัตว์ได้ มันก็ปล่อยพระโพธิสัตว์ผู้เป็นศิษย์ไป พร้อมทั้งกำชับสั่งว่า ถ้านำข่าวนี้ไปแจ้งทางการบ้านเมืองบอกตำแหน่งที่อยู่ของพวกเราแล้ว หมายความว่า อาจารย์ของท่านต้องตายอย่างแน่นอน ๆ แต่ถ้าท่านหาทรัพย์มาได้เท่าจำนวนที่เราต้องการแล้ว อาจารย์ของท่านพร้อมทั้งตัวของท่านก็จะมีชีวิตอยู่สุขุมโลกต่อไป จำไว้ให้ดี

พระโพธิสัตว์รับคำของพวกเหล่าร้ายแล้วก็เข้าไปโหล้ออาจารย์ พูดยกับอาจารย์ว่าท่านอาจารย์ครับ ในวันสองวันข้างหน้าเจ้าจะกลับมาพร้อมกับคำถ่ายทอด อาจารย์ไม่ต้องเป็นทุกข์เป็นร้อน สดุ้งกลัวอะไรทำให้เข้มแข็ง อย่าลืมคำที่ข้าพเจ้าส่งคือ — คืนวันนี้มีจันทรุปราคาคณะอาจารย์ อาจารย์ทนทุกข์ทรมานที่ได้รับอยู่ไม่ได้ อ่านมนต์วิเศษให้ฝนคือสัตว์รัตนะตกลงมา เพราะเหตุเพียงเท่านั้นแหละ ความฉิบหายจะเกิดแก่อาจารย์และพวกโจรอย่างแน่นอน, เดือนพราหมณ์ผู้เป็นอาจารย์ดังนี้แล้ว พระโพธิสัตว์ก็ไปหาทรัพย์มาเพื่อถ่ายทอดอาจารย์ต่อไป

ฝ่ายพวกโจรเกรงว่า เวทพิภพรามณ์จะหลบหนีไปเสียในเวลาค่าคืน จะไม่ได้ค่าถ่ายสมความปรารถนา ก็ผูกมัดรัดตรึงพราหมณ์เสียแทบจะกระดิกตัวไม่ได้ พราหมณ์ได้รับความเจ็บปวดรวดร้าวไปทั่วสรรพางค์กาย ขณะนั้น ดวงแขปล่องรัศมีเรือง ๆ เเด่นดวงจากขอบฟ้าเบื้องบูรพาทิศ ไม่มีเมฆหมอกปิดบังแต่อย่างใด พราหมณ์เห็นดวงที่ฟ้าพิจารณาคุณกษัตริย์ ก็รู้ชัดว่า วันนี้ต้องมีจันทรุปราคาอย่างแน่นอน ก็เมื่อเป็นเช่นนั้น เราจะมานั่งเฝ้าทนทุกข์ทรมานจับเจ้าหาหอกอยู่ทำไมเล่า เวทมนต์คาถาดี ๆ ก็มียูกับตัวร้ายมันไปปราบเดียว ฝนสัตว์รัตนะก็ตกลงมานองพื้นดิน จายเป็นสินน้ำให้โจรพวกนี้เราก็กินดกกันเท่านั้นเอง หวานแล้วเรา คิดดังนี้แล้ว จึงถามโจรทั้งหลายว่า — สหายเอ๋ย ท่านจับเราก็กังไว้เพื่อต้องการอะไรละ ?

“จะรีดเอาค่าถ่ายละสิ พราหมณ์” พวกโจรตอบ

“ดีละ ถ้าท่านต้องการเพียงเท่านั้น ก็จงแก้มัดเราออกสิ จะมัวมานั่งเฝ้าทนทุกข์ทรมานอยู่ทำไมละ เรามีของดี ๆ จะแจกให้ทุก ๆ คนนา เชื่อเราเถอะ แก้มัดเราแล้วเอาน้ำมาชำระร่างกายเราให้หมดคราบ

สะอาด หาด้าใหม่ ๆ มาให้เราชุ่มชื้น และเอาของหอม ๆ มาลูบไล้ทำให้เรา แล้วปล่อยให้เราย่อยอย่างสบาย พวกท่านก็จะได้สิ่งที่ต้องการ ไม่ต้องกลัวว่าเราจะหนี เชื่อเราเถอะเราไม่หนีแน่ ๆ”

พวกโจรทั้งหลายได้ยินพราหมณ์กล่าวอย่างนั้น ความที่อยากได้ทรัพย์ก็แก้มัดพราหมณ์และปฏิบัติตามความต้องการของพราหมณ์ทุกประการ

ฝ่ายเวทพัทพราหมณ์ เมื่อได้รับการปลดปล่อยเป็นอิสระแล้ว ก็เหินหนีขึ้นไปในอากาศมองดูนักชักรสำรวมจิตร่ายมนต์เวทพะ สันกระแสเสียงในบัดนั้น ฝนสัตว์ตณะก็ตกพรูชุ่มฉ่ำลงมาจากอากาศนองพันธุรีในที่นั้น

พวกโจรทั้งหลายเห็นดังนั้น ต่างก็ปลื้มอกปลื้มใจชวนกันเก็บรัตนะใส่ห่อพกผ้ากันอย่างเพละเพลิน แต่ละคนเก็บได้แทบจะพาไปไม่ไหว เมื่อได้ทรัพย์พอแก่ความต้องการแล้ว พวกเหล่าร้ายเหล่านั้นก็พากันหลีกไป

ฝ่ายเวทพัทพราหมณ์ ไม่รู้ว่าจะไปทางไหนดี ก็ตัดสินใจเดินตามหลังพวกโจรเหล่านั้นไปติด ๆ กัน ในขณะนั้นมีพวกโจรอีกพวกหนึ่ง จำนวนประมาณ ๕๐๐ คน มีอาวุธครบมือ วิ่งพรูออกมาจากป่าข้างทางสกัดหน้าสกัดหลังพวกโจรพวกที่หนึ่งไว้ในวงล้อมได้ พวกหนึ่งถามว่า -

“ ล้อมจับพวกเราเพื่อต้องการอะไรละ ? ”

โจรพวกที่สองหัวเราะแล้วตอบว่า “ ก็เอาทรัพย์ละซี อพิไร่ ตามได้ ไม่น่าจะตามเลยนะพรรคพวก มีทรัพย์ติดตัวมาคนละเท่าไรละ เอามามอบให้กับเราเสียโดยดีเดี๋ยวนี้เถอะ อย่าชักช้าว่าไร่ประเดี๋ยวจะเจ็บตัวเปล่า ๆ ”

โจรพวกที่หนึ่งตอบว่า — “ อพิไร่เอ๋ย ต้องการเพียงเท่านั้นหรือ? ก็เมื่อมันเป็นเช่นนั้น จะจับพวกเราหาทองคำเงินทำไมเล่า เราจะบอกให้เพื่อเอาบุญ พวกท่านจงจับตาพราหมณ์คนที่เดินตามหลังพวกเรามาขึ้นเถอะ พราหมณ์คนนั้นแกล้งเป็นคนวิเศษเก่งมาก เพียงแต่แกมองดูทองฟ้าแลบเดียวเท่านั้นเอง แก้วแหวนเงินทองนานาชนิดก็จะตกลงมาจากท้องฟ้าเก็บกันจนเบือ ตาพราหมณ์คนนั้นแกล้งได้ให้กับพวกเราแล้ว จงช่วยกันจับแกไว้เถอะแล้วจะได้สมความปรารถนาจริง ๆ เราไม่ได้หลอกลวงพรรคพวกแม้แต่คนเดียว เชื่อเราเถอะเป็นความจริงทุกประการ โจรพวกที่สองเมื่อได้ยินคำพูดของพวกโจรที่หนึ่งดังนั้น ก็ปล่อยให้พวกโจรพวกที่หนึ่งเป็นอิสระไป แล้วต่างก็หันเข้าเล่นงานเวทพัทพราหมณ์ มัดตาพราหมณ์เสียอย่างมั่นคง เพื่อหวังเอาสัตว์ตณะอย่างพวกโจรพวกที่หนึ่ง

จึงชู้ตะคอกว่า จงให้ทรัพย์สินกับเราบ้างนะพราหมณ์ ถ้าท่านไม่ให้เรา ท่านต้องตาย ต้องตายแน่ ๆ จงรีบให้กับพวกเราเดี๋ยวนี้.

เวทพัทพราหมณ์ ถูกพวกโจรชู้ตะคอกดังนี้จึงตอบว่า “เรายินดีย่างยิ่ง แต่พวกท่านต้องรอกันไปสักหนึ่งปีก่อน พอให้ดวงดาวนักษัตรโคจรมารวมกัน ถ้าพวกท่านอดใจได้รอกันไปจนถึงวันนั้นเราจะเรียกฝนทรัพย์สินมาให้”

พวกโจรโกรธวาทว่า “อ้ายพราหมณ์น้อย แกมันชาติชั่วใช้ไม่ได้ แกทำไมให้คนอื่นร่ำรวยได้หันตาเห็น แต่พอถึงคราวพวกเราแกขอร้องให้รอไปอีกหนึ่งปี อ้างเอานักษัตรต่าง ๆ นานา แกมันลูกไม้จัญดำทำให้ไม่ได้ แกมันสมควรตาย พูดยุทธศาสตร์ด้วยความโกรธกระชากดาบฟันเวทพัทพราหมณ์ขาดสองท่อนถึงแก่ความตายทันที แล้วก็ช่วยกันหามศพเวทพัทพราหมณ์โยนไว้กลางทางเสร็จแล้วรีบวิ่งติดตามโจรพวกก่อนไปโดยเร็ว เมื่อทันกันแล้วก็ตรงเข้าแย่งชิงทรัพย์สิน เกิดต่อสู้กันเป็นสามารด ฆ่ากันตายเกลื่อนกลาดอยู่ในที่นั้น ผลสุดท้ายรอดตายอยู่สองคน ต่างก็ช่วยกันเก็บทรัพย์สินสมบัติของพวกที่ตาย ช่วยกันหามเข้าไปซ่อนไว้ในป่าใกล้หมู่บ้านแห่งหนึ่ง ครั้นซ่อนทรัพย์สินเรียบร้อยแล้ว เมื่อความหิวเกิดขึ้นก็ตกลงกันว่า ให้คนหนึ่งอยู่เฝ้าทรัพย์สินอีกคนหนึ่งไปหาอาหารในหมู่บ้านมาเลี้ยงกัน เมื่อตกลงกันแล้ว คนที่รับหน้าที่หาอาหารก็จากไป

สุภาสิตมีอยู่ว่า “ขึ้นชื่อว่าโลก เป็นเหตุผลแห่งความฉิบหายอย่างแท้จริง”

ฝ่ายโจรผู้หนึ่งเป็นยามเฝ้าทรัพย์สินคนนั้น คิดว่า - เมื่อเพื่อนของเรากลับมา เขาก็จะแบ่งเอาทรัพย์สินจำนวนทั้งหมดคนไปเสียกึ่งหนึ่ง ถ้าเราฆ่ามันเสียได้ ทรัพย์สินทั้งหมดก็จะตกเป็นของเราคนเดียว เราจะมานั่งเฝ้าอยู่ทำไม เราต้องฆ่ามันเสีย เมื่อคิดดังนี้แล้ว ก็เตรียมดาบอันคมกล้าซ่อนกายอยู่ใกล้ทางที่เพื่อนจะเดินกลับมา

อีกฝ่ายหนึ่ง ที่เข้าไปหาอาหารในหมู่บ้านก็คิดว่า ทรัพย์สินที่ได้มานั้นจะต้องถูกแบ่งออกเป็นสองส่วนนึกเสียตายไม่อยากแบ่งให้เพื่อนร่วมงาน จึงคิดอุบายฆ่าเพื่อนเช่นกัน เมื่อได้อาหารแล้ว ส่วนของตนก็กินเสียเรียบร้อย ส่วนที่เหลือซึ่งตั้งใจจะเอาไปฝากเพื่อนนั้น ก็กลืนเกลี้ยงด้วยยาพิษอันแรงกล้าแล้วนำไป แต่ไม่ทันจะเอาอาหารหอนั้นให้เพื่อนตามความตั้งใจ เขาก็ถูกเพื่อนซึ่งแอบซ่อนตัวอยู่ข้างทางฟันคอขาดกระเด็นล้มขาดใจตายอยู่ตรงนั้นเอง ศพของเขาถูกลากไปซุกซ่อนในป่าลับตาคน เสร็จจากการฆ่าเพื่อนสมความปรารถนาแล้ว เขาก็จัดแจงกินอาหารที่เพื่อนผู้ตายนำ

มาฝากด้วยความทิว อาหารยังไม่ทันจะหมดห่อเพราะความแรงกล้าของยาพิษ เขาก็ขาดใจตายทับ
ห่ออาหารใกล้ ๆ ที่เก็บทรัพย์สินมรดกอยู่นั่นเอง.

ครั้นเวลาล่วงได้วันสองวัน พระโพธิสัตว์ไปหาทรัพย์สินสำหรับถวายอาจารย์ได้ ความเป็นห่วง
พรหมณเฑาะฐเป็นอาจารย์ ก็รีบไปสู่ที่นั่นโดยเร็ว เมื่อไปถึงที่นั่นไม่พบโจรและอาจารย์ แต่เห็นทรัพย์สินตก
เกลื่อนกลาดทั่วบริเวณก็สงสัยว่า อาจารย์คงจะร้ายมนต์เรียกฝนสัตว์ตนลงมา ละเมิดคำดักเตือนของ
เราเป็นแน่สงสัยว่าทุก ๆ คนจะพากันล้มตายเพราะเรื่องนี้แน่นอน พระโพธิสัตว์ก็เดินไปตามทาง
ใหญ่ นั่น เดินไปเดินไปก็เจอศพพระอาจารย์นอนตายกายขาดเป็นสองท่อนอยู่กลางทาง เธอก็ร้อง
ด้วยความสลดใจว่า พุโธ ท่านอาจารย์ท่านมาตายทั้งนี้ เพราะท่านไม่เชื่อฟังคำดักเตือนเพื่อความหวังดี
ของข้าพระเจ้า, แล้วพระโพธิสัตว์ก็จัดแจงเก็บเอาไม้แห้ง ๆ มารวมกันเข้าเป็นกองโต ยกศพอาจารย์ขึ้น
วาง บูชาด้วยดอกไม้ไฟ ทำความเคารพแล้ว ก็เผาศพอาจารย์ตามประเพณีนิยม เมื่อไฟไหม้ศพหมด
แล้วเธอก็เดินต่อไป ก็เจอศพพวกโจรนอนตายเกลื่อนกลาดในลักษณะท่าทางต่าง ๆ กัน พระโพธิสัตว์
ตรวจนับดูพวกโจรเหล่านั้นก็ทราบได้ว่ายังมีเหลืออยู่อีกสองคน แต่สองคนนี้ก็คงจะไม่วายปากกันอีก
เมื่อสิ้นนิษฐานดังนี้แล้ว เธอก็รีบเดินต่อไปเพื่อให้รู้แน่ว่าเขาไปถึงไหนกัน สักรวจต่อมาครั้นมาถึง
ทางเลี้ยวเข้าป่าแห่งหนึ่ง ก็เจอศพของทรัพย์สินและโจรคนหนึ่งนอนตายอยู่ใกล้ ๆ ห่ออาหาร พระโพธิสัตว์
เจ้าก็เข้าใจในอาการตายของเขาเป็นอย่างดี เทียบกับดูอีกคนหนึ่งก็จะเป็นผีหัวขาดนอนอยู่ในที่
อันลับตาคน

พระโพธิสัตว์นึกคำนึงว่า เหตุทั้งนี้ เพราะไม่เชื่อปฏิบัติตามคำเตือนของเรา เชื่อแต่ใจ
ของตนเอง เป็นบ่อจายทำลายล้างไม่แต่ชีวิตของอาจารย์เท่านั้น ชำยังเอาชีวิตของคนอื่นตั้งพันคนพินาศ
ไปด้วยดังนี้แน่นอน เพราะเขาทั้งหลายแสวงหาประโยชน์แก่ตน ในทางที่ไม่ชอบแก่เหตุ จะได้รับผล
คือความฉิบหายมลายี่สิบ จังอาจารย์ของเราเป็นตัวอย่าง จึงกล่าวเป็นคาถาภาษิตว่า—

ผู้ใดหวังประโยชน์ผลด้วยอุบายอันไม่สมควร

ผู้นั้นย่อมเดือดร้อนรันทดใจ

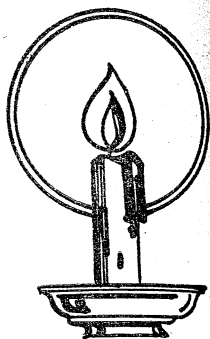
โจรชาวเจตี ฆ่าพรหมณเฑาะฐ

มันทั้งหลายก็ได้รับความฉิบหายหมด เช่นกัน.

รุกเทวดาที่อยู่ในที่นั้น ต่างก็ร้องสาธุการแก่พระโพธิสัตว์ เสียงก็ก้องแผ่ไปทั่วจักรวาล
เสร็จแล้วพระโพธิสัตว์ก็ชนทรัพย์สินเหล่านั้นไปสู่เรือนของตน นำออกมาเพื่อกุศลตลอดชีวิต สัน
อายุขัยแล้วก็ไปบังเกิดในสรวงสวรรค์อันเป็นแดนสุขาวดี. △

๑. ประโยชน์ของวิชาบรรณารักษศาสตร์

รณจวน อินทรกำแหง

วิชาบรรณารักษศาสตร์คืออะไร ?

ถ้าจะกล่าวอย่างสั้น ๆ ก็คือ วิชาซึ่งว่าด้วยการจัดดำเนินงานห้องสมุด เพื่อส่งเสริมความฉลาดรอบรู้การศึกษาค้นคว้า ความจริงใจและความรื่นรมย์ให้แก่บุคคลทั่วไป ด้วยการรู้จักจัดหาหนังสือ วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อวัตถุประสงค์ข้างต้น และรู้จักเก็บรักษาตลอดจนส่งเสริมให้วัสดุอุปกรณ์เหล่านั้นให้เกิดประโยชน์

ในแถลงการณ์ของโรงเรียนบรรณารักษศาสตร์ Keio Gijuku University กล่าวถึงอาชีพบรรณารักษ์ว่า "Library offers preparation for a career to the person who has a broad education and who is keenly interested in books, people and life. Success and great personal satisfaction will be the reward of the librarian who is an outgoing, friendly person, who is intelligent, tolerant, imaginative and quick in understanding, and who is interested in making his contribution to the progress of Japan through the medium of Library Service."

จากข้อความข้างต้นนี้ แสดงให้เห็นว่าผู้ที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์ที่สามารถทำงานได้ตรงวัตถุประสงค์ของการจัดห้องสมุด ย่อมต้องได้รับการศึกษาในวิชาบรรณารักษศาสตร์และมีความรู้ในเรื่องทั่วไปเป็นพื้นฐานอยู่มากพอสมควร ในสหรัฐอเมริกาที่กำหนดว่าผู้ที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์จะต้องเป็นผู้ที่ได้รับปริญญาวิชาบรรณารักษศาสตร์ ซึ่งนอกจากจะศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์โดยเฉพาะแล้ว ยังต้องศึกษาวิชาที่จะช่วยขยายความรู้ของบรรณารักษ์ให้กว้างขวางขึ้น เช่น วิชาจิตวิทยา ซึ่งว่าด้วยธรรมชาติของมนุษย์ มนุษยสัมพันธ์ เป็นต้น

และถ้าบุคคลผู้นั้นจะทำหน้าที่บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน ก็จะต้องศึกษาเกี่ยวกับวิชาการศึกษา การจัดทำหลักสูตรเพิ่มเติมเป็นพิเศษ ซึ่งแม้แต่ในวิชาบรรณารักษศาสตร์เองก็ต้องศึกษาวิชาเกี่ยวกับห้องสมุดประเภทที่จะต้องทำงานนั้นโดยเฉพาะ เพื่อให้มีความเข้าใจในลักษณะของงานนั้นให้ชัดเจน

สำหรับการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ในประเทศไทย เพิ่งจะได้จัดทำกันอย่างมีหลักเกณฑ์เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๘ โดยที่ได้ตั้งแผนกบรรณารักษศาสตร์ขึ้นในคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ตามโน้ตหน้า ๓ ในเรื่อง วิวัฒนาการของห้องสมุดในประเทศไทย)

เนื่องจาก วิชาบรรณารักษศาสตร์ เป็นวิชาใหม่ที่ยัง ไม่มีผู้เข้าใจ ในความหมาย และยังไม่เข้าใจว่าทำไมจึงจะต้องศึกษาคด้วย ฉะนั้นในปีแรก ๆ จึงยังมีผู้เข้าศึกษาไม่มากนัก แต่ต่อมาในปีหลัง มีผู้สมัครเข้าศึกษามากขึ้นจนกระทั่งต้องสอบคัดเลือก ซึ่งนับว่าทัศนคติของบุคคลทั่วไปต่อวิชาบรรณารักษศาสตร์ดีขึ้น แต่กระนั้นจำนวนผู้สำเร็จจากการศึกษายังมีไม่เพียงพอ เนื่องจากสำเร็จมาได้เพียงปีละ ๓๐ คนเท่านั้น

ในปีต่อมา สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย จึงได้จัดการอบรมวิชาการจัดดำเนินงานห้องสมุดเป็นประจำ ปีละ ๓ ครั้งที่กรุงเทพฯ สำหรับบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชน บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน และบรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะ เริ่มต้นในปี พ.ศ. ๒๕๐๐ ผู้ที่มีอัตราเวลาการอบรมครบตามที่สมาคมกำหนดไว้ จนได้รับวุฒิบัตรจากสมาคม แล้ววุฒิบัตรนั้นจะนำไปใช้เพื่อขอเทียบวิชาชุด หรือเลื่อนวิทยฐานะใด ๆ ยังไม่ได้ นอกจากจะเป็นเครื่องแสดงว่าได้ผ่านการอบรมวิชานี้มาแล้ว และมีความรู้ขั้น พื้นฐานพอที่จะจัดดำเนินงานห้องสมุดไปได้ดีพอควร แต่สำหรับครูบรรณารักษ์สามารถใช้วุฒิบัตรแสดงต่อครูสภาในการพิจารณาความดีความชอบในฐานะครูบรรณารักษ์ว่าได้มีพื้นฐานความรู้ในการดำเนินงานห้องสมุดมาพอควร เนื่องจากเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๔ ครูสภาได้วางเกณฑ์คุณวุฒิของบรรณารักษ์ว่า

๑. บรรณารักษ์ต้องมีวุฒิ

ก. ปริญญาตรี ป.ม. หรือ พ.ม. ปริญญา หรือ อนุปริญญา บรรณารักษศาสตร์

ข. ปริญญาวิชาการศึกษา ปริญญา หรือ อนุปริญญา บรรณารักษศาสตร์

๒. ครูบรรณารักษ์ต้องมีคุณวุฒิ

ก. อนุ กค.บ. หรือ ป.กศ. สูง หรือ ป.ม. หรือ พ.ม. อนุปริญญาบรรณารักษศาสตร์

ข. อ.บ. (วิชาเอกอักษรศาสตร์ วิชารองบรรณารักษศาสตร์)

๓. ผู้ช่วยบรรณารักษ์ต้องมีคุณวุฒิ ป.กศ. หรือ ป.ป. หรือ พ.ป. ได้รับการอบรมจากหน่วยราชการกระทรวงศึกษาธิการหรือสมาคมห้องสมุด ฯ

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๐๓ สมาคมห้องสมุด ฯ ได้ขยายการอบรมจากในกรุงเทพฯ ออกไปสู่ส่วนภูมิภาคด้วยเป็นประจำอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง จึงนับได้ว่า การจัดการอบรมของสมาคมห้องสมุด ฯ ได้ช่วยการขยายงานห้องสมุดให้มีคุณภาพดีขึ้น จนกระทั่ง พ.ศ. ๒๕๐๕ กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ประกาศรับวิชาบรรณารักษศาสตร์ เป็นวิชาเลือกในวิชาชุดประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาและประโยคครูมัธยม โดยกำหนดให้ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) มีอัตราเวลาเรียน ไม่น้อยกว่า ๑๘๐ ชั่วโมง และสมัครสอบได้ และระดับ ป.ม. มีอัตราเวลาเรียนไม่น้อยกว่า ๓๖๐ ชั่วโมง แต่ต้องอบรมจึงจะสอบได้ ซึ่งก็นับว่าเป็นความก้าวหน้าของวิชาบรรณารักษศาสตร์ และกิจการห้องสมุดเมืองไทยอีกด้านหนึ่ง

การที่วิชาบรรณารักษศาสตร์ยังไม่แพร่หลาย และอาชีพบรรณารักษ์ยังไม่เป็นที่นิยมนักเห็นเท่าที่ควร อาจเนื่องด้วยเหตุผลหลายประการ เช่น

๑. หัสนคติของบุคคลทั่วไปเกี่ยวกับอาชีพบรรณารักษ์ และวิชาบรรณารักษศาสตร์ยังไม่เป็นที่นิยมถึงขนาด

๒. ตำแหน่งบรรณารักษ์ยังไม่มีปรากฏในระเบียบ ก.พ.

๓. ความเข้าใจในเรื่องคุณภาพและปริมาณงานของบรรณารักษ์ยังไม่ชัดเจน ฉะนั้นในการพิจารณาความดีความชอบจึงมีปัญหาคับ

๔. คุณวุฒิและคุณสมบัติของผู้ทำหน้าที่บรรณารักษ์ยังไม่เข้าด้วยหลักเกณฑ์ของสากล

ด้วยเหตุนี้ วิธีที่จะปลูกฝังความสนใจและความเข้าใจหรือทัศนคติที่ดี ในเรื่องวิชาบรรณารักษศาสตร์และอาชีพบรรณารักษ์จึงสำคัญอยู่ที่ตัวบุคคลผู้ปฏิบัติงานเป็นอันมาก ฉะนั้น การเลือกเฟ้นตัวบุคคลจึงไม่เพียงพอแต่เฉพาะวิชาความรู้เท่านั้น แต่จะพึงเล็งไปถึงคุณสมบัติด้านอื่น ๆ ของบุคคลผู้นั้นด้วย บรรณารักษ์ที่ดีควรประกอบด้วยคุณสมบัติดังต่อไปนี้.—

๑. ต้องได้รับการศึกษาอบรมหรือได้รับปริญญาวิชาบรรณารักษศาสตร์มาแล้ว
๒. มีความรู้และเข้าใจในเรื่องหลักสูตรการสอน นโยบายของโรงเรียนและเรื่องการศึกษาโดยทั่วไป

๓. หมั่นศึกษาหาความรู้ในสิ่งใหม่ๆ แปลกๆ ที่เกิดขึ้นอยู่เสมอ
๔. มีความรู้ในเรื่องจิตวิทยาของมนุษย์
๕. รู้จักศึกษาสำรวจความต้องการของสังคมและของบุคคลเพื่อสามารถจัดบริการสนองได้

๖. ต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
๗. มีใจเป็นนักประชาธิปไตย พร้อมทั้งรับฟังความคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ชอบด้วย

๘. มีความคิดริเริ่ม รู้จักคิดจัดตั้งแปลงห้องสมุดให้มั่งคั่งอยู่เสมอ และรู้จักคิดจัดทำบริการใหม่ๆ ที่น่าสนใจเสนอผู้ใช้ห้องสมุดอยู่เสมอ

๙. มีความรักเด็ก รักการพบปะรู้จักกับบุคคลทั่วไป
๑๐. มีความรักหนังสือ และรักการอ่าน
๑๑. มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาและเหตุการณ์เฉพาะหน้าได้ด้วยวิธีการอันนุ่มนวล
๑๒. มีทัศนคติที่ดี ความรักความศรัทธาในอาชีพบรรณารักษ์
๑๓. มีความขยันในการปฏิบัติงาน จัดระเบียบและบริการโดยเรียบร้อยสม่ำเสมอ
๑๔. เป็นคนว่องไว กระฉับกระเฉง ไม่หยิ่งโหยง
๑๕. เป็นคนแจ่มใส และมีความอดทน

ฯลฯ

ปรัชญาของวิชาบรรณารักษศาสตร์ คือ การมีหลักและอุดมคติในการทำงาน ซึ่งงานของบรรณารักษ์ ก็คือ—

- ปลุกฝังความรักการอ่านหนังสือให้เกิดขึ้นแก่บุคคลทั่วไป
- จัดบริการที่ดีที่สุดโดยสม่ำเสมอ

๒. ความสัมพันธ์ระหว่างห้องสมุดกับสังคม

สังคม ตามคำอธิบายของพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน กล่าวว่า คือ “การคบค้าสมาคมกัน หรือหมู่คนที่เจริญแล้ว ร่วมคบค้าสมาคมกัน” ถ้าจะกล่าวอย่างง่าย ๆ ก็คือหมายถึง ชุมชนมนุษย์ที่มนุษย์อยู่ร่วมกันนั่นเอง

ความต้องการของสังคม ความต้องการพื้นฐานของสังคม หรืออีกนัยหนึ่งของสมาชิกแห่งสังคมนั้น อันเนื่องมาจากความต้องการอันเป็นความจำเป็นเพื่อการครองชีวิตอยู่ก็คือ ปัจจัย ๔ ได้แก่ ที่อยู่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค

ความต้องการของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลสมัย เพื่อยกมาตรฐานสังคมของตนให้สูงขึ้นตามความนิยมของโลกในปัจจุบัน นั่นคือ มีการเรียกร้องและความต้องการที่กว้างขวางขึ้น และมากขึ้นกว่าในยุคนั้น เช่น มีความต้องการในเรื่อง—

ก. ต้องการได้รับการศึกษาสูงขึ้น

ข. ต้องการเรียกร้องให้มีการปรับปรุงวัฒนธรรมของตนให้กลมกลืนหรือเข้ากันได้กับวัฒนธรรมของชาวโลกปัจจุบัน เช่น วัฒนธรรมการกิน การแต่งกาย การเลือกคู่ การใช้บัตรชื่อ เป็นต้น

ค. ต้องการมีรายได้ มีฐานะการเงินที่สูงขึ้นกว่าเดิม

การศึกษาคืออะไร ? มีผู้ให้คำนิยามกันอยู่หลายประการ เช่น

— การศึกษาคือชีวิต

— การศึกษาคือความมั่งคั่ง

— การศึกษาคือการฝึกฝนให้เป็นคนฉลาดและรอบรู้

— การศึกษาคือการสอนให้รู้จักแก้ไขปัญหาในชีวิตของตน

— การศึกษาคือการฝึกฝนอบรมให้สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพสิ่งแวดล้อมได้

— การศึกษาคือการสอนให้คนรู้จักตนเอง

— การศึกษาคือการฝึกอบรมให้มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ ทั้งเพื่อส่วน

ตนและส่วนรวมด้วยความสามารถ และความเที่ยงธรรมอย่างภาคภูมิใจสมเกียรติ ฯลฯ

แนวโน้มของการจัดการศึกษาในปัจจุบัน สรุปรจากแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปัจจุบัน อาจกล่าวได้ว่า การจัดการศึกษาในปัจจุบันมีแนวโน้มไปในทาง เพื่อเตรียมนักเรียนให้

- มีความพร้อมในการประกอบอาชีพตามสมควร
- มีความคิดริเริ่มในทางสร้างสรรค์
- มีความเข้าใจและรู้จักนำความสามารถและความถนัดตามธรรมชาติของตนมาใช้

ในทางที่เกิดประโยชน์

- มีความสามารถในการแก้ปัญหา
- มีความสำเร็จในชีวิตตามสมควรแก่เอกัตภาพ

ฉะนั้นจะเห็นได้ว่า แนวโน้มของการจัดการศึกษาในปัจจุบันนี้ต้องการให้เยาวชนเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่มีความรอบรู้ เป็นตัวของตัวเอง สามารถช่วยตัวเองได้ในทุกสถานการณ์และโอกาส

วัฒนธรรมคืออะไร ? ตามความหมายใน พ.ร.บ. วัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๔๔๕ อธิบายไว้ว่า “ลักษณะที่แสดงถึงความเจริญงอกงาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความกลมเกลียว ก้าวหน้าของชาติ และศีลธรรมอันดีของประชาชน”

ท่านเจ้าคุณอนุนาทรราชชนกล่าวไว้ว่า “วัฒนธรรมคือวิถี หรือทางดำเนินแห่งชีวิตของชุมชนหมู่หนึ่ง ซึ่งอยู่รวมกันในที่หนึ่งหรือในประเทศหนึ่งโดยเฉพาะ”

ฉะนั้นจะเห็นได้ว่า วัฒนธรรมมีส่วนสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์ในสังคม เป็นมรดกทางสังคมที่มนุษย์รุ่นหลังได้ประพฤติปฏิบัติกันต่อ ๆ มาด้วยการเรียนรู้ จะโดยรู้สึกตนหรือไม่ก็ตาม วัฒนธรรมแบ่งออกได้เป็น ๒ ลักษณะคือ—

๑. วัฒนธรรมทางวัตถุ เช่น ในด้านบุญนิยมสถาน โบราณวัตถุ อาคาร บ้านเรือน เครื่องนุ่งห่ม เป็นต้น

๒. วัฒนธรรมทางจิตใจ เป็นสิ่งที่ปรากฏอยู่ในความรู้สึกนึกคิดในด้านที่เกี่ยวกับศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณี ความรู้สึกในความดีความงามของศิลปะต่าง ๆ

วัฒนธรรมของแต่ละชาติย่อมมีลักษณะประจำที่เรียกว่า แบบแผนของวัฒนธรรม ซึ่งจะปรากฏให้เห็นชัดในขนบธรรมเนียมประเพณี ศาสนา ความเชื่อถือ การศึกษา กฎหมาย จรรยา มารยาท เป็นต้น

ท่านเจ้าคุณอนุমানราชชนได้กล่าวไว้ในหนังสือวัฒนธรรมและประเพณีต่าง ๆ ของไทยในเรื่องความเจริญของงานของวัฒนธรรมไว้ว่า

๑. ต้องมีการสะสมและการสืบทอดทอดกันไปไม่ขาดตอน
๒. ต้องมีแปลกมีใหม่มาเพิ่มเติมของเดิมให้เข้ากันได้ด้วยดี
๓. ต้องส่งเสริมเพื่อให้แพร่หลายในหมู่ของตนและตลอดไปถึงชนหมู่อื่นด้วย
๔. ต้องปรับปรุงและแก้ไขให้เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อมสภาพของเหตุการณ์

ความสำคัญของวัฒนธรรม เป็นเครื่องวัดความเจริญของชาติและเป็นสิ่งหนึ่งที่ผูกพันจิตใจของชนในชาติไว้ให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

เศรษฐกิจคืออะไร ? ถ้าจะอธิบายอย่างธรรมดาสามัญทั่วไป ก็ว่า “ เป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับการเงินและฐานะความเป็นอยู่ของบุคคล ของครอบครัว ของประเทศชาติ ”

ถ้ากล่าวทั่วไป การเศรษฐกิจดีและมั่นคง ก็หมายถึง การมีที่อยู่ อาหาร เครื่องใช้และอุปกรณ์บำรุงความสุขต่าง ๆ อย่างสมบูรณ์อยู่เสมอ

ความมุ่งหมายในการจัดการเศรษฐกิจปัจจุบัน

จากคำขวัญต่าง ๆ ซึ่งรัฐบาลได้เลือกสรรเพื่อนำมากล่าวเตือนใจประชาชนชาวไทย เช่น

- ทุกคนต้องทำงานแข่งเวลา เพื่อพัฒนาชาติไทย
- งานคือเงิน เงินคืองาน บันดาลสุข
- ศึกษาดี มีเงินใช้ ไร้โรคภัย พาให้สุขสมบูรณ์
- น้ำไหล ไฟสว่าง ทางดี มีงานทำ

ฯลฯ

ตัวอย่างคำขวัญข้างต้นชี้แนะให้เห็นว่า รัฐบาลปัจจุบันประสงค์ที่จะให้การเศรษฐกิจของประเทศเป็นปึกแผ่น ด้วยการชักจูงและเน้นหนักให้พลเมืองทุกคนขยันทำงาน ทำด้วยความสุจริตและด้วยความตั้งใจจริง เพราะจะเป็นการช่วยยกมาตรฐานการครองชีพของพลเมืองโดยส่วนรวมให้สูงขึ้น และนั่นหมายถึงการเสริมสร้างเศรษฐกิจส่วนบุคคลให้มั่นคงเป็นพื้นฐาน

ฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศเป็นเครื่องวัดฐานะความเป็นอยู่ของพลเมือง ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวเป็นเครื่องวัดฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกในครอบครัวนั้น เรื่องเศรษฐกิจ

ก็เป็นเรื่องใหญ่และสำคัญมากเรื่องหนึ่ง เพราะเป็นเรื่องของความต้องการเพื่อยังชีวิตและเพื่อยังความสุขให้เกิดแก่ชีวิตเพียงพอที่จะมีกำลังใจเพื่ดำรงชีวิตอยู่ในโลกนี้ต่อไป ฉะนั้นวิธีการที่จะปรับปรุงส่งเสริมฐานะทางเศรษฐกิจทั้งของบุคคลและของประเทศ จึงต้องกระทำกันหลาย ๆ ทางเพื่อให้บรรลุผลโดยเร็วและมีพื้นฐานมั่นคงที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

ห้องสมุดคืออะไร ? ห้องสมุดคือสถานที่ซึ่งรวบรวมหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ซึ่งล้วนแล้วไปด้วยวิทยาการอันเป็นความรู้ ความคิดเห็นของนักปราชญ์ นักศึกษา นักวิทยาศาสตร์ ฯลฯ ความไพเราะงดงามของวรรณคดีอันเป็นสื่อจรรโลงใจ ความตื่นเต้นมหัศจรรย์ในสิ่งใหม่ ๆ แปลก ๆ ความเพลิดเพลินอารมณ์ในเรื่องราวอันต้องด้วยรสนิยมและความต้องการของบุคคลทุกประเภท ดังปรากฏวัตถุประสงค์ของการจัดห้องสมุดอันเป็นสากลอยู่ ๕ ประการคือ—

๑. เพื่อการศึกษา หมายถึงเป็นแหล่งเพื่อการศึกษาของประชาชนโดยไม่เลือกเพศ วัย และพื้นฐานความรู้ เป็นตลาดวิชาที่ผู้สนใจสามารถเลือกสรรใช้ได้ตลอดเวลาและโอกาส

๒. เพื่อความรู้ หมายถึงเพื่อสนองความใคร่รู้ใคร่เห็นอันเป็นธรรมชาติของมนุษย์ ไม่ว่าในเรื่องเล็กหรือเรื่องใหญ่

๓. เพื่อการค้นคว้า หมายถึงเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าในวิทยาการให้แตกฉานลึกซึ้งเพื่อความก้าวหน้าในสาขาวิชานั้น ๆ ต่อไป

๔. เพื่อความจรรโลงใจ หมายถึงเพื่อให้เกิดความซาบซึ้งในรสของความไพเราะงดงามในศิลปการเขียน และสำนวนภาษาซาบซึ้งใจในอุดมคติอันก่อปรด้วยศีลธรรมอันงดงาม เกิดความสุขบรรเทาและเกิดความประทับใจจนอาจเกิดแรงกระตุ้นให้ใคร่ประพันธ์เรื่องราวต่าง ๆ ขึ้นเองบ้างก็เป็นได้

๕. เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ หมายถึงเพื่อเป็นแหล่งพักใจให้คลายจากความกังวล ความทุกข์ ความกระวนกระวายใจ หรือเพื่อหาความรื่นรมย์ยามว่าง

ห้องสมุดจะช่วยส่งเสริมปรับปรุงสังคมในด้านการศึกษา วัฒนธรรม การเศรษฐกิจและความต้องการในเรื่องปัจจัย ๔ ได้อย่างไรบ้าง ?

ด้านการศึกษา จากแนวโน้มของการจัดการศึกษาในปัจจุบันดังกล่าวแล้ว เป็นเครื่องสนับสนุนถึงความต้องการ และความจำเป็นที่จะต้องจัดห้องสมุดเพื่อส่งเสริมการศึกษาขึ้นในชุมชน เพราะห้องสมุดจะเป็นเสมือนแหล่งที่

— นำผู้อ่านไปสู่ความรู้และวิทยาการใหม่อันเป็นทางให้เกิดความคิดริเริ่มในทางสร้างสรรค์

— รวมสรรพคำารวิชาการ ตลอดจนความรู้ ความเพลิดเพลิน เรื่องของชีวิต ให้ผู้อ่านได้อ่านด้วยความใคร่ครวญ สนุกสนาน และนำมาใช้ประโยชน์ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ตน

— ให้การแนะแนวในการอ่าน อันเป็นการสร้างวิจารณ์งานซึ่งเป็นคุณสมบัติอันมีค่าให้เกิดขึ้น

ให้โอกาส ครู ในการ เตรียม บทเรียน การสอน ให้ เป็น ที่ น่า สนใจ และ ให้ โอกาส นักเรียน ได้ ศึกษา ค้นคว้า เพื่อ มีความรู้ ให้ กว้าง ขว้าง ขึ้น

ฉะนั้น แม้ในหลักสูตรจะมีได้บ้างว่า ห้องสมุดเป็นวิชาบังคับที่นักเรียนจะต้องศึกษาและสอบเอาคะแนนแต่ห้องสมุดก็เป็นแหล่งที่มีความสำคัญที่สุดต่อและสัมพันธ์อยู่กับทุกวิชาในหลักสูตร ซึ่งจะช่วยให้ความมุ่งหมายของการจัดการศึกษานั้นบรรลุถึงวัตถุประสงค์ได้โดยสมบูรณ์ นั่นคือ ช่วยสร้างพลเมืองที่ฉลาดรอบรู้และรู้จักตนเอง

ด้านวัฒนธรรม ห้องสมุดจะช่วยส่งเสริมวัฒนธรรมได้หลายประการ เช่น

๑. หนังสือประเภทต่าง ๆ ที่มีอยู่ในห้องสมุดย่อมส่งเสริมวัฒนธรรมทั้งสิ้น เช่น หนังสือวรรณคดี ส่งเสริมให้เกิดความจรรโลงใจ หนังสือศาสนาและปรัชญา ช่วยให้เกิดความซาบซึ้งในคุณธรรมความดี หนังสือประวัติศาสตร์ ช่วยให้เข้าใจอารยธรรมและวัฒนธรรมของโลก หนังสือศิลปะ ช่วยให้ซาบซึ้งในคุณค่าความงามของศิลปกรรมต่าง ๆ เป็นต้น

๒. ระเบียบข้อบังคับและการแนะนำการปฏิบัติตนในห้องสมุดจะช่วยส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมอันดีหลายประการ เช่น รู้จักรักษาสมบัติสาธารณะ ตรงต่อเวลา รู้จักมารยาทในการสมาคม มีความเป็นประชาธิปไตย ฯลฯ

๓. การรักษาและตกแต่งห้องสมุดให้สะอาดเรียบร้อยและงดงามตา ส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมในการรักความมีระเบียบสะอาดเรียบร้อย

๔. ได้ทราบความเคลื่อนไหว ความเปลี่ยนแปลงและการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมในระหว่างชาติ ช่วยให้เกิด วิจารณ์งาน พิจารณาถึงการ ควรและไม่ควร ในการ ดัดแปลง วัฒนธรรม ต่างชาติ ให้ เข้ากับ วัฒนธรรม ไทย

ด้านเศรษฐกิจ ห้องสมุดส่งเสริมการเศรษฐกิจได้หลายทาง คือ—

๑. ช่วยในด้านการผลิตหนังสือและอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ห้องสมุด คือ สนับสนุนให้ตลาดหนังสือและวัสดุอุปกรณ์ห้องสมุดมีการจำหน่ายและหมุนเวียนกว้างขวางขึ้น
๒. ช่วยประหยัดรายได้ให้แก่ประชาชนผู้ยากจนที่มีนิสัยรักการอ่าน ให้ได้อ่านหนังสือโดยไม่ต้องสละเงินซื้อ
๓. ช่วยสร้างคนที่มีความรู้ให้มากขึ้น อันเป็นทางโยงไปสู่ความสามารถในทางทำงานให้มีประสิทธิภาพและมีรายได้มากขึ้น
๔. ช่วยให้พลเมืองได้ใช้เวลาอันมีค่าไปในทางที่เกิดประโยชน์
๕. หนังสือต่าง ๆ ในห้องสมุดสามารถช่วยให้ข้อคิดในทางอาชีพ ซึ่งช่วยให้บุคคลสามารถเลือกอาชีพให้เหมาะสมกับความสามารถ ความถนัดของตน ซึ่งจะเป็นผลดีในการประกอบการทำงานนั้นต่อไป

ด้านปัจจัย ๔ บุคคลผู้มีโอกาสได้ใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้ ย่อมเกิดปัญญาในการที่จะปรับปรุงที่อยู่ อาหาร เครื่องนุ่งห่มของตน ให้เหมาะสมงดงามสมกับเอกัตภาพ สามารถเป็นที่พึ่งแก่ตนเองได้ในเรื่องเหล่านี้ และในยามที่เกิดบ่วงไซ้ ย่อมมีวิจาร์ณญาณดีพอที่จะแก้ไขได้ทันทั่วทั้งที่ และไม่ปล่อยตนเองให้เป็นเหยื่อทดลองยาที่ปราศจากคุณค่า อันจะนำผลร้ายมาสู่ตนและครอบครัว

ฉะนั้นกล่าวโดยสรุป ย่อมเป็นที่ประจักษ์แจ้งแล้วว่า ห้องสมุดกับสังคมนั้น มีส่วนสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด สังคมที่เจริญย่อมจะขาดห้องสมุดเสียมิได้ เพราะเล็งเห็นแล้วว่า ห้องสมุดคือ แหล่งที่ช่วยผลิตพลเมืองผู้ฉลาดรอบรู้มีความสามารถ รู้จักตนเอง มีวิจาร์ณญาณอันดี ซึ่งพลเมืองเช่นนี้เท่านั้น ที่จะช่วยกันสร้างสังคมของตนให้เป็นปึกแผ่นเข้มแข็ง และเป็นที่ยกย่องแก่ชาวโลกทั่วไป

หนังสือและเอกสารอ้างอิง

๑. แผนการศึกษาแห่งชาติ ของกระทรวงศึกษาธิการ
๒. วัฒนธรรมและประเพณีต่าง ๆ ของไทยโดย เสฐียรโกเศศ
๓. แนวตอบวัฒนธรรม รวบรวมโดย นายประวิณ ณ นคร
๔. ภาคนิพนธ์ (Term Paper) เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างห้องสมุดกับเศรษฐกิจและวัฒนธรรม โดยนางสาวทองหยด ประทุมวงศ์ ▲

ข้อคิดจากเรื่องลูกฝรั่งข้างพุด

ส.ป.ส.

“ลูกฝรั่งข้างพุด” แปลโดย ข.ธ.ธ. ซึ่งแปลจากเรื่อง Kids Say the Darndest Things; The Secret World of Kids และ Kids Still Say the Darndest Things; ซึ่งล้วนแต่เป็นเรื่องสั้น ๆ ที่เด็กพูด รวบรวมโดยนาย Art Linkletter ผู้จัดรายการวิทยุและทีวีของอเมริกา เรื่องนี้ ข.ธ.ธ. เคยแปลลงพิมพ์ในนิตยสารไทยโทรทัศน์ ให้ชื่อว่า “เด็ก ๆ ไม่มีพรมแดน” และ “อาณาจักรของเด็ก” เชื่อว่าคุณผู้ฟังบางท่านก็คงจะได้อ่านกันบ้างแล้ว ขณะนี้เรื่องนี้ได้จัดพิมพ์เป็นเล่มกระทัดรัด ให้ชื่อหนังสือเสียใหม่ว่า “ลูกฝรั่งข้างพุด” หนังสือนี้เหมาะสำหรับข้อคิดมือไว้อ่านเล่นแก้ก่อกวน เพราะเรื่องแต่ละเรื่อง ผู้แปลเลือกมาเฉพาะที่ตนเห็นว่าเหมาะสมกับคนอ่านคนไทย ทุกเรื่องเป็นเรื่องสั้น ๆ จบใน ๒-๓ นาที หรือในนาทีเดียว จะหยิบอ่านเมื่อใดก็ได้ อ่านแล้วโยนไปเสียเพราะมีเรื่องต้องทำ ก็เลิกอ่านไปได้ทันที หรือจะทิ้งไว้ในห้องน้ำก็ได้ จะได้อ่านเล่นตอนเช้า ๆ ก็ยังได้ หรือเวลาจะไปเที่ยวไหน ก็อาจนำติดมือไปด้วย เช่น ไปหาดทรายชายทะเล ก็เอาติดไปอ่านเล่นด้วยได้ เหมาะที่จะอ่านได้ทุกเวลา และช่วยให้คลายอารมณ์เคร่งเครียดได้เป็นอย่างดี ทั้งเล่มเป็นเรื่องสั้น ๆ ขำ ๆ สั้น ๆ อ่านแล้วถ้าไม่หัวเราะก็ต้องอมยิ้ม

เรื่องอารมณ์ขันนั้นเป็นดังประหลาดอย่างหนึ่ง อารมณ์ขันมักเกิดขึ้นได้ด้วยเหตุหลายประการ เช่น เกิดจากความคาดไม่ถึง ไม่คิดว่าจะได้ฟังคำตอบเช่นนั้น อย่างหนึ่ง หรือเกิดเพราะผู้ฟังทราบเรื่องนั้นดีอยู่แล้ว แต่ผู้พูดไม่ทราบ ตอบอะไร ๆ ออกมาตามประสาของตน ผู้ถามและผู้ฟังทราบข้อความหรือเรื่องราวดี แต่ผู้ถูกถามหรือผู้ตอบทราบไปอีกอย่างหนึ่ง คือทราบเพียงเท่าอายุของตนจะฟังทราบ และพยายามตอบไปตามความคิดของตน ผู้สร้างอารมณ์ขัน จึงจำเป็นต้องมีคุณสมบัติเป็นนักคิด แต่จะต้องเป็นนักคิดที่เฉียบแหลมอย่างตรงไปตรงมา ชื่อ ๆ และใครเล่าจะมีคุณสมบัติเช่นนั้นได้เท่าเด็ก ๆ ของเราในโลกนี้ เด็ก ๆ ไม่มีมารยาและพูดอะไรก็ตรงไปตรงมา เด็ก ๆ จะพูดผิดหรือถูก แต่ก็ได้พยายามคิดเท่าที่แก่นกว่าที่สุดแล้วด้วย

และก็ได้พูดออกมาแล้ว โพล่งออกไปตรงๆ อย่างชนิดที่พวกผู้ใหญ่อาจจะไม่พูด ฉะนั้น เด็ก ๆ ด้วยกันฟังแล้วก็ไม่เห็นชั้น ผู้พูดก็เป็นเด็กเองก็ไม่ได้ชั้น พูดความจริง ตรงๆ ไม่เห็นจะน่าชั้น ตรงไหนเลย หนังสือเล่มนี้ เมื่อข้าพเจ้าได้อ่านแล้วก็อดนั่งอมยิ้มไม่ได้ หญิงคนหนึ่งที่กำลังตั้งครรภ์อยู่ อ่านแล้วชอบใจ และแสดงความเห็นว่า หนังสือนี้ควรขอเป็นของขวัญให้แก่สตรีที่กำลังจะเป็นมารดาหนึ่งอ่านไปยิ้มไป และนักรักเด็ก ๆ ไปด้วย ถูกที่กล่าวถึงจะเกิดมาก็คงจะดี แต่นั่นแหละ เมื่อเด็กคนหนึ่งแย่งเอาไปอ่านบ้าง แก่เพียงจะอ่านหนังสือออก และอ่านแล้วก็วางหน้าเฉย ๆ อย่างผู้ใหญ่และพูดทำท่าวางพุ่มเสียด้วย “ไม่เห็นจะชั้นตรงไหนเลย”

จริงทีเดียว ดังที่เด็ก ๆ พูดในเล่มนี้ ล้วนแต่เป็นสิ่งที่เด็ก ๆ ด้วยกันก็เข้าใจเช่นนั้น ไม่เห็นจะมีอะไรน่าชั้นเลย ฮือ ชั้นอะไรกันนะ ยกตัวอย่างในรายการสัมภาษณ์ทางทีวี ซึ่งนายอาร์ตลิงค์เดดเตอร์ และเด็กเป็นผู้ตอบ ดังนี้

ถาม. หนูชอบบางไหม

ตอบ. มีพชายครับ

ถาม. หนูรักแกม้งไหม

ตอบ. ตอบไม่ได้ครับ

ถาม. ทำไมล่ะ

ตอบ. เค้านั่งดูอยู่ตรงนั้นครับ

ในรายการทีวีเช่นเดียวกัน คราวนี้อาร์ต ลิงค์เดดเตอร์ ถามเด็กผู้หญิงว่า

“หนูชอบเด็กผู้ชายไหม?”

เด็กหญิง. “เกลียดค่ะ หนูชอบงูมากกว่าเด็กผู้ชาย”

ข้าพเจ้า. “งูมีอะไรน่าสนใจ?”

เด็กหญิง. “ด้วยค่ะ มันยั่นตาดีน่าตาดี แล้วก็โบหน้าหวานค่ะ”

ข้าพเจ้า. “หมายความว่า ต่อจากงู หนูก็ชอบเด็กผู้ชายใช่ไหม

เด็กหญิง. “เปล่าค่ะ ไม่ใช่ ต่อจากงู หนูชอบจิ้งจก”

ข้าพเจ้า. “งั้นต่อจากจิ้งจก ก็ชอบเด็กผู้ชาย”

เด็กหญิง. “เปล่าค่ะ ต้องเต่าก่อน แล้วถึงลงหน้าผี แล้วถึงจะถึงเด็กผู้ชาย”

นับว่า เด็กผู้หญิงหนึ่งเป็นคนที่ตรงที่สุดคนหนึ่ง และให้คำตอบที่แปลกประหลาดคาดไม่ถึงสักที แต่แน่ละ เด็ก ๆ ด้วยกันฟังแล้วก็ไม่เห็นตรงไหนเลย โดยเฉพาะเด็กผู้ชายก็ไม่เห็นชั้น “ฮือ ดิฉันชอบจังจก เค้า ดึงหน้าผิ เราก็คชอบอ้ายพวกนี้มากกว่าเด็กผู้หญิงเหมือนกัน” เฉพาะประโยคแรกที่ว่า “เกลียดค่ะ หนูชอบมากกว่าเด็กผู้ชาย...” เด็กผู้หญิงคนหนึ่งได้ยื่นเข้ากรอ้งอุทานออกมาว่า “ว้าย ตาย..ตาเถร.” และพอฟังจบ กรอ้ง “ฮือฮือ” แล้วฉีกประตึกก็เดินเร่ไปหาเพื่อน ๆ และร้องตะโกนถามว่า “ใครชอบจังจกมึงหือ?”

ความแปลกประหลาดพิสดารในตัวเด็กแต่ละคนนั้น มีมากอย่างที่ผู้ใหญ่คาดไม่ถึงจริง ๆ และเป็นความจริงที่ว่า อาณาจักรของเด็กไม่มีพรมแดน ไม่มีอะไรก็คั่น เป็นอาณาจักรต่างดัด เป็นอาณาจักรแห่งความไร้เดียงสา ไร้มารยา แต่ทุกคนมีความคิดไปตามประสาเด็กเหมือนกันทุกชาติทุกภาษา แม้ว่าวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมจะแตกต่างกันอย่างไรก็ตาม เด็กก็จะเป็นเด็กตรงไปตรงมาอยู่แน่นอน ยกตัวอย่างจากหนังสือเล่มนี้ เด็ก ๗ ขวบคนหนึ่ง มีน้องออกใหม่ นางพยาบาลจึงบอกว่า “หนู นกปากซ่อมคาบเอาน้องมาให้หนูอีกคนหนึ่งด้วยอยากดูใหม่”

“ดูอะไรครับ”

“ดูน้องนะสิ”

“ผมเห็นน้องมาตงหลายคนแล้วครับ ทนผมอยากดูนกปากซ่อมบ้าง”

จริงสิ แกพูดของแกชื่อ ๆ ดิพลิด ก็เทียบกับลูกชายข้าพเจ้าเมื่ออายุ ๔ ขวบก็พอ ๆ กัน ลูกชายข้าพเจ้าจิตใจที่ไต่เต้าไฟฉาย ฉายโน่นฉายนี่เป็นการใหญ่ หนัก ๆ เขาก็ฉายตามแม่เสียเลย พอถูกไฟฉายเขาดำกับบอกว่า “อย่าฉายตาแม่สิลูก เดียวตาฉัน”

ลูกชายบอกว่า “คุณแม่ตาฉันข้างเดียวอยู่แล้วใช้ไหม คุณแม่”

“ใช่”

“ตาฉันข้างไหน คุณแม่”

ข้าพเจ้านิ่งคิด นึกจิตใจที่ลูกจำได้และเอาใจใส่ถาม เออ.....เราตาฉันข้างไหน อ้อข้างซ้าย “ตาแม่ฉันข้างซ้ายลูก”

ลูกพูดทันทีว่า “งั้นผมฉายไฟตาข้างขวานะคุณแม่ จะได้ดูเหมือนกันทั้งสองข้าง”
เด็ก ๆ พูดชื่อ ๆ ดิพลิดอย่างนเอง

ข้าพเจ้านึกถึงแม่หนูทงของ จังจก ถึงหน้าผา มากกว่าเด็กผู้ชาย เทียบกับหญิงสาว บางคนที่เป็นผู้ใหญ่ สาว ๆ สวย ๆ แล้ว อ่า...ถ้าสาว ๆ สวย ๆ พุดจาตรงไปตรงมาเหมือนแม่หนู น้อยคนนักจะคิด ถ้าหญิงสาวเห็นว่า จังจกถูกแกล้งกว่าผู้ชายบางคน เธอควรจะบอกเขาเสียเช่นนั้น ตรง ๆ เสียตั้งแต่แรก เขาจะไม่ได้เข้าใจผิดมาจนเข้าใจเธออีกต่อไป เธอก็จะได้มีเวลาเป็นของตัวเองที่แท้จริง ไม่ต้องแสร้งแกล้งมารยาททำตัวเหมือนว่าตัวก็ชอบตอบเขาจนพอกผู้ชายหลงไหลดอกหักสับกับสับบอมเป็นบาปเป็นกรรมติดตัวไปเปล่า ๆ นี่ก็เพราะผู้ใหญ่ คนโต ๆ แล้วไม่รักความจริงใจเท่าเด็ก ๆ

ในหนังสือเล่มที่กล่าวถึงนี้ มีจดหมายฉบับหนึ่ง เป็นจดหมายที่จริงใจที่สุด เป็นจดหมายที่พ่อแม่ได้รับจากลูกซึ่งไปพักแรมคืนในชุมนุมค่าย มีข้อความว่า

“แม่ครับ พ่อครับ,

เขาตั้งให้เราเขียนจดหมายถึงบ้านก่อนกินอาหารด้วย ถ้าไม่เขียน เขายังไม่ให้กิน เพราะฉะนั้นผมจึงได้เขียนมา พ่อแค้นนะครับ ผมจะได้ไปกินละ รัก

บัด”

ถ้าพ่อแม่ชอบมายามากกว่าความจริง ก็อาจจะตกใจที่ได้รับจดหมายฉบับนี้ แต่ถ้าพ่อแม่เป็นคนประเภทตรงไปตรงมา และรักความจริงใจได้ก็เหมือนลูกชายคนหนึ่ง ก็จะต้องหัวเราะและภูมิใจในลูกชายของตัวเองว่า แกจะโตขึ้นเป็นตัวของตัวเอง พ้นจากอิทธิพลของสังคมที่มีกลิ่นอายของมรดกให้คนหลงใหล สังคมสังเคราะห์ มูลนิธิ สมาคมต่าง ๆ เหล่านี้ ในปัจจุบันจัดกิจกรรมล้วนแต่ดีเลิศ ประเสริฐ เช่นการชุมนุมค่ายพักแรม และอื่น ๆ แต่ไปได้ไปพอกเอาความหยาบหยาบนอกถื่นนอกทางและแบกเอามายาทงสังคมเข้าไ้จนน่าเวียนหัวไปหมด แล้วเราพอกผู้ใหญ่ก็นิยมยกย่องยินดีสรรเสริญเยินยอกันจนลืมวัตถุประสงค์ดั้งเดิมที่แท้จริงไปเลย เราพากันแต่งมหากาพย์หรือไมก็แต่งวาทศิลป์กล่าวสุนทรพจน์อันยืดยาวดั่งดั่งเลย แล้วยกช่วยกันปรบมือกราวใหญ่ ให้แก่เรื่องหยาบหยาบนอกเรื่องนอกราวเหล่านั้นเป็นฉนวนเป็นแว จนนึกไปเลยว่า แท้จริงเพื่ออะไร เพื่อเกียรติยศชื่อเสียงของเราเองหรือเพื่อเด็ก ๆ

ข้า ๆ นาน ๆ เราจึงจะได้ยินเสียงอันไวเคียงด่า ตรง ๆ ซื่อ ๆ อย่างเด็กคนหนุ่พุดชน “แม่ครับ พ่อครับ เขาตั้งให้เราเขียนจดหมายถึงบ้านก่อนกินอาหารด้วย ถ้าไม่เขียนเขายังไม่ให้กินเพราะฉะนั้น ผมจึงได้เขียนมา พ่อแค้นนะครับ ผมจะได้ไปกินละ รัก”

ความจริงใจเป็นสิ่งที่อาจจะทำให้เราหัวเราะเพราะขัน และในขณะที่เราขัน เราก็ชอบ ความจริงใจไม่เคยเป็นสิ่งที่ใครจะหัวเราะเยาะได้เลย ความจริงใจเป็นสิ่งที่คนเราน่าจะมีอยู่ตามธรรมชาติดั้งเดิมตั้งแต่เกิดใหม่ ๆ แต่ดูเหมือนว่ายิ่งอยู่ในโลกนานไป ก็เล็ดตื้นหามีมากขึ้น คนเราจึงถูกกิเลสหล่อหลอมเสียจนลืมความตรงไปตรงมาดั้งเดิม จะพูดอะไร ทำอะไร เขียนอะไร หากสภาพดั้งเดิมแท้จริงก็ไม่เจอะ เราช่วยกันอาบสีสรรให้ตัวเราเองอยู่ทุกวัน หากผู้ใหญ่จะดูเด็กเป็นตัวอย่าง พูดอะไรตรง ๆ ซื่อ ๆ จริงใจ โลกนี้คงจะยุ่งเหยิงน้อยลง ชีวิตจะสบายขึ้น สบาย ๆ ง่าย ๆ ตรงไปตรงมา สะอาด และบริสุทธิ์ใจ

ขอให้ลองฟังเด็กพูดกัน ๆ อีกสักนิดหนึ่ง ในรายการสัมภาษณ์เด็กทางทีวี ของนายอาร์ต ดิงค์เลตเตอร์

ข้าพเจ้า “คุณแม่ตั้งหนูไว้อย่างไร?”

เด็ก “ตั้งไม่ให้พูดคำสกปรกค่ะ”

ข้าพเจ้า “หนูอายุเท่าไร?”

เด็ก “๔ ขวบค่ะ”

ข้าพเจ้า “ถ้าอย่างนั้น ผมพนันได้เลยว่าหนูนะ ไม่รู้จักคำสกปรกหรอก”

เด็ก “ทำไมคะ คุณไม่ไปบ้านหนูนี้คะ คุณแม่หนูตะโกนกับคนข้างบ้านทุกวันเสียค่ะ”

นี่แหละถึงว่าแกเป็นเด็ก ไม่เข้าใจว่าอะไรควรพูดไม่ควรพูด และไม่ยกกะฮายแทนคุณแม่เสียมั่งเลย ทั้ง ๆ ที่แกรักคุณแม่ของแก แต่เราจะเชื่อแกที่เดียวนักก็ไม่ได้ ไม่มีใครเอาคำพูดของเด็กมาเป็นเครื่องวัดความคิดชั่วของพ่อแม่เด็กจริง ๆ ดอก แกก็พูดไปดั่งไปตามประสาเด็กเท่านั้น เราหัวเราะหึ ๆ ว่าแกเพิ่งจะสี่ขวบ ยังไม่เข้าใจอะไรหรอก แกพูดล่งเดชไปยั้งเองเท่านั้น... ฮือ เด็กเฮ้ยเด็ก แต่ เอ...เรื่องซน ๆ นี้นางทักน่าคิด เด็กน้อยทุกคนนะแหละ ตกอยู่ในกำมือของผู้ใหญ่ใกล้เคียง โดยเฉพาะก็คือพ่อแม่ที่แกร็กและเคราฟ เด็กน้อยอยู่ในกำมือของผู้ใหญ่ผู้รับผิดชอบชีวิตเด็ก เราจะส่งเสริมและให้อิสสระภาพ ให้แกเติบโตขึ้นเป็นคนสะอาด ตรงไปตรงมาตามธรรมชาติ เบิกเผย หรือว่าเราจะบีบบังคับเอาแต่ใจเราก็คือแก

โดยที่เราไม่รู้ตัวหรือรู้ตัว หรือว่าจะปล่อยปละละเลยให้แก่เติบโตมั่งมั่งงาหราขึ้นมาในท่ามกลางความมั่งคั่ง ตกปรก เหม็นเน่า น่ารังเกียจ ยอกย้อนและบีบขัง

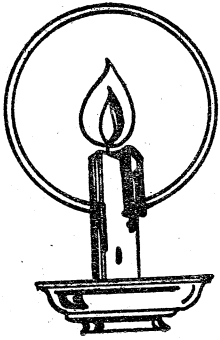
สรุปข้อคิดจากหนังสือนี้ก็มีว่า เราผู้ใหญ่ควรจะเอาอย่างเด็กกันเสียทีดีไหม? หรือว่า เราผู้ใหญ่จะเป็นตัวอย่างแก่เด็กกันเสียที เอ...หรือว่าหมดหวัง...ทำไม่ได้ทั้งสองทาง ขอโปรดอย่าเพิ่งท้อแท้หมดหวัง...เราผู้ใหญ่เองก็จะเป็นอิสระเสรีและสบายใจได้พอๆ กับเด็ก ๆ “ความจริงใจอยู่ที่ไหน หนทางแห่งความหวังย่อมมีอยู่”

■ ▲ ■

ผู้เห็นว่า “ความสุขแท้จริง” เกิดจากจิตใจที่สงบสบาย ปราศจากความทุกข์ใจ แล้วเขาแสวงหามันโดยการประพฤติ ปฏิบัติ ตามคำสั่งของพระพุทธเจ้า เขานับนั้นแหละจึงว่าเป็นผู้มีศำสนา หรือนับถือศำสนา

จากหนังสือ วิวาทะ และใครเสียชาติเกิด

อภิรักษ์นันทนาการจาก นายวิโรจน์ อัฐศิริ

ศิลป์ในการจัดป้ายนิเทศ (และนิทรรศการ)

ถม ขรรค์เพชร

ผู้เขียนต้องขออภัยเพื่อนสมาชิกและผู้อ่านทั้งหลาย ที่ไม่ได้อ่านเรื่องนี้เสียสองสามเล่ม เพราะผมเขียนไม่ทัน มัวไปช่วยยูเสดอยู่เสียในประเทศลาว บัดนี้งานเข้าที่เรียบร้อยแล้ว จะได้เขียนต่อไป

เรื่องศิลป์ในการจัดป้ายนิเทศ (และนิทรรศการ) นี้เป็นหลักวิชาซึ่งผู้เขียนได้ศึกษาเล่าเรียน มาตามหลักสูตรชั้นปริญญาโททางโสตทัศนศึกษา *M.A. in Audio Visual Education* ท่านผู้อ่านที่สนใจในวิชาโสตทัศนศึกษา โปรดหาอ่านตั้งแต่อาร์มบท ซึ่งลงในวารสารห้องสมุดปีที่ ๔ ฉบับที่ ๒ แล้วโปรดอ่านต่อตอนที่ ๑ ว่าด้วยการเตรียมจัดป้ายนิเทศ (และนิทรรศการ) ซึ่งลงในวารสารห้องสมุดปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ และตอนที่ ๒ ว่าด้วยวัสดุสำหรับจัดป้ายนิเทศ (และนิทรรศการ) ซึ่งลงในวารสารห้องสมุดปีที่ ๖ ตั้งแต่ฉบับที่ ๕ เป็นต้นไป ในตอนที่ ๒ นี้ แบ่งออกเป็น ๖ บทด้วยกัน คือ:-

- บทที่ ๑. หลักการใช้ของจริงและหลักการใช้หุ่นจำลองแทนของจริง
- บทที่ ๒. หลักการใช้ภาพสามมิติและภาพที่สวยงาม
- บทที่ ๓. ภาพที่ท่านเขียนเองก็ใช้ได้
- บทที่ ๔. กราฟ แผนภูมิ แผนผัง แผนที่ และลูกโลก
- บทที่ ๕. การคัดลอก และการใช้ตัวอักษร
- บทที่ ๖. กฤตภาค (การตัดภาพและการตัดเรื่องราวต่าง ๆ เขามารวบรวมไว้)

บทที่ ๖

กฤตภาค CLIPPINGS

ตอนที่ ๑ CLIPPINGS FROM THE NEWS.

การตัดข่าวและบทความจากสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ (ต่อ)

การตัดข่าวและบทความจากหนังสือพิมพ์กิตติ วารสาร จุลสาร และสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ซึ่งเป็นปัจจุบัน (up-to-date) เพื่อนำไปประกอบบทเรียนดังกล่าวมาแล้ว หรือนำไปประกอบป้ายนิเทศหรือนิทรรศการกิตติ ย่อมได้ผลดีกว่าตำราที่ไม่เป็นปัจจุบัน ในเรื่องนี้เป็นตัวอย่างผลสะท้อนอันหนึ่งที่ทำให้นักเรียนชอบได้ดกมาก เพราะอาจารย์คร่ำครึ ถอดแต่ตำราที่เรียบเรียงพิมพ์เป็นเล่มออกจำหน่ายตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๐ เจ็ดปีแล้วไม่ได้แก้ไขเพิ่มเติมอย่างไรเลย นักเรียนก็มักหน้าอ่านแต่ตำราตามที่อาจารย์แนะนำ เวลาสอบข้อนี้ก็ตรวจตามคำตอบในตำรา แต่ชอบได้ข้อสอบของกระทรวงเข้า กระทรวงเอาคำตอบจากเหตุการณ์ปัจจุบัน คำตอบที่นักเรียนท่องจากตำราเลยผิดโดยไม่รู้ตัว น่าสงสาร ถ้าโรงเรียนและห้องสมุดจัดให้มีการตัดข่าวและเหตุการณ์ต่าง ๆ จากสิ่งพิมพ์ที่เป็นปัจจุบัน นำเอามาติด ต่อ ๆ กัน แทนตำราที่ล้าสมัย ก็จะได้ผลดีมาก

การตัดข่าวและบทความดังกล่าวแล้วต้องทำให้ต่อเนื่องกัน และเป็นระเบียบเรียบร้อย แลดูสวยงาม ชวนให้อยากอ่าน และได้อ่านต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบ ทั้งนี้ไม่ใช่ครูหรือบรรณารักษ์จัดทำเสียเอง ขอให้นักเรียนได้มีโอกาสทำ และมีการประกวดชิงรางวัลด้วย โรงเรียนควรช่วยหาอุปกรณ์ให้บ้างโดยใช้เงินบำรุงห้องสมุด ถ้าเป็นหนังสือพิมพ์รายวันหรือวารสาร หรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ที่พิมพ์ทั้งด้านหน้าด้านหลัง ควรซื้ออย่างละสองฉบับ เพื่อตัดเอาข้อความเฉพาะด้านหน้าฉบับหนึ่ง และเฉพาะด้านหลังอีกฉบับหนึ่ง การติดควรติดไว้ในสมุดจากเขียนขนาดใหญ่ หรือกระดาษแข็งแผ่นใหญ่ ๆ แยกออกเป็นเรื่อง ๆ

กล่าวโดยทั่วไป เราท่านคงจะเคยรู้ดีกว่าเคย เมื่อเปิดหนังสือพิมพ์อ่านพบเรื่องที่น่าสนใจ อ่านไปไม่ทันไร พบคำว่า "มีต่อหน้า....." ต้องรีบพลิกไปหา บางทีก็หาไม่พบเพราะพิมพ์ต่อหน้าไว้ผิด ๆ เช่นต่อหน้า ๑๐ ความจริงอยู่หน้า ๑๑ เช่นนี้เป็นต้น เพราะฉะนั้นถ้าได้มีผู้ตัดเอาเรื่องที่เรารับชมได้ให้อ่าน เราท่านคงจะพอใจมาก นี่แหละคืองานชิ้นโบว์แดงที่

ห้องสมุดควรจัดทำ ถึงแม้ว่าเรื่องโดยังลงพิมพ์ไม่จบก็ทำได้ โดยแยกเป็นเรื่องละเล่ม ไม่ปะปนกัน จะแยกตามลำดับอักษรรายวิชา Subject Heading ได้ไว้ในตู้มดบันทึกไฟถึง Filing หรือจะแยกตามลำดับเลขหมู่ Classification Number เช่นเดียวกับหนังสือติดเลขหมู่ไว้ให้ดูด้วยก็ได้ เช่นตัวอย่าง:—

๑๕๐ บทเรียงความทั่วไป, ๓๘๐ ถึงละอันพันละน้อย, ๑๘๓ ๑๘๓ ปรัชญาไทย, ๑๕๕ จิตวิทยาว่าด้วยความจำและการเรียนรู้, ๒๘๕.๓ พุทธศาสนา, ๓๐๑ ๒ วัฒนธรรม, ๕๕๕.๘๓ ภาษาไทย, ๕๓๘.๗ ปริมาณและนิเวศวิทยาฟิสิกส์, ๖๒๑.๕๘ พลังงานปรมาณู, ๗๘๒.๘ โชนะคร, ๘๘๕ ๘๘๖ วรรณคดีไทย, ๘๘๘.๓ ประวัติศาสตร์ไทย ฯลฯ แต่ต้องมากินยืมไว้แต่ลำดับอักษรรายวิชา Subject Heading

อีกอย่างหนึ่งผู้เขียนขอแนะนำให้ใช้กาวยาง ที่เรียกว่ารบบ์เบอซีเมนต์ (Rubber cement) แทนแปะเบี่ยง หรือกาชชนิดอื่นๆ จะช้อนชนิดทำจากอเมริกาเป็นกระป๋องใหญ่ๆ หรือจะทำเอาเองก็ได้แต่คุณภาพไม่ใคร่ดี ใช้ยางดิบที่เรียกว่ายางแผ่นรมควันดังมาจากจังหวัดภาคใต้ของไทย เป็นแผ่นใหญ่ๆ เอามาหั่นเป็นชิ้นเล็กๆ แห่น้ำมันเบนซิน หรือ ทินเนอร์ ได้ ลักต้องคืนก็ใช้ได้

ผลดีของการใช้กาวยาง (๑) ติดมือหรือติดกระดาษ หรือติดโต๊ะถูออกได้ง่าย ไม่สกปรกเปรอะเปื้อน (๒) ไม่มีรอยย่น (๓) ถ้าจะติดชั่วคราวให้ทาากายางแล้วปิดลงไปทั้งเบี่ยงๆ แห้งแล้วลอกออกได้ (๔) ถ้าจะติดถาวรให้ทาากายางตรงที่จะติดด้วย แล้วปล่อยให้แห้ง (เหมือนกับวิธีปะยางในรถจักรยาน) ทั้งสองด้าน เมื่อแห้งแล้ว เอาด้านที่ทาากายางติดกันแล้วจะแกะไม่ออก (๕) แมลงไม่รบกวน

ผู้เขียนได้เคยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มละห้าหกคน ช่วยกันทำสมุดข่าวและบทความอย่างสม่ำเสมอแล้วหลายครั้ง ได้รับผลดีพอใช้ ครูต้องกำหนดเรื่องให้นักเรียนแต่ละกลุ่มรวบรวมคนละเรื่องไม่ให้ซ้ำกัน ทำปกสวยงามมาก

สมุดรวมข่าวและบทความนั้นทำกันตลอดปี หมดเล่มหนึ่งแล้วกลุ่มเดิมต้องเล่มต่อไป ต่อๆ กันไป เก็บไว้เป็นสมบัติของห้องสมุด มีข้อบกพร่องจากการประเมินผลดังต่อไปนี้

๑. ทุกๆ คนชอบอ่านสมุดรวมข่าวและบทความนั้นมาก เพราะไม่ต้องเสียเวลาพลิกไปพลิกมา ด้วยเหตุนี้จึงเกิดการแย่งกันอ่าน ทำสกปรกและฉีกขาดน่าเสียดาย ควรหาทางแก้ไขเช่น

ใช้พลาสติกหรือกระดาษแก้วหุ้มปกเสียก่อนและเย็บเล่มให้แข็งแรง แยกออกเป็นเล่มย่อย ๆ เล่มละเรื่อง (Subject Heading) และควรจะต้องแจ้งความที่ไม่ซ้ำกันติดไว้ที่เล่มหนึ่งด้วยเพราะบางคนก็อยากอ่านแจ้งความและโฆษณาสินค้าเหมือนกัน

๒. คณะนักเรียนที่ทำสมุดรวมข่าวและบทความนี้ ชยันทำทุกวัน แต่ก็ชยันทำอยู่แต่ในตอนแรก ๆ เท่านั้น เช่นในตอนต้น ๆ ปีทำได้น่าดูมากหน้าปกเขียนลวดลายประกอบ ด้านในมีกระดาษสีต่าง ๆ ล้อมกรอบบทความทำให้สะดุดตาอยากอ่าน แต่พอตกปลายปีจนสอบไล่เข้าก็เลิกเขียนก็ควรแก้ไข โดยให้กำลังใจด้วยการมีการแข่งขันชิงรางวัลประจำปี ให้สิทธิพิเศษให้ยืมอ่านในห้องสมุด ครูและบรรณารักษ์ต้องช่วยทำบางประการประกอบไปจนตลอดปี

๓. การฉีกภาพแต่ก่อนใช้แบ่งเปียก เมื่อเอาเก็บไว้นาน ๆ ตัวแมลงสาบแทะกัดกินแบ่งเปียก ทำให้กระดาษฉีกขาดหมด จึงควรแก้ไขใช้กาอย่างที่เราเรียกว่ารบบบือซีเมนต์ Rudber cement แทนแบ่งเปียก เพราะมีคุณภาพดีกว่าแบ่งเปียกคงได้กล่าวมาแล้ว

๔. หนังสือพิมพ์ วารสาร จุลสาร และสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ของโรงเรียนมีไม่พอให้นักเรียนตัด คณะหนึ่งคณะหนึ่งต้องตัดเอาแต่เฉพาะเรื่องของตน การตัดต้องตัดด้วยใบมีดโกนโดยประณีต ไม่ได้ใช้ตะกรีดตัด ครูและบรรณารักษ์ต้องช่วยกันหามาเพิ่มเติมอีกให้เพียงพอับความต้องการ

๕. นักเรียนมักจะเอาเรื่องที่ไม่เป็นสาระมาติดในสมุด ข่าวและบทความด้วยครูและบรรณารักษ์ตรวจพบเข้า ควรเรียกประชุมแนะนำแสดงความคิดเห็นในทำนองปรึกษาหารือขออย่าได้ใช้อำนาจเรียกดูว่ากล่าวตักเตือนเป็นอันขาด เพราะจะทำให้นักเรียนเสียกำลังใจ และในตอนแรกก่อนที่ประชุมมอบหมายหน้าที่ให้นักเรียนแต่ละคนจัดทำ ต้องมีการประชุมทำความเข้าใจกันเสียให้ก่อน หรือถ้าสงสัยให้นำเอาบทความนั้นมาหารือครูหรือบรรณารักษ์เสียก่อน เห็นเห็นของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับย่อมแตกต่างกันคนละแง่คนละมุม ฉะนั้นจึงควรอนุญาตให้นักเรียนใช้สติปัญญากรองข่าวกรองความคิดเห็นของผู้อื่น โดยลำพัง เป็นการศึกษาจากของจริงไปด้วย แม้นักเรียนอยากจะเขียนความเห็นเพิ่มเติมลงไปบ้างก็ควรอนุญาตให้ทำได้

๖. ขอบกรอบอันสำคัญยิ่งประการสุดท้ายคือ ตัวสะกด-การันต์ ในหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ ใช้ไม่เหมือนกับพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ทั้งนี้เนื่องจากเหตุสองประการคือ (๑) ไม่มีเจ้าหน้าที่ตรวจทานให้ถูกต้อง (๒) ไม่เห็นด้วยว่าตัวสะกดการันต์ในพจนานุกรมฉบับ

ราชบัณฑิตยสถานนั้นถูกต้องทั้งหมด จึงยืนยันเขียนตามความเห็นของตนที่เชื่อว่าเป็นถูกต้อง เพราะฉะนั้นเนื่องจากเหตุข้อ (๑) ครูและบรรณารักษ์ควรบอกให้นักเรียนแก่เสียให้ถูกต้อง ถ้าเนื่องจากเหตุข้อ (๒) ควรให้ขีดเส้นแดงไว้ใต้คำนั้นเพื่อแสดงให้รู้ว่าเขียนตัวสะกด—การันต์ ไม่เหมือนในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ถ้าครูและบรรณารักษ์ปล่อยปละละเลยไม่ทำเช่นนั้น ตัวสะกด—การันต์ที่ผิด ๆ จะติดต่อนักเรียนจนเคยตัว

ในการเรียนภาษาอังกฤษ จากหนังสือพิมพ์และวารสาร ก็ทำได้เหมือนกัน ควรเลือกหนังสือพิมพ์และวารสารที่ดี ๆ เช่น Time, The New Republic, The Reader's Digest เป็นต้น ให้นักเรียนคัดรูปภาพและประโยคภาษาอังกฤษบางประโยค มาติดบนป้ายนิเทศน์ สำหรับชั้นสูง พาดหัวว่า "PICTURE-MAKING WORDS" แล้วหมั่นเปลี่ยนคำพูดให้ครั้ง เปลี่ยนพาดหัวว่า "EMOTIONAL WORDS" บ้าง ป้ายนิเทศน์แผ่นนั้นจะเป็นอุปกรณ์การสอน ภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี ยิ่งกว่านั้น ในช่วงโมงภาษาอังกฤษ ครูยังได้มีโอกาสทบทวน สอน ให้นักเรียนสังเกตการใช้คำฉนวน การใช้ถ้อยคำเข้าประโยค และการใช้เครื่องหมายวรรคตอน ตามแบบอย่างหนังสือพิมพ์อังกฤษชนิด และในทางตรงกันข้าม ก็ควรหาหนังสือพิมพ์ชนิด เอา มาให้นักเรียนหัดแก้คำผิดด้วย

ในด้านวิชาสังคมศึกษา ห้องเรียนวิชาสังคมศึกษาของโรงเรียนแห่งหนึ่ง บนกำแพง ด้านหนึ่งจัดเป็นป้ายนิเทศขนาดใหญ่ ตรงกลางป้ายนิเทศระบายสี แดง-ขาว-น้ำเงิน ทำเป็นรูป ของชาติ เขียนคำพาดหัวว่า "กำแพงพิภพ" WALL OF THE WORLD ในภาษาอังกฤษเขามี ความหมาย แยกคำว่า NEWS ออกเป็นสี่ทิศ N. เท่ากับ North ทิศเหนือ E. เท่ากับ East ทิศตะวันออก W. เท่ากับ West ทิศตะวันตก และ S. เท่ากับ South ทิศใต้ รวมกันเข้าเป็นคำ ว่า NEWS ซึ่งแปลว่า "ข่าว" เพราะฉะนั้นเขาจึงแบ่งป้ายนิเทศนี้ออกเป็น ๔ ส่วน คือ

๑. ข่าวที่มาจากทวีปเอเชียภาคเหนือ ได้แก่ข่าวประเทศลาว ประเทศจีน และ ประเทศรัสเซีย ทั้งหมดนี้ติดไว้ตอนเหนือของป้ายนิเทศ
๒. ข่าวที่มาจากทวีปเอเชียใต้ ได้แก่ข่าวประเทศมาเลเซียและประเทศอินโดนีเซีย และทวีปออสเตรเลีย ทั้งหมดนี้ติดไว้ตอนใต้ของป้ายนิเทศ

๓. ชาวที่มาจาก สหรัฐอเมริกา, แคนาดา, อเมริกากลางและอเมริกาใต้ ทั้งหมด ดัดไว้ทางด้านขวามือ เมื่อหันหน้าเข้าหาป้ายนิเทศ รวมทั้งประเทศที่อยู่ทางทิศตะวันออกของ ประเทศไทยทั้งหมด เช่น เวียดนาม และ ญวน เป็นต้น

๔. ชาวจากทวีปยุโรป แอฟริกา ประเทศพม่า และอินเดีย ประเทศที่อยู่ทางทิศ ตะวันตกของประเทศไทยทั้งหมด ดัดไว้ทางด้านซ้ายมือเมื่อหันหน้าเข้าหาป้ายนิเทศ

ป้ายนิเทศแผ่นนี้จะมีรูปร่างดังนี้

(ด้านซ้ายครูและบรรณารักษ์
จัดให้ดูเป็นตัวอย่าง)

(ด้านนี้ให้นักเรียนจัดทำมา
ของผู้ใดให้เขียนชื่อไว้ด้วย)

(ตัวอย่าง)

เหนือ

(ตัวอย่าง)

แดง	
ขาว	
เงิน	กำแพงพิภพ
ขาว	
แดง	

ด. ตก

ด. ออก

(นักเรียนจัด)

(นักเรียนจัด)

ใต้

(ตัวอย่าง)

(นักเรียนจัด)

ประชาชนพลเมืองในสหรัฐอเมริกาส่วนมากใช้หนังสือพิมพ์และวารสาร เป็นตำรา
มาตรฐานทั่วไปภายหลังที่เราออกจากโรงเรียนแล้ว ดังปรากฏเห็นได้ชัดอยู่ในทุกวันนี้ว่าชาว
อเมริกันส่วนมากชอบอ่านหนังสือพิมพ์และวารสารจนติดเป็นนิสัย ไม่ว่าเขาจะอยู่ในที่ใดก็ตาม
ถ้ามีเวลาว่างเป็นต้องอ่านหนังสือ ๕๕๕ ทั้งนี้เพื่อหาความรู้เพิ่มเติมจากหนังสือพิมพ์และวารสารต่าง ๆ
เขาต้องการทราบว่่าสิ่งพิมพ์เหล่านั้นให้ความรู้อะไรแก่เขาเพิ่มเติมได้อีกบ้าง ข้อเท็จจริงและ
เหตุผลต่าง ๆ ในหนังสือพิมพ์และวารสารทำให้เขามีความคิดความเห็นก้าวหน้าขึ้นครั้งละ
ครั้งละน้อย เขาจะถกเถียงถ้อยคำต่าง ๆ ที่เป็นหัวข้อสำคัญและนโยบายของวัตถุสิ่งพิมพ์ที่เขา
อ่าน ๕๕๕ ทั้งนี้เพราะเขาปรารถนาที่จะจัดมาตรการเรียนรู้และวินิจฉัยมาตรการ ให้ความรู้จากตำรา
ตำราด้วยตัวของเขาเอง

ในที่สุดของเรื่องการตัดข่าวและบทความจากหนังสือพิมพ์และวารสารต่าง ๆ ผู้เขียน
ขอเสนอความเห็นว่่า ใช้เป็นตำราเรียนในห้องเรียนได้แน่นอน โดยสมเหตุสมผล ถ้าการแถลง
ข่าวและข้อเท็จจริงในบทความไม่โกหกยกเมฆ เพราะจากสิ่งพิมพ์เหล่านี้ เราจะได้รับความรู้
ซึ่งเป็นปัจจุบัน รอบชีวิต และความเป็นอยู่ของตัวเรา โรงเรียนทั้งหลายจัดตั้งชนกเพื่อสนอง
ความต้องการของชุมชน ให้ความรู้แก่ชุมชน ดังนั้นข่าวคราวและเหตุการณ์ต่าง ๆ ใน
ท้องถิ่นและชุมชนที่ห่างไกลออกไป ซึ่งปรากฏในหนังสือพิมพ์และวารสาร ย่อมเหมาะสมที่
จะนำเอามาศึกษาเล่าเรียนแทนตำราที่ล้าสมัยได้เป็นอย่างดี และยังได้เรียนรู้วิธีการตัด
ข่าวและบทความมารวบรวมได้ด้วยแล้ว การศึกษาเล่าเรียนจะได้ผลเพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณ

อนึ่งการจัดโรงเรียนผู้ใหญ่ในตอนเย็นและค่ำ ต่อจากโรงเรียนสำหรับเด็กในตอน
เช้า เมื่อได้มีการรวบรวมข่าวสารและบทความจากสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เก็บไว้ในห้องสมุด ทั้งผู้ใหญ่
และเด็กก็จะได้ศึกษาบทเรียนต่าง ๆ จากสิ่งพิมพ์ที่รวบรวมไว้ ทำให้มีความรอบรู้กว้างขวาง
เพิ่มเติมจากตำราที่ล้าสมัย ผู้เรียบเรียงยังมีได้แก้ไข เพิ่มเติมแต่ประการใด
พวกเราที่เป็นบรรณารักษ์ ขอได้โปรด ช่วยกันปรับปรุงตำราให้ทันสมัย เป็นปัจจุบัน
(UP TO DATE) อยู่เสมอด้วยเทอญ ▲

ARTS OF ARRANGING BULLETIN BOARDS AND EXHIBITS.

PART II. MATERIALS FOR BULLETIN BOARDS AND EXHIBITS.

CHAPTER VI CLIPPINGS.

By Tkorn Kharnpej M.A

CLIPPING FROM THE NEWS.

Clippings which been taken from newspapers, magazines, and other sources are useful for current events and for providing information on subjects too brief to be treated in pamphlets or books.

Clippings may be mounted on cardboard or in folders, in general, they are kept in a vertical file and are arranged alphabetically by subject. As a rule, they are not listed in the main catalog.

The newspaper is studied probably most often in our English class. Here where people are learning to appreciate and use their language, is a logical place for studying how words are put to work for various purposes. The bulletin board might be labeled "PICTURE-MAKING WORDS" and clippings could be pinned up from the good newspapers such as from Time, The New Republic, The Reader's Digest, and other magazines. Another week the bulletin board could be "EMOTIONAL WORDS"

There are many other ways to use these materials in English classes. For in the press are good and bad examples of paragraphs, punctuation marks, and grammar. Perhaps you might better suggest that your students check the newspaper for errors as well as for correct usage.

As student enter the social-studies classroom, they are greeted by the colorful "Wall OF THE WORLD" In the center of the wall is a large red - white - and - blue design showing a great compass superimposed upon a circular map of one hemisphere. Around this circle, at the four points of the compass, are the usual letters

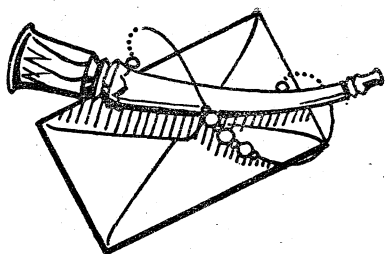
indicating the direction, but the E for East and the W for West are repeated in a vertical column between the N and the S that the column spells out N-E-W-S and suggests the origin of news at the "four corners" the world.

To most of the U.S. population, the newspaper and magazine serve as general basic textbooks. After they leave school these are probably their only texts. It is obviously important that these people learn to read them intelligently. They need to know what can be found in the press. how to glean facts from opinions, how to sift through the words to find the underlying principles and policies of the materials they read. They need to set up their own standards for integrity and to judge their "texts" by these standards

Newspaper and magazines must be studied in the schoolroom for another good reason. Here we find reports on life as it is being lived. School work with their communities, and children learn many of their important lesson through participation. News of the local and wider community is taking its place beside the words of the textbooks.

Today's schools are not teaching children only. Many schools operate in two sessions - the day session for the children and the evening session for there parent Adult groups, too, use the press as an additional textbook. Children and adults use clippings to study many different things.

ใคร? อะไร? ที่ไหน?

ข่าวสมาคม

๑๒ พฤษภาคม ๒๕๐๗ เป็นวันสุดท้ายของการอบรมวิชาบรรณารักษศาสตร์
ประโยคครูมัธยม วันนี้ได้มีการสอบวัดผลตลอดวัน

๑๖ พฤษภาคม ๒๕๐๗ สมาคมห้องสมุดฯ ได้นำคณะบรรณารักษ์ ออกเดินทาง
โดยรถด่วนสายใต้ไปสถานีไปร และต่อจากนั้นจะนำคณะเยี่ยมห้องสมุดต่างๆ ในมาเลเซียกำหนด

๑๗ วันสมาชิกบรรณารักษ์ของสมาคมที่เดินทางครั้งนี้มีจำนวน ๓๒ คน หญิง ๓๐ คน ชาย ๒
คน นับเป็นครั้งแรกที่สมาคมจัดนำคณะบรรณารักษ์ดูงานห้องสมุดนอกประเทศ และเป็นการจัด
เตรียมในเวลากะชั้นชิดมาก ทำให้สมาชิกหลายท่านพลาดโอกาส อย่างไรก็ตาม แผนกปฎิคม
ยังคงตั้งใจไว้ว่าจะจัดอีก หากมีสมาชิกสนใจ

๒ มิถุนายน ๒๕๐๗ คณะบรรณารักษ์ โดยการนำของสมาคมห้องสมุดแห่ง
ประเทศไทย กลับจากดูงานห้องสมุดมาเลเซีย ถึงสถานีหัวลำโพงเวลา ๑๑.๔๐ น. ทุกคนยัง
ดูแจ่มชื่น แม้ว่าจะถูกเก็บภาษีสินค้าที่นำติดตัวมาคณะไม่ใช่น้อยก็ตาม เพื่อที่จะให้สมาชิกได้
ทราบว่าสมาคมได้นำคณะบรรณารักษ์ไปดูอะไรที่ไหนบ้าง ขอบันทึกกำหนดการเดินทางให้
ทราบดังนี้.— และใครจะเรียนให้ทราบว่า ผลของการเดินทางคราวนี้คุ้มค่าจริง ๆ

วันเสาร์ที่ ๑๖ พ.ค. ๑๖.๓๕ น. คณะนักท่องเที่ยวของสมาคม ออกเดินทาง โดยรถด่วนสาย
ใต้ กรุงเทพฯ-ไปร ณ สถานีหัวลำโพง

วันอาทิตย์ที่ ๑๗ พ.ค. ๒๐.๐๐ น. ถึงสถานีไปร นายเค เอ็ด ดัน มารับข้ามฟากโดยเรือ
ไปยังบีนัง

๒๑.๐๐ น. อาหารเย็นที่ภัตตาคารจีน

๒๒.๐๐ น. ถึงที่พักไฮเตดโมเดิร์น

วันจันทร์ที่ ๑๘ พ.ค.

- ๘.๐๐ น. อาหารเช้า
 ๘.๐๐-๑๑.๐๐ น. พักผ่อน ไปซื้อของ ไปแลกเงิน
 ๑๑.๐๐ น. ออกเดินทาง โดยรถ บัดด์จัดพิเศษ ไป อีโปว์ ทำข้าม
 บัตเตอร์เวธ
 ๑๓.๐๐ น. อาหารกลางวันใกล้ท่าเรือ
 ๑๗.๐๐ น. ถึงอีโปว์เมืองหลวงของรัฐเปร์ก ชมห้องสมุดประชาชน
 อีโปว์ ห้องสมุดจัดเลี้ยงน้ำชา ชมห้องสมุดโรงเรียน
 แองโกล ไซนัสสกูล และชมบริเวณโรงเรียน สระว่ายน้ำ
 ๑๙.๐๐ น. ถึงที่พักโฮเต็ลไธลอย (Thye Loy)

๒๐.๐๐ น. อาหารเย็น ณ ภัตตาคาร

วันอังคารที่ ๑๙ พ.ค.

- ๘.๐๐ น. อาหารเช้า
 ๘.๓๐ น. ชมเมือง และห้องสมุด Geological Survey Library และ
 พิพิธภัณฑ์แร่
 ๑๐.๓๐ น. ไปแคมเมอร์อน ไฮแลนด์ สถานที่ตากอากาศมีชื่อเสียง
 ของมลายา พักที่ Sunnyville อาคารหลังหนึ่งของ
 Eastern Hotel

๑๙.๓๐ น. อาหารเย็น

วันพุธที่ ๒๐ พ.ค.

- ๘.๐๐ น. อาหารเช้า
 ๘.๔๕ น. ออกจากแคมเมอร์อน ไฮแลนด์ แวะกลางทางชมสวน
 ดอกไม้และสวนผักบนเขา
 ๑๖.๐๐ น. แวะชม Batu cave ที่ฐานเมืองกัวดาลัมเปอร์
 ๑๗.๐๐ น. ถึงกัวดาลัมเปอร์ นครหลวงของมาเลเซีย พักที่ Hawaii
 Hotel
 ๒๐.๐๐ น. งานรับรอง Satay dinner ณ Dewan Bahasa Dan
 pustaka จัดโดยสมาคมห้องสมุดมาเลเซีย มีวงดนตรีการ
 แด่ดงรามาเลเซียและร้องเพลง

วันพฤหัสบดี ๒๑ พ.ค.

- ๘.๐๐ น. อาหารเช้า
- ๘.๓๐ น. ชมเมือง
- ๘.๐๐ น. ชม Operation Room, Ministry of Rural Development
- ๑๑.๐๐ น. ชม Dewan Bahasa Pustaka (Institute of Language and Literature) และห้องสมุด
- ๑๓.๐๐ น. อาหารกลางวัน (ข้าวหมกไก่) จัดโดย Tuan Syed Nasir อธิบดีกรมภาษาและวรรณคดี
- ๑๕.๐๐ น. ไปชมห้องสมุด University of Malaya ไปชมห้องสมุด Teachers' Training College และ Language Institute Library
- ๑๗.๐๐ น. ไปชมวัดไทย

วันศุกร์ ๒๒ พ.ค.

- ๘.๐๐ น. อาหารเย็น
- ๘.๐๐ น. อาหารเช้า
- ๘.๐๐ น. ไปชม Methodist Boys' School Library
- ๑๑.๐๐ น. ไปชม Rubber Research Institute Library
- ๑๓.๐๐ น. อาหารกลางวัน Joe's Restaurant จัดโดย Mr. F. G.B. Hutchings
- ๑๔.๐๐ น. ไปชม Malay Handicraft Centre
- ๑๕.๐๐ น. ไปชม National Archives ชมพิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำ
- ๒๐.๐๐ น. อาหารเย็น

วันเสาร์ ๒๓ พ.ค.

- ๘.๐๐ น. อาหารเช้า
- ๘.๐๐ น. ออกเดินทางจากกัวลาลัมเปอร์ และชมวัด San Poh Tong ซึ่งเป็นวัดพุทธศาสนาฝ่ายมหายาน
- ๑๑.๓๐ น. ถึง Port Dickson ชายทะเลเจมซอเดีย
- ๑๓.๐๐ น. อาหารกลางวัน
- ๑๕.๐๐ น. ถึงมาลัคกา พักที่ Malacca Malayan Youth Hostel อยู่ริมทะเล

๑๖.๐๐ น. ชมห้องสมุด Malacca Public Library ชมสถานที่ทาง
ประวัติศาสตร์ พิพิธภัณฑ์ บ้อม โบสถ์ Portuguese
Settlement

๒๐.๐๐ น. อาหารเย็น

วันอาทิตย์ที่ ๒๔ พ.ค.

๘.๐๐ น. อาหารเช้า

๙.๐๐ น. ออกเดินทางไปถึงคโปร และชมหมู่บ้านพัฒนา

๑๓.๐๐ น. อาหารกลางวัน

๑๖.๐๐ น. ถึงคโปร พักที่ Chinese YMCA

๒๐.๐๐ น. งานรับรอง อาหารค่ำที่มหาวิทยาลัยคโปร

วันจันทร์ที่ ๒๕ พ.ค.

๘.๐๐ น. อาหารเช้า

๙.๐๐ น. ชมห้องสมุด Polytechnic ชมหอสมุดแห่งชาติ

๑๔.๐๐ น. ชมห้องสมุดมหาวิทยาลัยคโปร

๑๖.๐๐ น. ห้องสมุดมหาวิทยาลัยคโปรจัดเลี้ยงน้ำชา
บรรณารักษ์ไทย ๕ คน เฝ้าเรื่องห้องสมุดใน
เมืองไทยและวิชาบรรณารักษศาสตร์

วันอังคารที่ ๒๖ พ.ค.

๘.๐๐ น. อาหารเช้า

๙.๐๐ น. ไปชมห้องสมุดมหาวิทยาลัยนานาชาติ

๑๓.๐๐ น. อาหารกลางวัน

๑๔.๐๐ น. ว่าง ไปซื้อของ

๒๐.๐๐ น. อาหารเย็น

๒๑.๐๐ น. ไปดูขบวนแห่เนื่องในวชิราภิเษก

วันพุธที่ ๒๗ พ.ค.

๘.๐๐ น. อาหารเช้า

๙.๐๐ น. ไปชม Van Oleeft Aquarium ไปชม Botanical Garden
ไปชม Tiger Balm Garden

๑๓.๐๐ น. อาหารกลางวัน

วันพฤหัสบดี ๒๘ พ.ค.

- ๑๔.๐๐ น. ว่างไปซื้อของ
- ๒๐.๐๐ น. อาหารเย็น
- ๘.๐๐ น. อาหารเช้า
- ๙.๐๐ น. ออกจากดิงคโปร์ไปกัวลาตันเปอว์
- ๑๓.๐๐ น. อาหารกลางวัน
- ๑๘.๐๐ น. ถึงกัวลาตันเปอว์ พักที่ Hawaii Hotel
- ๑๙.๓๐ น. Tuan Syed Nasir เติงนำซาทบ้าน
- ๒๐.๐๐ น. ดมามัคเตงชอบคุณดมามัคหองดมามาเตเซี่ย
Joe's Restaurant

วันศุกร์ที่ ๒๙ พ.ค.

- ๘.๐๐ น. อาหารเช้า
- ๙.๐๐ น. ไปชมสภา Paliament
- ๑๐.๓๐ น. ออกจากกัวลาตันเปอว์ไปบีนัง
- ๑๙.๓๐ น. ถึงบีนัง พักที่ Modern Hotel
- ๒๐.๐๐ น. อาหารเย็น

วันเสาร์ที่ ๓๐ พ.ค.

- ๘.๐๐ น. อาหารเช้า
- ๙.๐๐ น. ไปชม Penang Library
- ๑๐.๓๐ น. ว่างไปซื้อของ
- ๑๓.๐๐ น. อาหารกลางวัน
- ๑๗.๐๐ น. คณะกรรมการหองดมัคบีนังเติงนำซาท
International Hotel
- ๒๓.๐๐ น. อาหารเย็น

วันอาทิตย์ที่ ๓ มิ.ย.

- ๘.๐๐ น. อาหารเช้า
- ๙.๐๐ น. ไป Botanical Garden
- ๑๐.๓๐ น. ไปวัด Ayer Itam และวัดงู (Snake temple)

๑๓.๐๐ น. อาหารกลางวัน

๑๔.๐๐ น. ว่าง ไปซื้อของ

๑๕.๓๐ น. ไปวัดชัยมังคดารามที่ Burmah Lane ชมพระนอนและวัด
นามนัต

๑๗.๐๐ น. ไปขึ้น Penang Hill โดยรถ Cable car

๒๐.๐๐ น. อาหารเย็น

วันจันทร์ที่ ๒ มิ.ย.

๖.๐๐ น. อาหารเช้า

๗.๐๐ น. ออกจากบ้าน ข้ามเรือไปสถานีไป

๘.๐๐ น. รถด่วนออกจากสถานีไป กลับกรุงเทพฯ ค้างคืนในรถไฟ

วันอังคารที่ ๓ มิ.ย.

๑๑.๔๐ น. รถด่วนถึงสถานีหัวลำโพง

๑๓ มิถุนายน ๒๕๐๗ ได้มีการประชุมคณะกรรมการบริหารครั้งที่ ๓ ณ สำนักงานของสมาคม เวลา ๘.๓๐ น. เรื่องสำคัญที่ตกลงในวันนั้น คือ

(๑) การอนุมัติให้จัดพิมพ์หนังสือเรื่อง “การใช้ห้องสมุด” เรียบเรียงโดยนางสาวอมล รัตตากร ในจำนวน ๒,๐๐๐ เล่ม

(๒) ตกลงการเลี้ยงต้อนรับ Dr.Sarah k.vann ผู้ดำรงการใช้ชีวิตในเอเชีย โดยจัดเลี้ยงอาหารกลางวันไทยใต้ และจัดให้ Dr. Sarah k. vann อภิปรายเรื่องการใช้ Dewey Decimal Classification ต่อจากนั้นได้เปิดให้ผู้สนใจซักถามถึงปัญหาและอุปสรรคของการจัดทำหนังสือภาษาไทย คณะกรรมการตกลงให้เชิญอาจารย์สุชีพ ปุญญานุภาพ เข้าร่วมอภิปรายด้วย เพื่ออภิปรายในด้านหนังสือหมวดคำสอน

(๓) ให้ประธานแผนกเผยแพร่วิชาการดำเนินการ จัดเตรียมการอบรม บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน ซึ่งจะจัดในประมาณเดือนสิงหาคม และแต่งตั้งให้นางสาวภัทรา สุขจินดา นางสาวสุภาพันธุ์ สุนทรมณี และนางสาวลัดดา โพธิ์ทิพย์ เป็นอนุกรรมการในการอบรม บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนด้วย

นอกจากนั้นได้พิจารณาในการหาทุนเพื่อจัดพิมพ์หนังสือเด็กให้ทัน ในวันเด็กปี ๒๕๐๗

ปิดประชุมเวลา ๑๒.๓๐ น.

๓๓ มิถุนายน ๒๕๐๗ สัปดาห์ ๕ จัดเลี้ยงอาหารกลางวันต้อนรับ Dr. Sarah K. Vann
 ณ ไทยโฮเต็ล ต่อจากนั้นได้เชิญ Dr. Sarah K. Vann อภิปรายเรื่อง Dewey Classification
 ณ ห้องสมุดครุสภา ได้มีการซักถามปัญหาการจัดหมู่หนังสือภาษาไทยหลายหมวด ฝ่ายคำสอนา
 สัปดาห์ ๕ ได้รับความกรุณาจากอาจารย์สุชีพ ปุญญานุภาพ มาเป็นผู้ให้คำแนะนำ ทำให้ได้
 รับความเข้าใจแจ่มแจ้งยิ่งขึ้น ได้มีสมาชิกและหัวหน้าหน่วยห้องสมุดต่างๆ มาร่วมฟังหลายท่าน
 นับว่าได้รับความสนใจพอสมควร

ข่าวจากสมาชิก เป็นที่น่ายินดีที่ได้ทราบว่า สมาชิกของสมาคมซึ่งเดินทางไปศึกษา
 ต่อ ณ ต่างประเทศ กำลังทยอยกลับเมืองไทยแล้ว ได้แก่,—

ม.ด. จ้อย งามรณ

น.ส. ลำอิตรี แสงสถา

นางชูศรี ช่าง

ม.ร.ว. จีระวัฒน์ จักรพันธุ์

สมาคมฯ ขอต้อนรับ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านเหล่านั้นจะต้องมาเพิ่มความเป็นปึก
 แผ่นและมั่นคงให้แก่สมาคมอย่างแน่นอน

อีกข่าวหนึ่งก็คือ มุณิธิรอกกเฟลเดอร์กำลังทาบตาม Dr. Francis Lander Spain
 อาจารย์ของมุณิธิฟูโดไบรท์ ผู้สอนวิชาจัดห้องสมุด ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ.
 ๒๔๘๔-๒๔๘๕ ตามข้อเสนองานของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ข่าวนี้คงทำให้ศิษย์เก่าของ
 อาจารย์ Dr. Spain ตีใจเป็นอย่างมากโดยทั่วกัน Dr. Spain เป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์ของสมาคม
 ด้วยผู้หนึ่ง

วันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๐๗ สัปดาห์ ๕ สมาคมจัดเลี้ยงอาหารอย่างกันเองแสดงความยินดีต่อ
 อาจารย์คีติวงศ์ บึงตระกูด และ ร.อ.หญิง ดินจง เผ่าวิบูลย์ ซึ่งจะเดินทางไปศึกษาต่อ ณ
 ต่างประเทศเร็วๆ นี้ ทั้งสองท่านได้เป็นกำลังสำคัญของกิจกรรมสมาคมอย่างมาก สมาคมจึง
 ขอให้เดินทางไปโดยสวัสดิภาพ และดำรงความมุ่งหมายทุกประการ

ข่าวจากห้องสมุดเพื่อนบ้าน Mrs Hedwig Annuar นายกสมาคมห้องสมุดสิงคโปร์
 ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้ช่วยการห้องสมุดแห่งชาติสิงคโปร์แทน Miss A. Priscilla Taylor แล้ว
 Mrs. Annuar เป็นชาวสิงคโปร์คนแรกที่ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้ช่วยการห้องสมุดแห่งชาติสิงคโปร์

ขอขอบคุณ คุณพุดศรี ถมัยรักต์ย์ เจ้าของบรรณาธิการวารสารสำหรับเด็ก
“หนูน้อยกลอยใจ” ส่งวารสารมาให้ ๑ ชุด

กรมราชทัณฑ์ ส่งรายงานประจำปี ๒๕๐๖

คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ส่งหนังสือใครเป็นใคร ๑ ชุด
กับแผนผังด่วนราชการ ๑ เล่ม

สำนักพิมพ์ก้าวหน้า ส่งหนังสือออกใหม่ สำหรับทำบรรณพิภพ จำนวน ๒๘ เล่ม

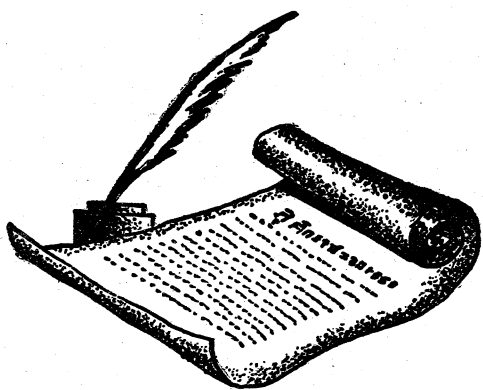
สำนักพิมพ์รวมคำสอน ส่งหนังสือพิมพ์ ให้จัดทำบรรณพิภพ จำนวน ๘ เล่ม

ดีมาคมฯขอขอบคุณ ในความกรุณาเป็นอย่างมาก

ถ้าท่านเห็นอะไรผิดปรกติ ก็อย่าถือว่าเป็นสิ่งที่ผิดปรกติเลย เพราะทุก ๆ สิ่ง
บนพื้นพิภพของเรา ไม่มีอะไรเที่ยงแท้แน่นอนเป็นปรกติวิสัยแต่สักอย่าง

ก.ม.

บรรณาธิการแถลง

การแถลงสำหรับฉบับนี้เป็นการแถลงในเรื่องจำเป็นรีบด่วน และพิเศษ ใคร่ขออภัย
ต่อท่านสมาชิกและท่านผู้อบรมวารสาร โดยทั่วกันว่า บัดนี้การเงินสำหรับใช้จ่ายในการพิมพ์
วารสารต้องลดขนาดมีลดลง ทั้งนี้เพราะท่านสมาชิกและท่านผู้อบรมวารสารยังมีได้ส่งเงินค่า
สมาชิก และค่าบอกรับไปให้แก่สัปดาห์เป็นจำนวนมากมาย ซึ่งหวังว่า เมื่อวารสารห้องสมุด
ฉบับนี้ถึงมือท่าน และท่านได้อ่านทราบข้อความนี้ ท่านคงจะได้ทราบยอดเงินที่ท่านค้างชำระ
ก่อนแล้ว จากจดหมายของผู้จัดการวารสารห้องสมุดที่ได้ส่งเรียนมายังท่านก่อนหน้านั้น ผมจะไม่
กล่าวอะไรอีก นอกจากจะขอความกรุณาท่านสมาชิก และท่านผู้อบรมวารสารที่ยังค้างชำระ
ได้โปรดกรุณาส่งเงินไปให้เป็นกรณีพิเศษและรีบด่วนสักครั้งหนึ่งเถิด วารสารฉบับนี้ออกช้าไป
ก็เนื่องด้วยเหตุขัดข้องทางการเงินดังกล่าวแล้ว เมื่อได้ปรึกษาพิจารณากันหลายต่อหลายครั้ง
ผมก็ใจป้ำรับรองต่อคณะของผมว่า ท่านสมาชิกและท่านผู้อบรมวารสารคงจะกรุณาต่อผมโดย
ส่งเงินไปชำระให้พร้อมเพรียงกัน ด้วยความเชื่อมั่นโดยจริงใจของผมเช่นนั้น ผมจึงได้รับรองไป
เช่นนั้น วารสารฉบับนี้จึงได้ออกมาก่อนที่จะมีค่าพิมพ์และค่าส่ง

ได้โปรดกรุณาต่อผมด้วย ขอขอบพระคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

วารสารห้องสมุด

T.L.A. BULLETIN

นิตยสารรายสองเดือน ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

(มีฉบับพิเศษฤดูร้อน และฤดูหนาวอีก ๒ ฉบับ)

อัตราค่าบอกรับและแจ้งความ

ค่าบอกรับ = ๑ ปี ๘ ฉบับ ๒๐ บาท (ค่าส่งเสร็จ) จำหน่ายปลีกฉบับละ ๓ บาท

ค่าแจ้งความ = มีอัตราแตกต่างกันดังนี้

= ปกนอกด้านหลัง รายเล่มละ ๔๐๐ บาท ปีละ ๒,๖๐๐ บาท

= ใบแทรกกระดาษสีพิเศษในเล่มก่อนขึ้นเรื่องรายเล่มละ ๔๐๐ บาท
ปีละ ๒,๖๐๐ บาท

= ปกหลังด้านใน รายเล่มละ ๒๕๐ บาท ปีละ ๑,๖๐๐ บาท

= ใบแทรกกระดาษสีในเล่มรายเล่มละ ๒๕๐ บาท ปีละ ๑,๖๐๐ บาท

= ในเล่มเต็มหน้า รายเล่มละ ๒๐๐ บาท ปีละ ๑,๒๐๐ บาท

= ในเล่มครึ่งหน้า รายเล่มละ ๑๒๕ บาท ปีละ ๖๕๐ บาท

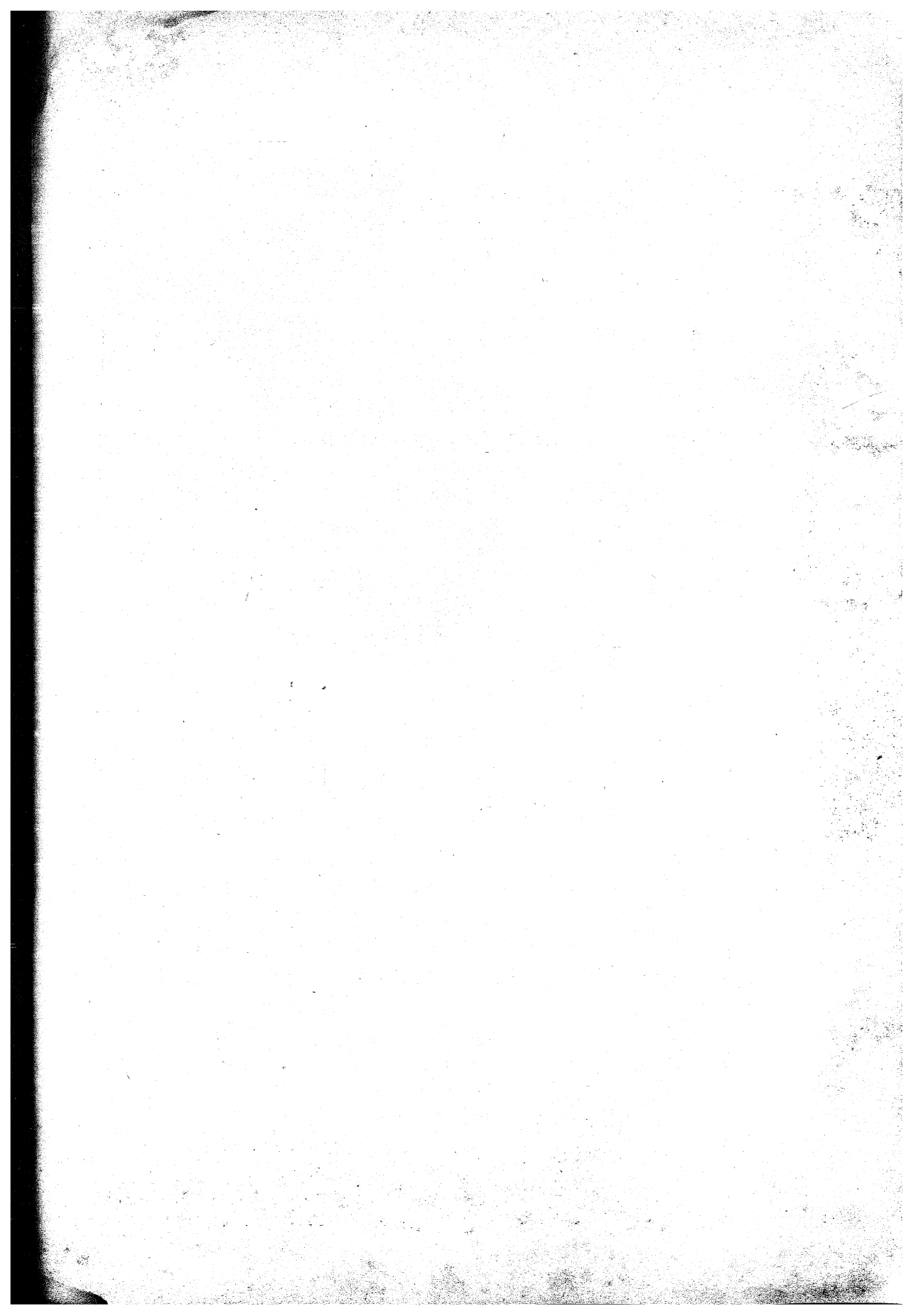
บอกรับและส่งเงินโดยทางธนาคารหรือเช็คไปรษณีย์ และติดต่อยัดที่

น.ส. นิลวรรณ อินทะเคหะ

เลขานุการบริหาร สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

ตึกอรรถยเทพกัญญา เลขที่ ๒๔๑ หน้าวัดบวรนิเวศ

ถนนพระสุเมรุ พระนคร

แพรวพิทยา

716-718 วังบูรพา พระนคร

คู่. ป. ณ. 914

รับจัดหาหนังสือสำหรับห้อง
สมุดโดยเฉพาะ ทั้งพระ
ราชอาณาจักร ทั้งภาษาไทย
และต่างประเทศ สำหรับภาษา
ไทย บรรณารักษ์ ห้องสมุด
สั่งโดยตรง ลดให้ **25%**
ไม่คิดค่าส่ง สำหรับภาษา
ต่างประเทศ ลดให้ในราคา
พิเศษ และยุติธรรมที่สุด
พร้อมทั้งยินดี สั่งรายชื่อ
หนังสือ ต่างประเทศ เพื่อให้
บรรณารักษ์ เลือกหาก่อนสั่ง
ส่งจดหมายถึง.....

แพรวพิทยา

วังบูรพา พระนคร

โทร. 24283

